

FLACARA

Nr 5 (54) — 1 MARTIE 1955

Tempo de marș

VOCE Solo tenor baritonal

PIAN

1. Freă-mă-tă ță-ra de no-ul A-pel De
ma-reă che-mă-re spre no-bi-lul țel Sem-năm toți A-pe-lul, sem-
năm. Al vie-ții drum l'a-pă-răm lo-va-rășii!

REFREN
Cor bărbătesc la unison

Fă-ră-de-le-gea ză-dăr-ni-ciți Pri-e-teni Oas-tre
pă-cii în-tă-riți La lup-tă! A-pe-lul sem-
năm!

2. Mîna haină vom ști s-o oprim
Distrugerea lumii s-o stăvîlim
Semnăm toți Apelul, semnăm
Muncind, pacea noi apărăm.

3. Forțele păcii cresc zi de zi
Voința popoarelor va birui
Semnăm toți Apelul, semnăm
Jurăm pacea s-o apărăm.

1. 2. 3.

rall. cresc.

SEMNĂM APELUL PĂCII

Versuri: M. F. ARIEL

Muzica: Jean LETONI

Freămătă țara de noul Apel
De marea chemare spre nobilul țel
Semnăm toți Apelul, semnăm
Al vieții drum îl apărăm.

2. Mîna haină vom ști s-o oprim
Distrugerea lumii s-o stăvîlim
Semnăm toți Apelul, semnăm
Muncind, pacea noi apărăm.

Refren:

Tovarășii
Fărădelegea zădărniciți
Prietenii.
Oastea păcii întăriți
La luptă! Apelul semnăm.

Refren:

3. Forțele păcii cresc zi de zi
Voința popoarelor va birui
Semnăm toți Apelul, semnăm
Jurăm pacea s-o apărăm.

COPERTA I: Mînănat este viitorul tineretului nostru! Tînăra muncitoare Silvia Iloiu se mai afla acum patru luni pe băncile școlii. Și iată că nu mai la 120 de zile după încadrarea ei în muncă, la fabrica „Radio Popular”, a devenit fruntașă în înfrăcerea socialistă. Tovarășele ei de muncă, mîndre de dînsa, au înfîmpinat-o cu flori.

Fotocompoziție de A. LOVINESCU

COPERTA a IV-a: Va izbuti oare Angelica Rozeanu să atingă un record încă necunoscut, cucerind pentru a șasea oară consecutiv titlul de campioană mondială la tenis de masă?

În orice caz, în vederea campionatelor mondiale care vor avea loc luna viitoare în Olanda, ea se pregătește cu intensitate.

POLITICA NOASTRA DE PACE

Poporul român este sincer iubitor de pace. El o iubeste, pentru că pacea îi asigură condițiile făuririi vieții noi, luminoase. O demonstrează și hotărârea cu care milioanele de cetățeni ai R.P.R. semnează în aceste zile Apelul de la Viena. Pentru țara noastră liberă, pacea înseamnă posibilitatea dezvoltării accelerate a industriei grele, temelia temelii întregii economii naționale, a dezvoltării agriculturii și producției bunurilor de larg consum. Ne trebuie pace pentru viața îndestulată a populației, pentru ca să crească frumoși și voinici copiii patriei, pentru ca să înflorească artele și știința, pentru fericirea tuturor celor ce muncesc.

Această nețărmurită dragoste de pace a poporului nostru a fost cu limpezime exprimată în cuvântarea șefului guvernului român, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — rostită la sesiunea Marii Adunări Naționale a R.P.R. — care a analizat amplu situația internațională și a expus principiile politicii externe a țării noastre, politică de pace și colaborare internațională.

Aceiași hotărâri a poporului român de a apăra activ pacea i-a dat glas Declarația Marii Adunări Naționale a R.P.R., care salută călduros Declarația din 9 februarie a Sovietului Suprem al U.R.S.S. și îmbrățișează din toată inima principiile consolidării păcii și prieteniei între popoare, singurele care pot asigura coexistența pașnică a popoarelor, și anume: egalitatea în drepturi, neamestecul în afacerile interne, neagresiunea și renunțarea la încercările de încălcare a integrității teritoriale a altor state, respectarea suveranității și independenței naționale. Aceste principii stau la baza politicii externe a țării noastre, clădită pe temelia de granit a prieteniei cu Uniunea Sovietică, eliberatoarea noastră, a prieteniei cu Republica Populară Chineză și toate țările democrat-populare, prietenie de nezdrunclnat ce leagă țările uriașului lagăr mondial al socialismului.

Este prietenia care leștă în gît conducătorilor cercurilor războinice din S.U.A. și Anglia, ce se străduiesc să aprindă un nou incendiu mondial, visînd, ca și predecesorii lor hitleriști, la dominația mondială. Și, în acest scop, cavalerii politicii „de pe poziții de forță”, nu precupețesc nici un efort: de la bazele agresive instalate la granițele țărilor lagărului socialist, pînă la încercările de reînviere a militarismului german, de la provocările comise în serie în regiunea Taiwanului și pînă la amenințarea dementă cu războiul atomic. Nu se sfiesc discipolii lui Forrestal să tocmească bande de cuțitari legionari pentru a organiza provocări criminale împotriva țării noastre libere.

Vrăbia visează mălai, iar imperialiștii americani visează să ne „elibereze”, să ne ferească prin restaurarea jugului exploatării capitaliste. Dacă monopoliiștii americani ar putea gîndi realist, și-ar da seama că poporul nostru, ca și celelalte popoare ale lagărului socialist, și-a statornicit puterea sa pentru vecii vecilor, că el va ști să dea riposta convenită oricărui agresor, că va ști să-și apere patria și cuceririle revoluționare.

Încrederea noastră în viitor este întemeiată pe uriașă forță a lagărului democrației și socialismului. Noi nu amenințăm pe nimeni și nu ne temem de amenințări. Sîntem convinși că, deși cercurile imperialiste pregătesc tot mai fățiș războiul atomic, în momentul de față există posibilități reale pentru normalizarea situației internaționale și îmbunătățirea relațiilor dintre state. În ce privește patria noastră, ea va depune toate eforturile pentru a apăra pacea. Așa cum a arătat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, „țările din lagărul socialist și democrat în frunte cu Uniunea Sovietică pot fi sigure că vom sta și de acum înainte ferm la postul nostru de luptă și vom face față cu cinste sarcinilor de răspundere care ne revin în marea luptă pentru apărarea păcii”.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la tribună.

În timpul dezbaterilor celei de a 5-a sesiuni a Marii Adunări Naționale.

NOI ȘTIM CE APĂRAM!

Pe bolta întunecată a zării, stelele au lunecat ca niște bănuți argintii pînă aproape de drumul-de-fier din față, amestecîndu-se între ghirlandele de becuri albe și colorate ce însoțesc canteanele. De cealaltă parte a liniei ferate, ele dispar înghițite de spinarea cîrătată a orizontului de case și copaci.

Deși cerul a început să se lumineze, întunericul e încă stăpîn. O singură steluță pare desprinsă de celelalte și căzută stingheră.

Ne apropiem încet de ea. O căsuță modestă cu trei ochiuri de geam. După straturile din fața curții, ne-o închipuim, în timp de vară, cochetă și plină de flori. Batem ușor în poartă. Lumina se mută de pe un pătrat de geam pe celălalt și apare în sfîrșit în pragul ușii deschise. Însoțește un tînar în cămașă și capul gol. Spune:

— Vin îndată.

Un fluierat lung de locomotivă, ascuțit ca un tăis de brici, a spinecat cîteva clipe liniștea. De pretutindeni un sunet surd, aproape imperceptibil, crește încet, treptat, ca o răsufare adîncă a pămîntului. Orașul se trezește.

— Hai.

Sub bocanci pămîntul pe jumătate înghețat se afundă ca un covor moale. Pășim tăcuți. Din strada Crinului, unde se află locuința utemistului Emil Suci, ajungem în curînd în șoseaua Giulești. În dreptul unui felinar, cineva ne așteaptă.

— Noroc bun!

După voce și ținută pare să fie un om mai în vîrstă. Se numește Constantin Stere și, ca și Suci, lucrează la Depoul de automotoare Grivița Roșie.

Echipa de agitatori e completă. Suci rîde.

— Azi e duminică. Cam de vreme pentru agitație. Oamenii mai întind azi somnul.

— Nu-i nimic. Intrăm unde vedem lumină. Acuși se face ziua. Începem cu strada Aninului.

Tovarășul Stere are dreptate. Cînd am ajuns la capătul străzii amintite, întunericul începuse deja să se destrame sub lumina lăptoasă a zorilor. Ofilite, becurile și stelele mureau pe rînd. Numai ochii roșii ai semafoarelor ne mai priveau, cu nepăsare.

La numărul 48, o casă cu o curte mare, plină de tot felul de acareturi gospodărești. O locuiește ceferistul Gheorghe Irimia. Oamenii ne întîmpină bucuroși. Nevasta ceferistului, Paraschiva, s-a sculat de mult, trebăluind prin gospodărie, iar pe tînarul Dumitru, locotenent aviator, îl aflăm la masă, citînd. În pat, mai șade doar mecanicul Irimia, un om între două vîrste, lat în spate, cu o față luminată de un surîs jovial.

Emil Suci se așază pe un scaun, apoi spune simplu:

— Azi, la bibliotecă, se semnează Apelul pentru pace. Voi ce faceți?

— Iacă și asta întrebare... Dumneata în locul meu ce ai face?

— Eu cunosc ce fac și ce doresc eu. Dacă ar fi după mine, apoi n-ar mai rămîne om în toată țara care să nu semneze Apelul. De aceea m-am și sculat cu noaptea în cap.

La răspunsul aprobator al gazdei, tovarășul Suci continuă:

— Și dacă tot poporul nostru o să semneze, poate c-or pricepe și domniile căroră le arde de război, că nu e de joacă cu oameni din țara noastră.

— Vorbele tale, măi Suci, îmi amintesc de convorbirea avută de tovarășul Hrușiov cu cei trei ziaristi americani. Desigur, ziaristi ăia erau capitaliști în toată legea,

arăta cum trăim și i-aș spune: „Iată, în timp ce voi construiți baze militare, ce am făcut noi!”

În primul rînd ne-am reparat casele pe care ați aruncat voi bombe. Pe urmă am făcut la atelier club, cinematograful, creșă. Ne-am zidit blocuri și locuințe individuale. Ne-am petrecut concediile la mare și la munte. Din pămîntul altor țări n-am luat nici cît un pas de cocș. Dar Statele Unite

— Cînd au încercat să răspundă că le-au făcut ca o măsură de „securitate” împotriva Coreei, ziaristii americani rideau singuri de vorba lor. Americanii cred că ar putea să ne întimideze cu aviația lor, spune mai departe tînarul aviator. Eu vă spun dumneavoastră doar atît: aviația sovietică nu poate fi întrecută de nimeni în lume.

— Dar nu e numai atît, continuă la fel de înfierbîntat bătrînul. Ei cred că vor merge pe sus și vor cucerii pe cei de jos. Asta a fost drumul lui Hitler. Și după ce a fost cu „Stuka” sus, s-a ales cu „Kaput” jos! Au venit sovieticii cu tunuri și tancuri și au ajuns la Berlin. S-a văzut că aviația singură nu face doi bani!...

Tînarul Dumitru Irimia îmi face cu ochiul:

— A spus-o înainte duminică, tată, mareașalul Jukov.

Dar bătrînul nu cedează:

— A spus-o, nu zic nu... Pentru că așa este... Și cînd am citit raportul tovarășului Bulganin m-am simțit mai sigur, mai puternic. Ehei! Ce surpriză ar afla domniile americani dacă i-ar împinge naiba să încerce. Cu armele sovietice nu-i de glumă!...

Emil Suci se pregătește să plece:

— Atunci ne-am înțeles. La 12 ne întîlnim la bibliotecă. Nici tovarășa Paraschiva nu va lipsi!?

— Să lipsesc? spune lelea Paraschiva, scoțîndu-și mîinile din coca de aluat pe care o frămînta. Nu l-ai cunoscut dumneata cît l-am cunoscut noi războiul. Uite, chiar casa noastră. O bombă a căzut drept pe dînsa. I-au rămas atunci numai pereții. Ca prin minune am scăpat, adăpostiți în beciul din curte. Ei cum crezi că după toate astea o să pot să tac din gură?!...

Mai vorbim o vreme de una, de alta. După ce ieșim în stradă ne auzim strigați din urmă:

— Ehei, vere Suciule, pe la noi nu vrei să dai cu nici un preț?

De la gardul casei ne privește vesel un bărbat înalt, cu mustați albe, îmbrăcat într-un cojocel de oaie. Ne spune glumind:

— Pe la noi, pe la geamgii, adică... noi — credeți dumneavoastră — sîntem de felul nostru afurisiți? Dați cu imperialiștii?!...

Intrăm într-o curte mare, țărănească. În casă, la căldură, o aflăm pe Catrina, nevasta geamgiului Handra și copiii: Anuța, Ionel, Florica, Petrică.

— Credeam că mai dormi, bade Gheorghe.

— Ți-ai găsit! Sîntem doar în prag de ospăț mare: mi se mărită Anuța, fata cea mai mare.

— Da, și în curînd vom trebui să ne ridicăm și noi o căsuță, spune și Catrina Handra. Noi pe a noastră nu e mult de cînd am ridicat-o aproape cu totul, căci a fost greu lovită în timpul bombardamentelor, completează mama.

Gheorghe Stere scoate atunci din buzunar chemarea Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din țara noastră. Cu glasul rar, molcom, o citește pînă la capăt.

— Tovarășe drag, spune geamgiul Handra, eu am colindat cu geamul în spate, nenumărate col-

„Eu, cu fiica mea și cu nașul Petrică am semnat Apelul încă de acum două săptămîni” — le spune gospodina Aneta Briceag celor doi agitatori. Nașul, pensionarul Petre Mohora, zîmbește pe sub mustați, spunîndu-le, parcă: „Ați sosit cu întîrziere, flăcăilor!”

Și din întrebările lor se vede că voiau să li se răspundă dacă politica noastră e o politică de pace sau una de război. Mecanicul Irimia devine deodată serios:

— Dar ce mai e atîta de întebat? E clar că Uniunea Sovietică depune toate eforturile pentru pace. Și toate țările din lagărul socialist la fel. Eu, dac-ar veni aici un ziarist american de felul ăstora, l-aș aduce la mine în cartier, i-aș

urmăresc cîmpirea altor țări. Tovarășul Jukov le-a amintit ziaristilor americani că — uite cum scrie aici în ziar (și citește): „S.U.A. au luat parte la intervenția împotriva Uniunii Sovietice, ele se amestecă cu forțele lor armate în afacerile interne ale unei serii de state din Asia”. Și le-a amintit și de bazele militare pe care S.U.A. le construiesc departe de frontierele lor...

Agitatorii au ajuns în casa funcționarului Ion Corbu de pe str. Aninului nr. 3. Se discută pe marginea raportului lui N. A. Bulganin.

țuri din țara asta. Am văzut pretutindeni cât sînt de doritori oamenii de pace. Așa cum spui dumneata, noi nu sîntem singuri în lumea asta... Oameni mulți, no-roade întregi, din toate țările, vor pace. Trebuie să fim și noi cu ei.

— Atunci — cu toții la bibliotecă, la ora 12, spuse Suci. Vii și dumneata, tovarășă Catrina?

— Vin — mai începe îndoiială! spune femeia. Acum știu pentru ce semnez. Cînd eram tînără auzeam și eu: „Ungaria se pregătește de război, Germania e înarmată pînă în dinți“. Spuneam atunci: „scapă-ne doamne de nemți și de unguri“. Nu înțelegeam că războiul îl pregătesc numai capitaliștii, pe cînd popoarele, fie unguri sau nemți, doreau ca și noi pace.

★

E aproape 8, cînd ajungem în casa mecanicului Drăgan. Îl aflăm împreună cu nevasta și cele două fiice ale sale. Ne privesc o clipă mirați de vizita noastră matinală, apoi se prind în discuție cu noi. Aducem vorba despre interviul tovarășului Bulganin.

— După asemenea cuvinte, ne spune tovarășul Drăgan, te simți de două ori mai om. E strașnic să știi că ești tare pe picioarele tale și că poți să pui stavilă ăloră care-ar fi gata să dea foc lumii.

Una din fiice îl întrerupe:

— La drept vorbind, îmi pare bine că li s-a arătat, încă o dată și bine, imperialiștilor că nu se pot juca de-a bomba atomică. Conducătorii sovietici au arătat încă o dată că Uniunea Sovietică este pentru interzicerea armelor atomice. Dar au mai spus că și Uniunea Sovietică va ști să răspundă, în caz că va fi atacată. Să știe și cei care-și pun nădejdea în bomba atomică, că vor găsi poporul sovietic pregătit! Nu-i de mirare că o lume întreagă iubitoare de pace își îndreaptă ochii spre Țara Sovietică.

Tovarășul Drăgan îmi cere un foc, apoi continuă:

— În săptămîna aceasta brigada păcii de pe locomotiva 2208, al cărei responsabil sînt, a semnat împreună Apelul.

— Am citit cu toții despre succesele brigăzii, spune tov. Stere.

— Păi, cred și eu! Cum altfel am lupta noi pentru pace? Mai întii și-ntii prin îndeplinirea și depășirea planului! Sigur că nu sîntem buricul pămîntului, da' ce putem — facem și noi. Pe luna decembrie brigada noastră a realizat singură economii de carburanți în valoare de 7.310 lei. O multime de combustibil!

— Lasă, nu e nevoie să te lauzi, îl întrerupe nevastă-sa. Tovarășii au citit astea în gazetă.

— Vedeți, numai așa vorbește cu mine, se înfurie mecanicul. N-apuc să spun o vorbă, două, despre brigadă și-mi taie piuitul. Ieri, tot așa; era un vecin la mine și-i spuneam: „să vezi tu, Niculae, o să apucăm zilele cînd o să conducem locomotive cu atomi“. Și sare dumneaei: „Iar ai în cap gînduri năstrușnice?“

Rîdem cu toții. Suci întreabă: — Și sperî într-adevăr să folosești energia atomică la locomotiva dumitale?

— Nouăzeci și nouă la sută!... Cîteam interviurile ziariștilor americani, pe care le luaseră tovarășilor Hrușciov și Bulganin. Domnii americani se arătau mai ales speriați de spusele tovarășului Molotov că Uniunea Sovietică este

superioară Statelor Unite în privința fabricării bombelor cu hidrogen... Strașnică treabă! Ei bine, gîndiți-vă și dumneavoastră: dacă Țara Sovietică a și început să folosească energia atomică pentru a pune în mișcare uzine puternice — nu pot spera că-n cîtiva ani se vor face lucruri și mai minunate?

Tiii! Cînd oi fi pe o locomotivă atomică!... Și o să fiu! Toate invențiile savanților sovietici vor veni de îndată să ușureze viața și în țara noastră. Așa că, de vrei, de nu vrei, nevestico, o să te plimb cu un tren atomic!...

Leșim apoi afară sub dezmiertările moi și reci ale unor fulgi mari de zăpadă — poate ultimii din iarna aceasta. În cîteva clipe, case, pomi, străzi, se înveșmîntează în alb.

Trebuie să ne scuturăm îndelung de nea înainte de a intra în casa muncitorului Dumitru Dumitrescu, de la întreprinderea „Ascensorul“. O găsim acasă și pe soția sa, Vasilica, filatoare la „Dacia“. De la țară picase în aceeași dimineață și mama-soacră, Lixandra Vlăsceanu, iar de alături venise vecinul Teodorescu.

Nu sîntem lăsați pînă nu gustăm din bucatele de porc aduse în desagi de bătrîna Lixandra și pînă nu închinăm paharele cu țuică fiartă cu zahăr și piper. Ca și în celelalte case, Constantin Stere citește apoi Chemarea Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R.

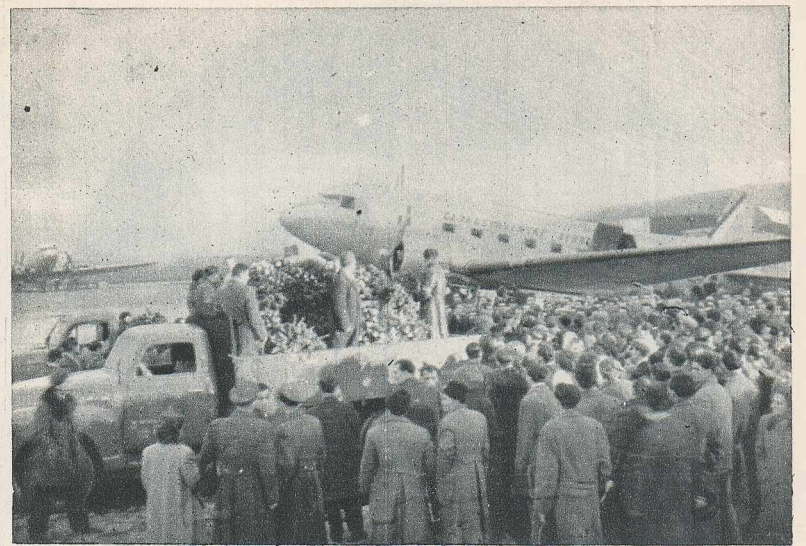
— Dumneavoastră sînteți foarte tineri, spune deodată bătrînica. Ați trecut doar un război. Atît. Să știți însă că vorba asta „război“, eu am auzit-o mereu, de cînd mă știu pe lume.

Tace o clipă, dar văzîndu-ne atenți, prinde curaj:

— Cînd mă nașteam eu, abia se termina bătăia cu turcii. Dar și după ani de zile mai întrebau bieții dorobanți: „Cu noi ce se alege? Cu ce ni-i mai bine? Tot pămîni pe pămînturile ciocoilor rămînem?“ Și am rămas. Cînd am crescut o leacă, țin minte că de placul regelui iar s-a făcut mobilizare. S-a făcut pentru bătăia cu bulgarii. Umblau pe vremea aceea tot felul de boli de piele și de pîntece și s-au întors bietele cătane numai jumătate din cîte plecaseră. Apoi, către patruzeci de ani am apucat războiul mondial. „Luptați și vă dăm pămînt!“ strigau boierii. Și ne-au dat pămînt să ne săpăm morminte. Apoi războiul acesta ultim, pe care-l știți cu toții. Făcut de cei cu bani și cu putere, peste cei slabi. Acum aud că alți boieri, frați buni cu ai noștri, ai de ne stăpîneau mai ieri — măcar că-s departe peste mări și țări — cearcă din nou să ne cotopească... Blestemații!

— Mătușică dragă, începe Emil Suci, ai de vor ce vor, n-or mai putea tot atît de ușor să dezlănțuie un nou război, dacă ne vom uni cu toții și le vom arăta cît sîntem de mulți și de hotărîți să ne opunem războiului. Oameni fără număr din lumea întreagă doresc pace la fel ca noi, ca dumneata, mătușico.

— Las' că știu eu, îl întrerupe mîndră bătrîna. Sîntem noi bătrîni și de la țară, dar bolovănoși la cap nu mai sîntem. Cu vremurile astea ni s-a limpezit și nouă mintea. Vrei să-mi spui despre semnăturile pentru pace? Știu și ce-i Apelul de la Viena! Am auzit de toate. Nu prea cunosc eu carte, dar de scris numele mă pricep...

POPORUL PATRIEI NOASTRE A ÎNFIERAT PE ASASINII LEGIONARI

Criminalul atac al bandiților fasciști împotriva Legației R. P. R. din Berna asasinarea mișlească a lui Aurel Șețu și devastarea după tot tipicul legionar a localului Legației au stîrnit mînia și indignarea legitimă a poporului patriei noastre.

Prin nenumărate mitinguri, cetățenii Republicii Populare Romîne și-au exprimat indignarea împotriva crimei de la Berna și împotriva celor ce au patronat-o imperialiștii americani, organizatori și sprijinitori ai bandelor de provocatori și asasini legionari. În același timp, opinia publică din toate țările lumii și-a manifestat revolta împotriva mișleșului atac, a patronilor provocării și a autorităților elvețiene, care au tolerat crima.

Aducerea în țară a corpului neînsușit al lui Aurel Șețu și funeraliile organizate la 21 februarie în Capitală s-au transformat într-o uriașă manifestare populară de înfierare a acestei crime odioase, unică în felul ei în istoria relațiilor diplomatice dintre state. Țintuind la stîlpul infamiei pe ucigașii fasciști, poporul patriei noastre și-a manifestat totodată hotărîrea de a-și intensifica și mai mult lupta sa pentru întărirea patriei și apărarea păcii.

În fotografia de sus un aspect de pe aerodromul Băneasa. Sicriul cu corpul neînsușit al lui Aurel Șețu este coborît din avion, spre a fi transportat la Casa de Cultură a Sindicatelor. Jos: timp de o zi și jumătate, zeci de mii de cetățeni ai Capitalei au defilat prin sala Casei de Cultură a Sindicatelor, unde se afla depus corpul neînsușit al lui Aurel Șețu, aducînd un ultim omagiu eroului căzut la datorie.

Apoi să mergem cum zici dumneata, la bibliotecă, să mergem de îndată...

Cînd ajungem din nou afară, găsim strada plină de copilași ce se zbuguic veseli în zăpada proaspătă. Stăm locului să-i privesc și o vreme nu ne putem desprinde de veselia lor.

Intr-un tîrziu îl auzim pe Emil Suci, vorbind cu glasul său potolit:

— Uite, și pentru noi, și mai ales pentru puștaniile acestia trebuie

să avem liniște și bună pace. Sîntem obligați să luptăm cu greutate de orice fel. Iar de va fi nevoie, pentru pace om și să apucăm și armele.

★

Cînd ajungem la bibliotecă, o găsim plină pînă la refuz de cetățeni. Ochiul tovarășilor mei selipeau de fericire. Peste 200 de cetățeni au semnat în scurtă vreme Apelul.

Ilarie MURGU

Maria Fernolendo pregătind o lecție.

— Profesiunea soției mele — ne spune tov. Fernolendo Gheorghe, de la secția metode noi a fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej” — e legată strâns de regimul nostru democrat-popular, poate mai mult decât oricare altă profesiune: lucrează ca activistă la un cabinet rațional de partid.

Cînd ne-am cunoscut, lucram amîndoi la F. C. „Gheorghe Gheorghiu-Dej” și soția mea era o foarte bună lenjereasă. Urmînd o școală de partid, și-a dat seama că o interesează mult mai mult, problemele de învățămînt, problemele muncii de propagandă. Azi munca ei o pasionează și, deși are mult de studiat, viața noastră comună n-a suferit de fel. Citim, discutăm împreună, și vă mărturisesc că problema întrecerii socialiste din întreprinderea noastră o interesează și azi...

— Lucrăm în aceeași întreprindere eu și Irina, încă de acum 7 ani — ne spune tovarășul Dumitru Ionescu, meșter imprimeur la „Industria Bumbacului A”. Mă veți întreba: „acesta a fost și motivul pentru care v-ați căsătorit?” Nu! Ne cunoșteam dinainte. Cînd ne-am pomenit amîndoi lucrînd în aceeași fabrică eram deja pe pragul de a ne căsători. Eu, mai ales, doream cu orice preț; în scurtă vreme însă trebuia să plec să-mi fac stagiul militar. De aceea mi-a cerut să amînam îndeplinirea planului nostru; „dacă ne vom iubi și cînd te vei întoarce, ne vom lua atunci...” La armată, primeam scrisori de la ea: „Am început să lucrez la patru ringuri, lucrez deja la opt ringuri; am devenit fruntașă” Pe urmă m-am întors în uzină și ne-am căsătorit deîndată. Lucram ca ajutor de meșter. Lumea întreba: „Îl cunoști pe Dumitru Ionescu?” — Care Ionescu? — Ionescu, bărbatul Irinei. Eram mîndru de gloria soției mele, dar atît de mărunt pe lîngă ea, încît nu mă puteam simți bine. Atunci m-am pus pe treabă...

— Iar azi a devenit cel mai bun meșter imprimeur de la noi, fruntaș al întrecerii socialiste, la fel ca și soția sa, adaugă tovarășa Plopișteanu, secretara Comitetului de întreprindere.

— Ce părere am despre meseria soției mele? Foarte bună. Dacă m-ați fi întrebat, însă, acum doi ani, nu v-aș fi răspuns la fel.

Tovarășul Teodor Paraschivescu, electrician la Depoul București-Triaș, un om scund și rotofei, îmi face de la început impresia unui soț cu... serioase pretenții culinare.

— Să vezi matale discuții acum doi ani: „Ai de gînd să te faci vătămăniță, acum la 35 de ani, femeie cu trei copii, cu bărbat și gospodărie?”. Astea erau vorbele mele. Iar dînsa: „Uite, vreau să devin chiar vatman; despre meseria asta se spunea înainte că nu e pentru femei... Oare așa crezi și tu? Da' de unde! Ție doar ți-e teamă că nu va avea cine să-ți facă sărmăluțe și borș după plac”. Drept să spun, cam așa era. Cu toate acestea a rămas la fel de gospodină acasă, iar ca vatman!... Ce să vă spun? Doar și dumneavoastră ați venit aici cu tramvaiul condus de ea...

TOVARĂȘ

— ANCHETA „FLACĂRII” —

Nu vă supărați, o clipă doar vă reținem. Ați! Știm că sînteți ocupați.

Medic sau arhitect, electrician sau inginer textilist, fierar sau croitor, sînt așteptate probleme de rezolvat care vă cheamă, așteptate pe care ați dori să le faceți încă pe ziua de azi. Și totuși, vă vom răpi și noi o clipă. Nu vă supărați, ce părere aveți despre profesiunea tovarășei dumneavoastră de viață?

— ?!...

— Zîmbiți! Eram siguri că veți găsi timpul să ne răspundeți.

Filatoarea Irina Ionescu la lucru.

Ecaterina Paraschivescu conducînd unul din tramvaietele liniei 6.

A MEA DE VIATĂ...

— Ei bine, profesiunea noastră comună ne-a ajutat să ne cunoaștem și... da, să ne iubim! — ne spune inginerul Gheorghe Ciontea.

Să fii din același oraș — din Sibiu — deci să crești, să înveți, să muncești, dacă nu pe aceleași ulițe, dar oricum pe străzi nu prea îndepărtate și să-ți cunoști soția printr-o întâmplare fericită, abia la Iași, la Facultatea Muncitorească!... Iată deci primul lucru pe care-l datorăm profesiunii noastre.

Amândoi sîntem ingineri textiliști. Eu, specializat în confecțiuni tricotate, ea — încă studentă — se specializează în filatura pieptănată. Și cred că e minunat ca ambii soți să lucreze în aceeași profesiune. Noi stăpînim în pace două domenii care ne aparțin amîndurora: căminul nostru și meseria noastră comună. Soția mea nici n-ar fi putut să-și aleagă o profesiune mai potrivită!

Asesoarea Stana Mutulea (stînga), alături de ceilalți membri ai unui complet de judecată de la Tribunalul Popular al raionului 23 August.

Ana Ciontea poate studia liniștită; soțul ei e întotdeauna gata s-o ajute.

Într-o zi era să mă calce un autobuz. Din vina mea, pentru că traversasem nereglementar. Șoferul nu mi-a adresat tradiționala binecuvîntare, ci mi-a zîmbit dojenitor. L-am reținut figura. După cîteva luni l-am întîlnit pe stradă și am stat de vorbă. Din una în alta mi-a povestit despre o persoană care-l e foarte dragă, anume Marcela, în vîrstă de 4 ani și 8 luni. Mi-a povestit și despre Stana, mama Marcellei.

- Unde lucrează?
- La „Postăvăria Romîna”. E țesătoare.
- Și are mult de lucru?
- Mult. Acum are o mulțime de procese... neînțelegeri...
- Cum, nu vă înțelegeți?
- Nici vorbă, îmi răspunse șoferul Aurel Mutulea. Nevastă-mea e

asesoare populară la Tribunalul raional „23 August”. Dacă au ales-o tocmai pe ea să fie asesoare, înseamnă că n-o fi chiar printre codășe la fabrică. Știți — și aici deslușii un pic de mîndrie în glasul său — nevastă-mea e și fruntașă în producție, face și dreptate oamenilor, e și o mamă, și o soție minunată. N-am ce mă plînge...

O fi vreo legătură între geologie și medicină? Nu știm dacă pînă acum vreun om de știință a încercat să studieze această problemă. Nu știm nici dacă aceasta este într-adevăr o problemă. Fapt cert este că despre o asemenea legătură ne-a vorbit tînărul Gheorghe Cărașu, student în ultimul an al Facultății de Medicină.

Alexandra Ghilaș este laureată a Premiului de Stat pe anul 1952. Colectivul său, de la I.S.E.M., în frunte cu geologul Viorel Branca, a descoperit un mare zăcămint de sulf undeva, în pîntecul bogat al pămîntului patriei. Ea, Alexandra, își duce mai departe munca de inginer geolog, iar el, viitorul medic, studiază cu sîrguință. Iar acasă își împărtășesc preocupările. „Și astfel se stabilește legătura concretă dintre geologie și medicină”, ne spune zîmbind tov. Gheorghe Cărașu.

Romana Bărbăteanu ține ca fetița ei să aibă întotdeauna o înfățișare îngrijită.

— Ca să vă mărturisesc drept, tovarăși, ne spune fierarul Bărbăteanu Ion de la Complexul „Grivița Roșie” — cred c-a fost o vreme când nici eu, nici soția mea nu ne-am prea gândit la munca ei — la profesiunea ei „de casnică”.

Acest lucru s-a petrecut cu ani în urmă, pe vremea când ne era amîndurora atât de greu s-o scoatem la capăt, să ne creștem cei trei copii, cînd nu erai niciodată sigur de ziua de mîine.

Acum, însă, privind în trecut, îmi dau seama că munca ei modestă, neobservată, ne-a ajutat în mare măsură, și atunci, ca viața să ne fie mai plăcută, Ne-a ajutat să ne vedem azi feciorii mari, sănătoși și mai ales harnici și plini de curaj în viață.

Credeți-mă, tovarăși, nu-i ușoară nici profesiunea aceasta. Mulți o știm, dar puțini o recunosc...

Maria Kădulescu se preocupă de buna deservire a clienților magazinului pe care îl conduce. Nici un client nemulțumit — e lozinca sa.

— Soția mea, ne spune tov. Șerban Rădulescu, director adjunct la fabrica „Kirov”, este responsabilă magazinului de încălțăminte din str. Academiei nr. 4. și de aceea cînd în magazinul ei intră vreo pereche de pantofi cu defecte, trimisă chiar de la fabrica unde muncesc eu, nu se ferește să ne dea „peste nas”...

Dar să nu credeți că ne trece tot timpul numai cu problemele profesionale. Acum, de pildă, avem de pregătit un eveniment fericit: a 12-a aniversare a căsătoriei. Aseară, discutăm tocmai cu soția mea: sărbătorim evenimentul la 1 martie sau la 8 martie cînd e și Ziua Femeii? Și a rămas cum am vrut... amîndoi, adică la 8 martie.

Maria Gheorghiu-Săniucă în rolul pe care-l interpretează în piesa „Avarul” de Molière pe scena Teatrului Armatei.

Sădeanu Rodica e gata s-arunce mingea

— Îmi cereți să-mi spun părerea despre ocupația soției mele, se miră tov. Simion Sădeanu? Este antrenore sportivă... Uneori mă simt tare singur cînd ea e plecată în străinătate, la vreo competiție internațională. Despre această perioadă am ezitat să vă vorbesc... Încolo mulțumiri sînt multe... Înainte de a deveni arhitect m-am ocupat și eu cu sportul. Ca vechi sportiv am ajutat-o să-și îmbunătățească condiția fizică necesară unei sportive, dîndu-i îndrumări la antrenamente. De aici și armonia.

Mă bucur mult de succesele soției mele, care a fost de zeci de ori internațională, și căpitanul echipei naționale de volei. Și cu fiecare ocazie cînd echipa de volei „Locomotiva”, pe care o antrenează soția mea, are vreo întîlnire, eu mă aflu printre pasionații spectatori și suporteri ai echipei. Ce să faci, ne leagă vechea pasiune!...

De data aceasta interlocutorul nostru e medic. Dermatologul Igor Gheorghiu, de la Spitalul Colentina. El ne spune:

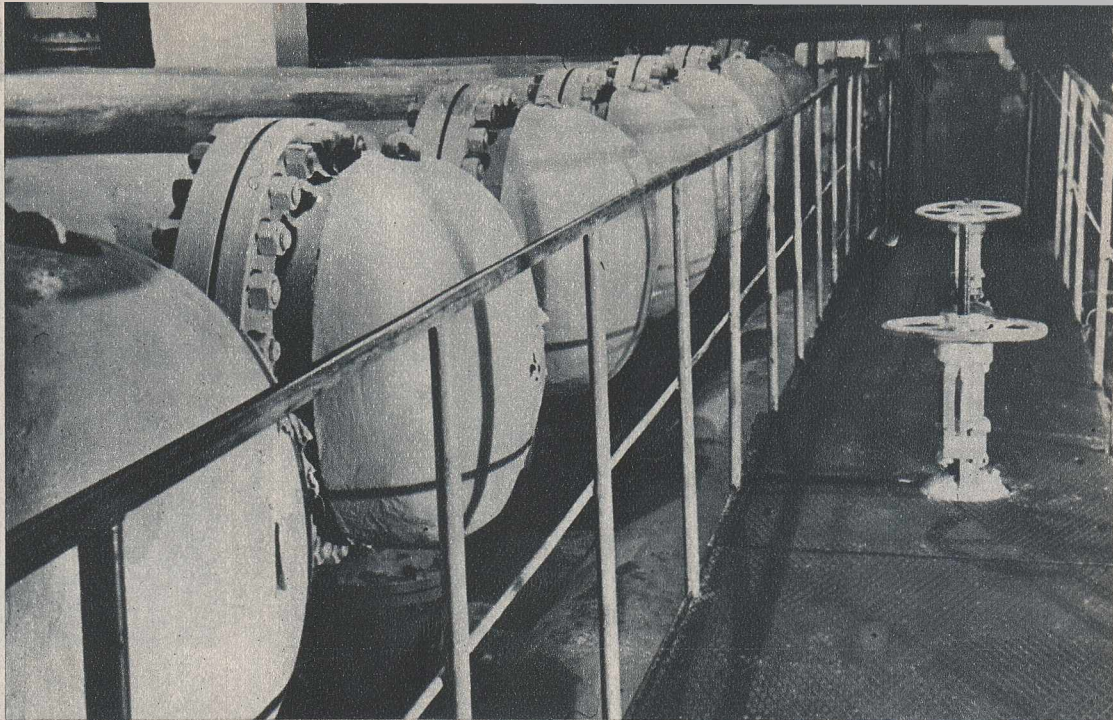
„Cred că mai sînt unii dintre noi care își închipuie că viața personală a actorului trebuie să aibă ceva cu totul deosebit. Aș vrea să le fac acestora o mărturisire: soția mea, cu care sînt căsătorit de peste cinci ani, e la fel de simplă și naturală în viața noastră conjugală, ca și oricare altă soție eumsecade. Și știe să fie calmă atunci cînd se întimplă să-mi sară mie țandăra. Lucru rar și de preț, nu-i așa? Dar nu aș fi sincer dacă nu aș mărturisi și cîteva din „dezavantajele” soțului unei actrițe. De pildă, cînd ești mai cufundat în studiul unei probleme de dermatologie — în cazul meu — un suris irezistibil și o voce caldă te trezesc: „numai un pic, cîteva replici ale lui Harpagon, cîteva ale lui Cliante și vreo două ale pețițoarei. Atîta tot” (Soția mea interpretează rolul Mariei din piesa „Avarul”). Și iată-mă, pe nepusă masă, actor, și încă unul cu o paletă de exprimare scenică foarte bogată, jucînd — vă asigur, foarte prost — trei roluri deodată. Altădată trebuie să fac pe regizorul și atunci sînt de o „severitate” care o cam face pe soția mea să renunțe la serviciile mele.

Se pare, însă, că sînt dezavantaje destul de avantajoase. Ce credeți?”

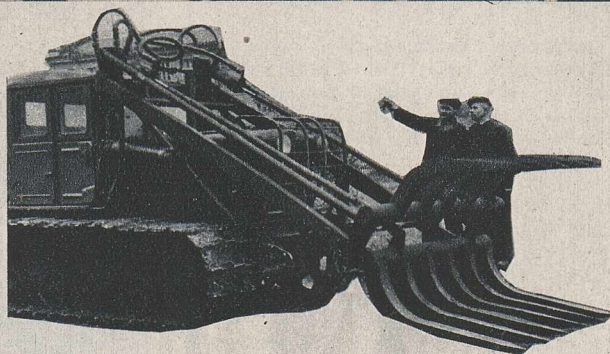
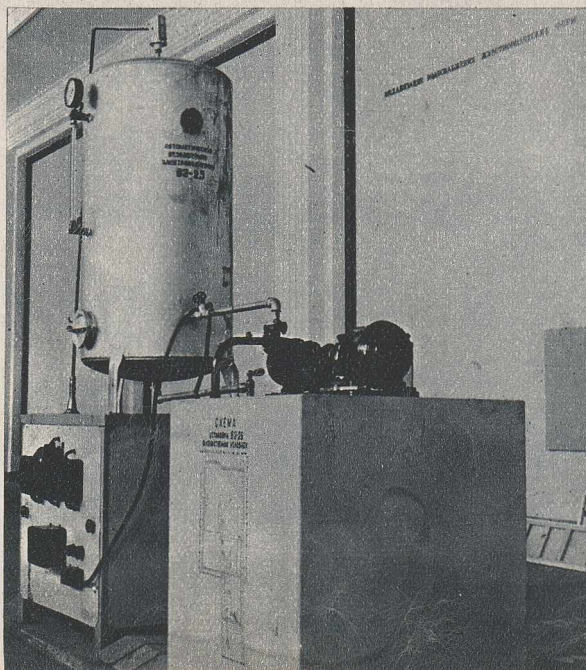

DIN VICTORIILE TEHNICII SOVIETICE

La uzina „Electroapparat” din Leningrad. Se montează, în serie, secțiuni ale unor transformatori de înaltă tensiune.

O nouă pompă electrică automată pentru alimentarea cu apă potabilă a fermelor mari din U.R.S.S. Pompa asigură aprovizionarea cu apă a unei ferme cu 300-400 vite; pentru punerea în funcțiune și dirijarea ei nu sînt necesare decît 15-20 minute pe zi.

Într-unul din compartimentele primei centrale electrice industriale pe bază de energie atomică din U.R.S.S. În fotografie se văd schimbătoarele de căldură.

← Pentru defrișarea rapidă a pămînturilor îngelente, oamenii sovietici folosesc în prezent și acest încărcător original, avînd o capacitate de 500 kg.

După cum se vede în fotografie, un singur om comandă întregul mecanism automat al laminoarelor uzinei „Zaporozstal”.

DESCHIDERA MUZEULUI „V. I. LENIN – I. V. STALIN“

Aspect de la solemnitatea de deschidere a Muzeului „V. I. Lenin – I. V. Stalin“ de pe lângă Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, solemnitate la care au asistat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, dr. Petru Groza, membri ai Biroului Politic al C. C. al P. M. R. și membri ai guvernului, reprezentanți ai oamenilor muncii, membri ai corpului diplomatic.

Menit a pune la dispoziția cadrelor de partid și din aparatul de stat, activiștilor din organizațiile obștești și tuturor celor ce muncesc, materiale ce ilustrează viața și activitatea geniului omenirii V. I. Lenin și a continuatorului operei sale, I. V. Stalin — muzeul expune peste 1.000 de documente, cărți, broșuri, ziare, fotografii, lucrări de artă plastică etc. Adevărată școală de înalt învățămînt politic revoluționar, Muzeul „V. I. Lenin – I. V. Stalin“ s-a bucurat din primele zile de după deschiderea sa de o mare afluență de vizitatori.

La 16 februarie a sosit la București ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în R. P. R., Ke Bo-nian. În fotografie: în Gara de Nord, ambasadorul R.P. Chineze s-a bucurat de o călduroasă primire.

ÎN ÎNTÎMPINAREA ZILEI FEMEII

De curînd a avut loc la București ședința Prezidiului Comitetului Femeilor Democratice din R.P.R. În urma dezbaterilor au fost adoptate planul de întîmpinare a zilei de 8 Martie și declarația Comitetului Femeilor Democratice din R.P.R. cu privire la Congresul Mondial al Mamei. În fotografie: un aspect din sala ședinței; vorbește tovarășa Elena Răceanu.

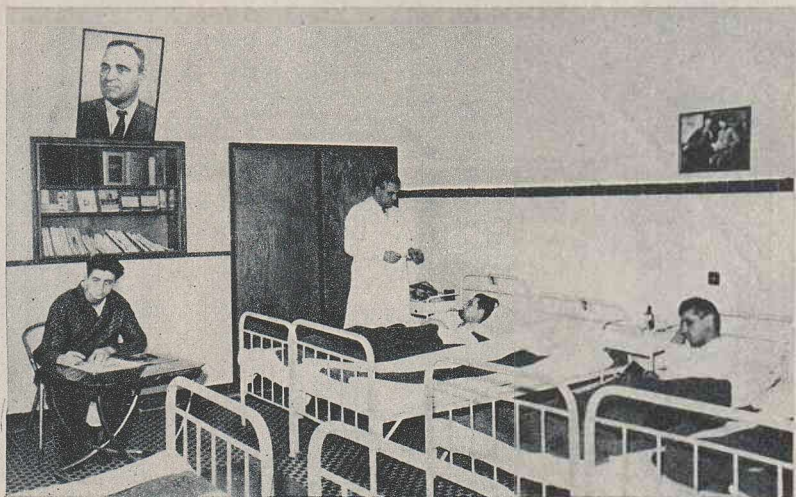
PENTRU SĂNĂTATEA OAMENILOR MUNCII

La fel ca și în alte întreprinderi ale țării noastre, și la uzinele „Boleslav Bierut“ din Capitală s-a deschis un staționar menit a contribui la apărarea sănătății celor ce muncesc în uzină. În fotografie: oficialul sanitar Constantin Lascu administrînd medicamentele necesare bolnavilor.

fotocronica
FLACARII

Aspect de la simpozionul consacrat împlinirii a 200 de ani de la moartea marelui gînditor și luptător francez pentru pace, Montesquieu, care a avut loc în sala Institutului Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea. În stînga: tovarășul Valentin Lipavci, lector la Facultatea de Filologie din București, rostindu-și conferința intitulată „Montesquieu — gînditor iluminist“.

Să scrii cu cerneală nu e de glumă!... Dar când ai alături o mână pricepută, care te îndrumă cu dragoste, totul devine simplu și ușor. În fotografie: învățătoarea Maria Lotreanu, de la Școala elementară de fete nr. 153 din București, și elevele Anișoara Florea și Georgeta Kontinschi.

Fotografie de M. Ivanciu

— E frumoasă! Așa o poșetă îmi voi cumpăra și eu!... Tovarășele Elisabeta Calotă și Florica Dumitrescu, de la Industria Chimică nr. 10, fac o ultimă revizie poșetelor de vinilin lucrate în secția lor.

Fotografie de M. Mayer

POLINA

— fragment de roman — *)

de Marin PREDĂ

Ilustrație de N. POPESCU

Romanul „Moromeții” de Marin Preda reconstituie o imagine realistă a satului românesc din anii 1937-1938.

Urmărind destinul a două familii de țărani — familia Moromeților și a Bălășilor — scriitorul Marin Preda izbutește să illustreze ideea că, în condițiile proprietății private și a micii producții de mărfuri, țărănimea ca clasă nu numai că nu crește, ci, dimpotrivă, se descompune din an în an, în burghazie (chiaburi) și sărăcime (proletari, semiproletari) (Istoria P.C.U.S., pag. 21).

Și Ilie Moromete, și Tudor Bălosu tind spre o viață mai îmbelșugată, dar pornesc pe căi diferite. Ilie Moromete, țăran cu opt pogoane de pământ, tată a șase copii, va munci cinstit, conștient pe forțele sale și ale familiei sale. Dar după ani de zile de muncă își dă seama că n-a agonisit nimic pentru sine și ai săi. Familia acestuia se va destrăma într-un conflict iscat între Ilie Moromete — care înțelege să-și mențină unitatea familiei întemeiată pe muncă cinstită — și fiții săi, stăpâniți de o poftă crâcnă de înavuțire, cu orice preț. Cu totul alt fel va evolua familia lui Tudor Bălosu. Acesta va porni pe calea înavuțirii, folosind toate mijloacele licite și ilicite caracteristice societății capitaliste, începând prin a-și exploata crunt soția și pe fiica sa, Polina.

În conștiința Polinei se produce însă un reviriment în momentul în care tatăl său, Tudor Bălosu, îi impune să se căsătorească cu un chiabur slut, numai pentru a-și spori averea. Polina își va da seama că acest prilej de mîrșăvia relațiilor reale din familia ei și va lupta să se elibereze, căsătorindu-se împotriva voinței lui Tudor Bălosu — cu Biriică, un om sărac, pe care-l iubește. Fragmentul pe care-l publicăm mai jos înfățișează scene în care Polina, conștientă de drepturile cîștigate prin munca sa în casa părintească, și le revendică cu dirzenie.

Polina fusese așteptată zadarnic să se întoarcă de la horă. Aristița Bălosu începuse să plîngă. Tudor Bălosu și Victor tăceau.

— Te-ai apucat s-o iei la bătaie, parcă îți pasă ție de o fată, cînd îi vine vremea să se mărite. Proastă să fie aia și să-ți mai spună în viața ei tată.

— Lasă c-o cunosc eu, răspunse Tudor Bălosu într-un tîrziu. Nici n-are să treacă o lună de zile și ai s-o vezi cum îți intră pe poartă cu ploconul. Are nevoie de pământ!

— Și dacă are, nu e dreptul ei? Ea singură a muncit cît voi toți... Nu ți-e frică c-o să te ia lumea la ochi?

— De ce să mă ia lumea la ochi? Că i-am vrut binele? Ce-are băiatul lui Stan Cotelici? E mai bun ăla care umblă zdrențaros și bate linia zbierind? O să trăiască din cîntat? Treaba ei! Eu nu-i dau nici o brazdă! Băiat cu patruzeci, cincizeci de pogoane și fuge de el! Ce are, fa, băiatul lui Stan Cotelici?

— Are pe dracu', strigă Aristița infuriată. Dacă nu-i place, vrei tu să i-l bagi pe gît?

— Nici nu-mi trece prin cap, răspunse Tudor Bălosu nepăsător. Dar dacă făcea cum spun eu, era ferice de ea. N-a vrut să-l ia pe-al lui Stan Cotelici? N-are nimic. Să fi stat acasă! S-ar fi găsit el un flăcău ca lumea... pe urmă. Uite, acum începem la grădină! Dacă mi-ajuta la grădină, așa vrednică cum e, îi dam trei pogoane de pământ, nu două, și putea să ia un băiat mai bun...

Se certară pînă tîrziu, fără folos. Tudor Bălosu era mereu nepăsător la rugămintele emei, care îi spunea să se ducă acasă la Biriică și să se împace cu fata. Omul însă gîndea totuși pe dos: își făcuse multe planuri, împreună cu Victor, asupra averii lui Stan Cotelici; și gîndea să ceară ginerelei să treacă pe numele vestei cel puțin zece pogoane de pământ. Și pentru ca să nu dea cumva de bănuț, acest lucru trebuia să se întîmple numai în cazul în care Polina ar fi făcut un copil. După aceea, Polina trebuia să fugă, să se despartă de bărbatul ei, să-și rămîină fetei, adică lui Tudor Bălosu. Dar planul era legat de trecerea a prea mult timp și pe Tudor Bălosu nu-l mulțumea și totuși. Fuga Polinei se întîmplase chiar în timpul cînd tatăl și fiul plănuiau ceva mai sigur legătură cu pămîntul lui Boțoghina. Pe Tudor Bălosu nu-l supărase prea mult plecarea tei. Acest lucru însemna pentru el un cîștig sigur de două pogoane de pământ și de încă alte douăzeci de zestre. Se vede însă că omul nu-și amestecă de loc fata, pentru că a doua zi dimineața, cînd o văzu intrînd pe poartă cu Biriică, și ochiul care nu i se deschidea bine, și-a dat seama că se deschise cît o ceapă.

nici? Eu în locuțau aș băga coada între picioare. Știu de ce-ai venit, nu vâ mai răciți gura de pomană. Fata asta știe, mă mir că nu ți-a spus...

Polina se uită iar la Biriică într-un anumit fel. — Nea Tudore, n-am să-ți spun decît cîteva vorbe și ne ducem. Nici eu n-am chef să mă cert. Eu cred că ar fi bine să ne înțelegem ca oamenii. Am un singur pogon de pământ, mare și lat, iar Polina două. O să mai muncim și o să ne mai facem. Vorba e că la noi e înghesuială, stăm opt inși într-o singură odale. Mai avem o odale în care am putea să stăm, dar e mică de tot și are un singur ochiuț, e plină de oale de porumb, acolo, ca omul, ce are și el în casă. Polina spunea să stăm la dumneavoastră, un an sau doi pînă ne facem noi... cea că ai trei odăi... și muncim cu toții... De ce să ne certăm? Dacă vrei, bine, dacă nu... treaba dumneavoastră, noi ne-am luat și o să ne descurcăm noi...

Victor Bălosu rînji din patul lui și se mișcă în el într-un fel care făcea să se vadă că ceea ce auzise îi plăcea mult, îl înveselea. Biriică băgă de seamă și chipul i se aprinse. Se ridică în picioare, gata să plece, dar Polina se prinse în aceeași clipă de umărul lui:

— Unde te duci? Stai că merg și eu. Mai stai. — Da, mai stai, zise Tudor Bălosu batjocoritor.

— Da, să mai stea, răspunse Polina rece. Apoi, la fel de rece și liniștit, continuă: Și tu Victore, ce rînjești acolo în pat? Nu ți-e rușine? Ești mai mare ca mine și nu ți-e rușine?

Victor Bălosu, Aristița și Tudor Bălosu făcuseră ochii mari.

— Polino, ce-i cu tine? zise Aristița abia șoptit.

— Ia spune, tată, continuă fata fără să răspundă mamei. Ce zici de ce-a spus Biriică?

Întrebarea aceasta liniștită i se păru omului tare și obraznică. Se infurie:

— Vezi să nu te iau acum de moațe și să te satur de măritat, spuse el, așezîndu-se la locul lui.

— Atunci nu vrei să stai aici cu Biriică? Întrebă Polina iarăși, uitîndu-se la el deschis:

— Tu vrei să te certî cu mine, Polino? Ia spune, vrei s-o iei pe coajă? spuse omul amenințător. Acum te iau de mîna și te dau afară! Ai fugit cu asta ce o proastă — te-ai dus în crila lor de copii! Că altul mai bun nu găseai!...

— Nu, altul mai bun nu găseam, răspunse Polina limpede. Asta mi-a plăcut mie! Și de ce zici că nu ne lași aici? Spune, ca să știm și noi!

Drept răspuns, Tudor Bălosu se ridică de pe pat și spuse încet și scrișnit:

— Ieșiți afară că dacă nu, asmut cîinii pe voi.

Aristița îi sări în față;

— Tudore, ne-aude lumea! Rîde lumea...

— Ia lasă-l, mamă, spuse Polina apăsător.

Se ridică în picioare înaintea tatălui:

— Să asmuți cîinii pe mine? zise iar cu același glas, de astă dată mușcîndu-și buzele, adînc aprinsă la față. Să asmuți cîinele? N-ajunge cît am îndurat aici, cît m-ai bătut ca să iau pe cine vreați voi?... Ia stai nițel să vorbesci cu mine! Crezi că sînt proasta voastră să mă speriați cu cîinii?

Polina se rupse din fața tatălui, merse spre ușa odăii, care rămăsese deschisă, și o trînti cu putere. Se întoarse apoi și strigă spre mama ei:

— Tu, mamă, să nu te mai amesteci, că nu ești bună de nimic! Ai rămas oarbă, lucrînd la mașină să le dai lor mîi de lei ca să cumpere pămînt de la Boțoghina; să ia oameni cu ziua, ca niște boieri, și asta să umble voiajor ca un mocoșit. Tu să taci din gură, mamă! Că de săptămîni de zile de cînd mă omoară cu ginerele lui — tu n-ai spus nimic! M-ai lăsat să mă bată, să mă facă de risul lumii...

De astă dată, Tudor Bălosu se năpusti spre ea și vru s-o apuce de mîini și s-o dea afară. Biriică și Victor săriră de pe pat. Polina se smulse din mîinile tatălui și scrișni amenințător:

— Ia mîna de pe mine!

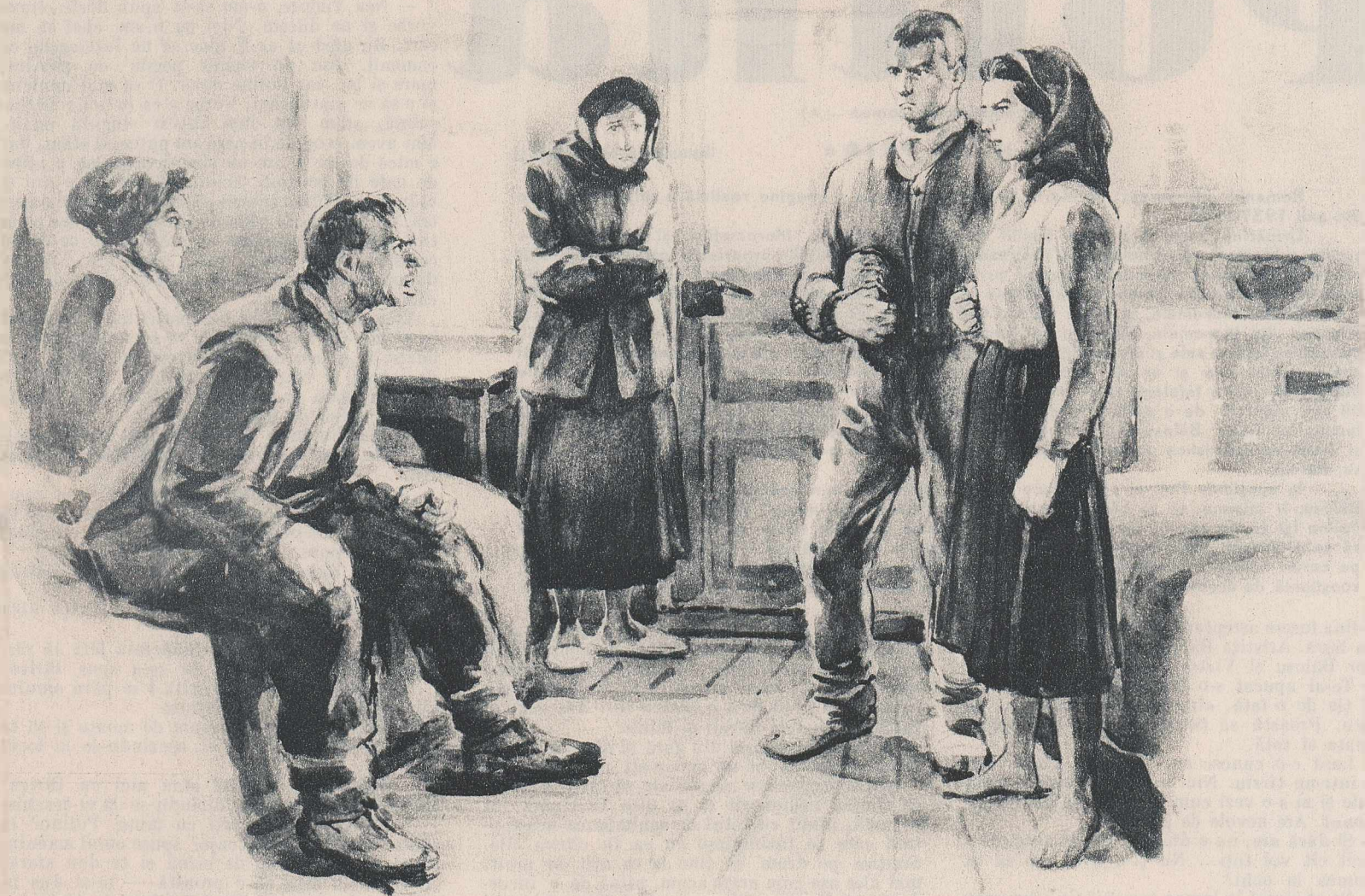
Tudor Bălosu încereni cu ghearele în aer. Fata îl fulgera cu niște priviri a căror ură îl înfioră. Rămase cîteva clipe prostît în fața ei, apoi se făcu roșu și ridică pumnul.

— Să nu dai în mine, că-ți scot ochii, rosti Polina cu hotărîre.

— Polino! țipă Aristița arsă, ai înnebunit?

În clipa aceea, Victor sări între ei, deschise ușa și spuse tare și disprețuitor spre Biriică:

*) Din romanul „Moromeții” în pregătire la E.S.P.L.A.

— Ia ieși, mă, afară d-aici! Ia ieșiți afară d-aici! Bircă îl privi mornit, mestecându-și fălcele. Nu se mișcă. Victor Bălosu se apropie de el și-l apucă de flanela lui cîrpită în coate. Spuse cu același dispreț:

— Ieși, bă, afară!

Acest glas îngîmfat îl făcu pe Bircă să-și smucească mîna cu putere și să se dea îndărăt gata să-i sară în cap. Polina însă îl apucă pe fratele ei de gulerul hainei și cînd acela se întoarse spre ea, fata îi cîrpi o palmă atît de puternică, încît omul strigă „au!” și se clătină. Apoi își reveni și se năpusti furios spre ea. Bircă îi ieși atunci înainte și într-o clipă se încleștară unul cu mîinile în gîtul celuilalt.

— Tudore, sai că se omoară, spuse Aristița înăbușit.

Cei doi nu avură timp să-și dea cel puțin cîte un pumn. Polina, și Aristița, și chiar Tudor Bălosu începură să izbească în mîinile lor încleștate. Fata izbea în brațul fratelui, iar mama și tatăl ei în cel al lui Bircă. Pînă se desfăcură, Polina nimeri de cîteva ori, ca din întîmplare, în părinți.

O dată despărțiți, cei doi se priviră cu ură, mult timp, gîfînd. Victor Bălosu parcă uitase de palma dată de sora lui. Abia după tîrziu își aminti și se repezi pe negîndite spre ea, dar Aristița îi și ieșise înainte.

— Dai în mine, hai? Polino! Dai în mine? gîfii el.

— Dau în tine! răspunse ea tremurînd. Măgarule! Ai și tu o soră care se mărită și strigi la ea să iasă afară! Porcule! Ai un obraz de porc, mă mir că nu-ți plesnește.

Victor Bălosu sări iar de la locul lui și de astă dată porni spre ușă, să iasă afară. Bănuind ceva rău, Aristița îi sări iar înainte și se lipi de clanță cu toată puterea.

— Victore, stai aici, Victore! Stai aici! Stai aici!

Tudor Bălosu sări și el și-l apucă pe fiu-său de umeri:

— Ia stai, mă, la locul tău! Stai să vedem ce vor ei! Stați la locurile voastre și nu vă mai amestecați. Așa! Acum să vedem! Ia să vedem!

XIII.

Se făcu un timp o tăcere grea. Se așezară iarăși pe paturi, cei doi singuri într-o parte, iar ceilalți pe celălalt pat. Tudor Bălosu rupse tăcerea cu un glas schimbat din care infumurarea de tată pierise.

— Vasăzică, Polino, abia te-ai măritat și ți-a și sărit țandăra. Te-a pus ai lu' Bircă la cale. Vii să-mi bagi ghearele în ochi! Aș putea să ies afară și să-mi văd de treburi, sau să vă dau afară... Dar lumea atît așteaptă! Spui că ai muncit aici și pe dincolo! Ai muncit, nimeni nu zice, dar crezi că e după capul tău? Dacă ar face toată lumea ca tine, ar fi un balamuc în tot satul... Eu nu mă cert, îți spun cu frumosul...

— Îmi spui cu frumosul, da' sai cu pumnul la mine! De ce minți? zise Polina limpede, uitîndu-se drept în ochii lui.

Tudor Bălosu înghiți greu; vru să se ridice și să iasă afară, dar se răzgîndi. Spuse apăsător:

— Nu vrei să taci din gură; cauți ceartă!

— Să vorbești ca lumea și să nu minți! Niciodată nu te-ai uitat la mine cum trebuie. Tot cu Victor: Victore în sus, Victore la deal... Ai crezut că sînt proastă, am să înghit mereu. Mereu am înghițit...

— Acu' te-ai făcut deșteaptă, măgărețo! Nu ți-e rușine să vorbești așa cu tata? spuse Victor Bălosu, furios.

— Nu mai pot de rușine, răspunse Polina zîmbind batjocoritor. Vă găsi pe toți rușinea — că pînă acum ați lăsat-o la șant! Du-te la șant mai bine!

— Îți rup eu ție moațele, scriși Victor amenințător. Nu pleci tu d-aici sănătoasă!

— Taci, mă! strigă Tudor Bălosu strîngînd pumnii. Ți-am spus să nu te mai amesteci! Uite, Polino, una și cu una fac două! Bine că

ți-a venit minte la cap. Eu atîta îți spun: ai fugit de-acasă, n-ai ce mai căuta îndărăt. Am terminat socoteala!

Se făcu tăcere. Polina își răzîmă un cot în genunchi și apoi își răzîmă bărbia în podul palmei. Spuse după cîteva clipe, cu un glas rar și apăsînd pe vorbe:

— Așa crezi tu!

Tudor Bălosu răspunse repede și netulburat:

— Așa este!

Polina spuse din nou, mai apăsător:

— Așa crezi tu!

— Așa cred eu, așa este, am terminat, ce mai atîta vorbă! — zise Tudor Bălosu gata să-și piardă iar răbdarea.

— Stai, nu te repezi, zise Polina liniștită. Spune-mi și mie verde: de ce nu vrei să stăm amîndoi în odaia de dincoace pînă ne facem casă!?

— Tudore, lasă-i, mă, să stea! îndrăzni Aristița încet. Bircă e băiat muncitor, ce-aveți cu el? Așa face toată lumea...

Tudor Bălosu o fulgeră cu ochii, stăpînindu-se cu greu.

— Nu te mai uita așa, zise Polina rece. Ai să ne lași să stăm aici.

— Voi amîndoi să stați cu mine?! întrebă omul cu o mirare amenințătoare. Poate de-ar fi să mor eu și băiatu' ăsta; atunci da.

Polina se uită spre fratele ei și spuse cu un glas mai cald, de soră mai mică:

— Victore, nici tu nu vrei să mă lași aici?

— Da' ce, e casa mea? răspunse Victor Bălosu colțos. Ce mă întreb pe mine? Din partea mea, n-ai decît să stai!

— Da, se vede, spuse Polina liniștită. Apoi ridicîndu-se pe neașteptate de pe pat: hai Bircă! Se întoarse spre toți ai casei: zi, mă goniți! Bine, mă goniți voi, da' să nu credeți că eu sînt proasta-ala! Nu scăpați voi de mine cîtă viață oți avea!

Deschise ușa înainte și ieși fără să dea buni:

ziua sau să mai spună vreun cuvânt Bircă mergea în urma ei cu fălcile încheștate. Când ieșiră în poartă, omul mirii supărat:

— Nu ți-am spus eu, fa? Nu ți-am spus că degeaba venim? Nu-i cunosc eu pe-ai tăi?!

— Cunoști tu! Mai taci din gură! Mai și vorbești! șopti Polina apăsător, să n-audă cineva.

Se opriră în drum, în fața casei. Polina rămăsese înțepenită și nu se mai mișcă. Privirea ochilor și chipul încordat îl îngrijoră pe bărbat. Spuse sfios:

— Haide!

Polina scrișni scurt:

— Nu merg!

— Nu mergi? șopti Bircă înspăimântat. Ce ți-a venit?

Apoi, după câteva clipe de tăcere grea, rugător:

— Polino, mă lași?

Fata nu răspunse și nu se mișcă. Se uita înțepenită nicăieri. Încurajat, bărbatul își mișcă și mai mult glasul și șopti:

— Haide, Polino, lasă! O să trăim noi!

Privirea fetei sticlă scurt; șopti batjocoritor:

— Nu merg! Unde vrei să merg? Să dorm în coșar? Să dorm în trențe, pe jos?

Aceste cuvinte aduseră mult sînge în chipul flăcăului. Se uită în dreapta și în stînga și, stăpînindu-se, bolborosi mînios și îndurerat:

— Atunci rămîi la ai tăi, dumnezeul mă-tii! Ai știut dinainte că-l aveai am!

Fata încremeni iar cu privirea nicăieri și nu spuse nimic.

— Du-te, atunci! continuă Bircă mînios și îndurerat. Du-te la ai tăi și mărită-te cu altul mai pricopsit!

Spunînd aceste cuvinte, Bircă își înălță fruntea dîr, trăsăturile i se încordară ca și ale fetei și, după câteva clipe lungi de tăcere grea, se mișcă și se îndepărtă încet.

Văzuți de departe, nimeni n-ar fi putut să-și dea seama ce se întîmpla cu ei. Omul se îndepărtă încet și se putea și crede că s-au înțeles să rămîna la tatăl ei amîndoi; altfel s-ar fi certat și injurat cu glas tare, așa cum se întîmpla cu cei mai mulți cînd nu se înțelegeau. De aceea, vecinii, care stăteau prin curți, văzîndu-și de treburile și ascultînd cînd o auziră pe fată chemîndu-l pe Bircă, nu bănuiră nimic.

Polina spusese în urma flăcăului: „Bircă!” și se putea înțelege că-i spune: „Bircă, stai să te mai întreb cum să facem cu lucrul cutare sau cutare.”

Omul se întoarse încet și se opri iar în fața fetei.

Așteptă. Se bucura mult; își dădea seama că Polina ține la el și nu-l lasă. Dar se îngrijoră iarăși: chipul fetei era ca și mai înainte, chiar mai încordat, mai strălucit, mai înțepenit; și tăcea ca și mai înainte. Prin mîntea flăcăului trecură câteva gînduri tulburi: „Ce-o fi vrînd? De ce tace? Nici acasă cu ai ei nu vrea, nici cu mine!”...

Pe după geamuri, Tudor Bălosu și cu ai lui se uitau mișcați la cei doi din drum, așteptînd. Bircă le văzu capetele prin fereastră și înima începu să-l bată cu tărie. „Mama voastră, abia așteptați să v-o las!” Deodată înțelese lîmpede purtarea fetei. Înțelese că-i pune la încrezare bărbăția, poate fără să vrea ea. Se apropie de fată și șopti plin de căldură cu un glas aspru totuși, puțin șuierător:

— Mă, fată, tu ești acuma mulțerea mea; ce crezi tu, că am să te las să dormi înghemuită la noi în odaie? Uită-te la mine! Pînă la toamnă, dormim afară pe prispă, că e cald; și dacă în vara-asta nu fac eu o casă, să fugi de la mine și să mă faci de risul lumii că n-am fost în stare să te țin!

Polina începu deodată să clipească des și vorbi atît de repede, încît Bircă o apucă strîns de braț:

— Cu ce-ai să faci casă?

— Cu dracu-am să fac! Îl prind de coarne, îl beleșc de piele și fac casă!

Aproape că o smuci, dar glasul îi era de astă dată puternic, plin de dragoste și hotărîre. Cuvintele pe care le spuse, fură auzite și de vecini:

— Lasă că ai să vezi tu. Chiar de mîine mă apuc de ea. Așteaptă să vezi mîine.

Și pornind împreună, nu se putu stăpîni să nu se uite în urmă, să ridice pumnul și să amenințe cu glas tare:

— Lasă, Bălosule, o să ne mai întîlnim noi!

ALEXANDRU ȘI VERA MYLLER

de Acad. Gr. C. MOISIL

Îndeobște munca matematicienilor este mai puțin cunoscută decît a altor oameni de știință. Importanța ei însă pentru dezvoltarea științelor și tehnicii este foarte mare, de aci și atenția ce i se acordă. În țara noastră, în care construcția socialismului cere permanent cucerirea de noi victorii ale științei și tehnicii, există o intensă activitate creatoare pe tărîmul matematicii. Un loc de seamă în această activitate îl ocupă școala matematică din Iași.

Desigur că nu se poate vorbi de dezvoltarea acestei școli fără a vorbi în primul rînd de activitatea soților Alexandru și Vera Myller, savanții a căror aniversare a 75 de ani de viață a fost recent sărbătorită de Universitatea din Iași și de Filiala din Iași a Academiei R.P.R.

Numit profesor la Facultatea de Științe din Iași în anul 1909, Alexandru Myller, împreună cu tovarăsa sa de viață, Vera Myller-Lebedev, docentă și apoi profesoară de matematică la aceeași Universitate, și-au dedicat toată viața științei puse în slujba poporului. Înfruntînd nepăsarea și reaua-voință a guvernanților din trecut, ei au luptat decenii de-a rîndul pentru crearea unei biblioteci matematice, care să conțină toate colecțiile complete ale operelor marilor matematicieni, toate cărțile de matematică apărute în lume care prezentau vreun interes, colecțiile tuturor revistelor de specialitate, ediții rare, lucrări de valoare istorică etc. Prima bătălie au dat-o tocmai pe acest tărîm, socotind că omul de știință nu-și poate duce munca dacă nu cunoaște ultimele descoperiri în domeniul său de activitate, dacă nu-și îmbină cercetările sale cu cele ale savanților de pe întreg globul.

Mulțumită perseverenței cu care au muncit, soții Myller au reușit să creeze o asemenea bibliotecă, bine înzestrată, la Seminarul Matematic al Facultății de Științe din Iași. În același timp, însă, ei au acordat atenție deosebit de mare creării unui corp didactic de matematicieni valoroși. Combătînd intoleranța naționalistă, nepotismul, politicianismul și favorurile de tot felul — trăsături ce dominau moravurile universitare de ieri — ei s-au călăuzit numai după meritele celor ce urmau să fie numiți la catedre. Și au izbutit să impună numirea la catedrele de matematică a unor matematicieni ca: acad. S. Samielevici, acad. C. Popovici, acad. S. Stoilov, prof. V. Vilcovici, prof. Tiberiu Popovici, membru corespondent al Academiei R.P.R. ș.a.

În general, studenții care aveau pricepere la matematică preferau să devină ingineri. Totuși, grație felului în care soții Myller și colectivul lor au muncit la conducerea Seminarului Matematic din Iași, acesta a izbutit an de an să-și atragă studenți, din rîndurile cărora s-au ridicat mulți oameni de știință.

În zece ani, cît am lucrat la Iași, am învățat cum se creează o școală științifică.

Ar fi greu de înșirat numeroasele lucrări de mare valoare științifică ale soților Myller. Este însă destul să amintim că, începînd cu teza sa de doctorat, în care studia aplicațiile teoriei ecuațiilor integrale — recent apărută atunci — la problema cordelor și barelor vibrante, și continuînd cu diferitele capitole ale geometriei diferențiale, dintre care cel al geometriei centro-afine i se datorază — lucrările profesorului Alexandru Myller au devenit cunoscute în toate țările și numeroase dintre ele au fost continuate de mai mulți geometri sovietici.

Vera Myller-Lebedev și-a început de asemenea cariera cu o teză, adescori citată, asupra aplicațiilor ecuațiilor integrale la o problemă de propagarea căldurii, și și-a continuat opera în algebră și teoria numerelor. Ea a fost prima femeie profesor universitar în țara noastră și exemplul ei a constituit un îndemn pentru numeroase studente de a se dedica muncii în învățămîntul superior.

Datorită muncii de creare de noi cadre duse la Iași, cu prilejul marii reforme a învățămîntului din 1948 s-a putut asigura un corp bine pregătit de matematicieni nu numai pentru Facultatea de Fizică și Matematică din capitala Moldovei, dar și pentru Institutele tehnice create acolo. La Iași s-au dat primele doctorate de matematică din țară. Strălucitul nostru matematician Octav Mayer a fost primul elev al soților Myller. Numeroși alții au urmat, dintre care amintim pe Gh. Vrînceanu, actualmente profesor la Universitatea din București, M. Haimovici, secretarul Filialei Iași a Academiei R.P.R., I. Creangă, prorectorul Universității din Iași, I. Popa, A. Haimovici, Gh. Gheorghiev, Al. Climescu, Em. A. Gărniriade, D. Mangeron, Silvia Creangă, prima femeie doctor în matematică din țara noastră, și alții.

Convingerile democratice ale soților Myller au fost bine cunoscute: ei n-au tolerat niciodată legionarismul, rasismul, huliganismul. Și dacă din 1909 pînă în 1944, Alexandru Myller a refuzat cu consecvență orice post de rector, decan, senator al Universității etc., după 23 August 1944, înțelegînd că Universității îi va reveni cu totul alt rol decît cel pe care i-l rezervaseră guvernele exploatare-tilor, el acceptă, la o vîrstă destul de înaintată, să-și asume sarcina deosebit de grea de rector al Universității. Trebuia, în primul rînd, reinstalată la Iași Universitatea, care fusese dezorganizată în retragerea hitleristo-antonesciană, munca trebuia să fie pusă pe baze noi, democratice, trebuiau să fie pregătite condițiile înfăptuirii reformei învățămîntului. Noul rector a izbutit să-și îndeplinească cu succes aceste sarcini.

În anii regimului democrat-popular, soții Myller au putut să-și continue în condiții cu totul deosebite munca lor de cercetare științifică. Succesele pe care le-au realizat le-au adus înalta prețuire a partidului, guvernului și întregului popor. Alexandru Myller este astăzi academician, Vera Myller-Lebedev a fost recent distinsă cu Premiul de Stat pentru volumul său de Lecții de Algebră, ambii savanți au fost distinși cu înalte ordine ale R.P.R. Înconjuțați de dragostea tuturor, soții Myller continuă să muncească și astăzi pentru binele patriei noastre, căreia i-au închinat întreaga lor viață.

Și loviturile acestui tun sovietic le-au simțit nenumărate divizii hitleriste, atît cele care asediau Stalingradul, cît și multe altele, în retragerea lor fără de glorie pînă la Berlin. Expus azi la Muzeul istoric de artilerie din Leningrad, tunul acesta — care a străbătut drumul de la Stalingrad pînă la Berlin — este unul din mîile de arme ale căror țevi, în zilele apărării Stalingradului, ca și în timpul hotărîtoarei bătălii a Berlinului, nu se răceau nici ziua, nici noaptea.

Dacă istoricii americani fac o încercare — care desigur nu le face cinste — de a trece sub tăcere sau a denatura istoria luptei de la Stalingrad, dacă, bunăoară, „Istoria lumii” apărută în S.U.A. în 1950, ca manual de învățămînt, nu acordă decît 15 rînduri acestei lupte, sau dacă „Istoria ilustrată a celui de-al doilea război mondial” încearcă să infățișeze lupta de la Stalingrad doar ca o greșeală de calcul a comandamentului suprem hitlerist — toate acestea nu fac decît să pregătească teronul în vederea unei noi aventuri războinice împotriva Uniunii Sovietice și a țărilor din lagărul păcii și democrației. Este într-adevăr nepotrivit să vorbești despre Stalingrad atunci cînd vrei să-i împingi, pe cei bătûți la Stalingrad, într-un nou marș spre răsărit...

Stalingradul a însemnat un triumf al forțelor păcii. Acolo, Armata Sovietică a înscris cu litere de foc un „Mane-Tekel-Fares” pentru toți acei ce ar îndrăzni să încerce din nou „marșul spre răsărit”.

La Stalingrad, au fost bătûți nimicitor și jumătate de milion de soldați ce constituiau trupele de elită ale lui Hitler și ale aliaților săi de atunci. Acolo a fost înmormîntată în fața întregii lumi legenda invincibilității armatei germane. Aceasta a reușit s-o facă, sigură, Armata Sovietică.

În Irlanda de nord, contingente mari de trupe americane stăteau gata de a intra în luptă. Încă din mai 1942, cînd trupele hitleriste se aflau la o distanță de peste 1000 km de Stalingrad, s-au adus într-acolo, din S. U. A., 242.000 oameni — deci aproape cît jumătate din armata destinată de Hitler bătăliei Stalingradului. Însă aliații vestici asistau inactivi la înaintarea armatelor hitleriste în Uniunea Sovietică. Abia de curînd — făcînd cunoscut ordinul său, din 1945 — Churchill a confirmat trădarea care stătea la baza acestei inactivități.

Armata Sovietică a cîștigat bătălia Stalingradului cu arme sovietice, care s-au dovedit superioare. Fiecare militar german de pe frontul de la Stalingrad, și dincolo de el, fiecare om din armata hitleristă, care a fost o dată pe frontul de răsărit, știe că el a fost biruit cu arme sovietice, cu tunuri sovietice și tancuri sovietice „T. 34”.

Tot la Stalingrad, acum 12 ani, a fost dată peste cap, în fața lumii întregi, propaganda calomnioasă antisovietică, care vorbea despre Uniunea Sovietică ca despre un „colos cu picioare de lut”. Acolo, eroismul Armatei Sovietice a fost pus la cea mai grea încercare. Hitler voia să cucerească orașul cu 32 de divizii, care erau cele mai puternice și cele mai bine echipate din armata sa, și cu bombardamentele zilnice efectuate de 2000 avioane și 1500 tunuri. Nu i-a reușit.

Noi, soldații de atunci ai armatei hitleriste, am căpătat acolo o învățătură sîngeroasă. Am simțit pe pielea noastră cum luptă oamenii sovietici pentru patria lor. Desigur că nu ne-am dat atunci încă seama că această putere se trage din faptul că, pentru oamenii sovietici, noțiunea de patrie nu însemnează numai limba comună, ci că ea cuprinde și fabricile, uzinele, școlile și casele țării — pe scurt, proprietatea țării — tot așa cum cuprinde și conducerea țării.

Uniunea Sovietică a învins cea mai puternică coaliție militară ce s-a văzut pînă atunci în istorie.

Stalingrad a însemnat începutul destrămării coaliției războinice hitleriste. Popoarele europene, care erau oprite de Hitler și de guvernele dependente lui, au căpătat din nou curaj. Stalingradul a arătat tot atît de bine șubrezonia proprie oricărei coaliții războinice imperialiste, pe cît a demonstrat tăria legăturii dintre popoarele al căror țel îl constituia apărarea patriei și a păcii. Balanța de forțe dintre

INCREDEREA NOASTRA ÎN VICTORIA PACII

ARTICOL SCRIS SPECIAL PENTRU „FLACĂRA”

de Herbert STOSSLEIN,

redactor-șef adjunct al ziarului „Nazional Zeitung”
Fost maior la statul major al Diviziei a 44-a de
Infanterie a Wehrmachtului.

lagărul păcii și cel al ațîțătorilor la război este astăzi atît de evident înclinată în favoarea lagărului păcii, încît șubrezonia coaliției de război a imperialismului reiese acum cu limpezime. Mărturie stau și evenimentele ce au loc acum în capitalele vesteuropene.

În primul rînd, exista un Stalingrad, cu alte cuvinte, forța militară a Uniunii Sovietice nu mai poate fi ascunsă în fața popoarelor. Hitler reușise un scurt timp, prin propagandă sa, să înșele pe unii cu privire la această forță.

În al doilea rînd, Uniunea Sovietică avea încă la Stalingrad arme mai bune decît agresorii naziști. După noul și puternic avînt industrial și tehnic înregistrat de Uniunea Sovietică în anii postbelici, înșiși experții americani recunosc fățișcă Uniunea Sovietică este astăzi, din punct de vedere al tehnicii militare, mai puternică decît oricînd.

În al treilea rînd, Uniunea Sovietică stă azi în fruntea lagărului păcii, din care fac parte state atît de puternice cum sînt China, țările de democrație populară, precum și Republica noastră. Declarația Conferinței de la Moscova a arătat lumii voința statelor iubitoare de pace de a se ajuta unele pe altele. Să nu uităm că Hitler reușise să subjege țară după țară, pînă cînd a dat de Uniunea Sovietică...

În al patrulea rînd, forțele păcii din toate țările europene s-au întărit, ca urmare a victoriei Uniunii Sovietice. Mă refer în primul rînd la Franța și Italia.

În al cincilea rînd, militarismul german, „organul executiv” de frunte al reacțiunii, a fost demascat în fața lumii întregi; de altfel, îi lipsește o bună parte a fundamentului său, căci Republica Democrată Germană aparține lagărului mondial al păcii.

Stalingrad a fost o răscruce a istoriei germane.

Acolo, la Stalingrad, și apoi în captivitate, a început să se făurească acea mare comunitate națională existentă astăzi între vechiul antifascist și fostul ofițer și soldat. Mulți prizonieri de război, soldați și ofițeri, trăind războiul de jaf descăsc, au rupt cu trecutul lor. deseori după o grea luptă interioră, și au hotărît — în vederea soluționării pozitive a marii probleme a națiunii, în vederea creării

unei Germanii Unite, democratice și iubitoare de pace — să păsească alături de vechii antifasciști și conducători ai clasei muncitoare, care odinioară au fost alungați de Hitler din Germania.

Cei ce au supraviețuit Stalingradului își pun umărul cu elan la întărirea economică a Statului muncitorilor și țăranilor; ei sînt hotărîți să împiedice noi aventuri de război, care pornesc de astă dată din S. U. A. După groaznică experiență a Stalingradului, ei se simt datori, dacă va trebui, să izgonească chiar cu arma în mînă armata de cucerire americană și pe cea a mercenarilor ei europeni.

Nu e oare semnificativ în ce privește atitudinea de astăzi a celor mai mulți foști ofițeri și soldați — aflați în parte și în Germania de vest — că fostul comandant al armatei hitleriste de la Stalingrad, mareșalul Paulus, trăiește în Republica noastră și că el și-a ridicat cu tărie glasul împotriva aventurierilor de război americani și a acordurilor de la Paris?

Desigur că există în Germania de vest încă foști generali, ofițeri și subofițeri ai armatei hitleriste, care nu au învățat nimic din experiența trecutului. Ei sînt considerați de către americani drept coloana vertebrală a unei noi armate de agresiune. Însă în fața lor stau mulți care refuză acceptarea acordurilor de la Paris și o nouă aventură de război.

Semnificativ în această privință este faptul că secretarul general al „Uniunii Germanilor” (Bund der Deutschen), care militează pentru o Germanie unită, democratică și iubitoare de pace, este un fost maior în comandamentul suprem hitlerist, Weber.

Forțele războiului trebuie să știe că de la Stalingrad a pornit transformarea acelor păături ale poporului german pe care pînă de curînd imperialismul izbuteau să le atragă spre țelurile lor criminale. Cei ce vor să cîștige mercenari se lovesc de astă dată de rezistența nu numai a tineretului și a muncitorimii din Germania de vest, ci chiar și de cea a foștilor ofițeri și soldați.

De la Stalingrad a pornit acea puternică încredere în victorie cauză drepte a păcii, care ne animă pe noi astăzi și care face ca Declarația de la Moscova să exprime sentimentele tuturor popoarelor semnatare.

„AM VAZUT CU OCHII ȚARA PACII“

Prima parte a cărții doctorului Petru Groza. „Am văzut cu ochii țara păcii“, cuprinde notele de drum din timpul a numai zece zile de călătorie pe pământul sovietic.

Doar zece zile și, totuși, câte minunate imagini ni se desfășoară în fața ochilor atunci când parcurgem paginile cărții! Autorul ei a vizitat în acest scurt răstimp teatre și colhozuri, muzee și fabrici, sanatorii și terenuri de sport, universități și monumente istorice; a stat de vorbă cu nenumărați oameni sovietici, de la vechile sale cunoștințe, cum ar fi Petr Egorovici, până la oamenii de știință sau colhoznicii pe care îi întâlnea atunci pentru prima dată.

Sosit în Moscova, călătorul se va opri mai întâi în fața Kremlinului, locul unde „bate inima uriașului stat sovietic“, simbol al trăinicieii marelui popor de-a lungul istoriei sale zbuciumate. Nu poți privi această măreață clădire, fără un sentiment de nemărginită admirație față de geniul poporului rus, creator al unei asemenea neîntrecute comori de artă.

Călătoria prin Moscova, continuată în zilele următoare, este un prilej minunat de cunoaștere și mai apropiată a bogăției artei ruse și sovietice. Un capitol întreg este

inchinat spectacolelor de operă și balet. Cititorul va avea prilejul să afle noi lucruri despre sălile monumentale în care se reprezintă, cu o inegalabilă măiestrie, capodopere ale artei ruse și sovietice: „Kneazul Igor“ și „Sadko“, „Macul roșu“ sau „Călărețul de aramă“. Iar autorul însoțește notele sale asupra realizării spectacolelor, cu interesante considerații asupra fondului de idei și semnificației umane a operei respective.

Vizita în interiorul Kremlinului este de asemenea un prilej pentru astfel de considerații. Autorul nu se oprește numai la prezentarea aspectelor atât de diferite din încăperile mărețului palat, nu dă glas numai sentimentelor de admirație pe care i le trezesc splendorile Kremlinului, ci meditează și asupra semnificației celor întâlnite acolo, subliniind importanța deosebită a îmbinării tradițiilor glorioase cu cuceririle celei mai avansate civilizații.

Vechi pasionat al sportului, dr. Petru Groza nu putea să scape din paginile sale de călătorie consemnarea impresiei deosebite pe care i-au făcut-o uriașele stadioane, sălile și terenurile de sport, utilizate cu cel mai modern aparataj.

Este important de subliniat, ca o trăsătură a notelor de drum semnate de dr-ul Petru Groza, scrupulozitatea științifică cu care autorul notează faptele și datele esențiale, grija pe care o are pentru ca cititorul să fie cât mai complet

edificat asupra realizărilor din Țara Sovietică.

Vizitând colhozul „Molotov“ din regiunea Moscova, autorul dă informații amănunțite despre toate sectoarele muncii de acolo. La fel procedează și în ce privește Universitatea „Lomonosov“. Autorul ne dă amănunte asupra aspectului exterior al acestei uriașe clădiri, numărului de camere pentru locuit etc. Și toate aceste date nu obosesc, nu distrag atenția cititorului, ci, dimpotrivă, îl fac să urmărească și mai pasionat paginile cărții.

Cartea se completează cu imagini din Leningrad, unde autorul a întâlnit pe vitejii apărători ai orașului-erou și a vizitat locuri istorice, ca Smolnii, ori lăcașuri de artă, ca „Ermitajul“ și Muzeul Flotei Maritime. Ultimul este o oglindă vie a drumului glorios parcurs de marina rusă, de la începuturile sale, statornicite sub Petru I, până astăzi.

O trăsătură a cărții doctorului Petru Groza o constituie comparațiile, pe care autorul le stabilește mereu între realitatea sovietică și situația trecută, fie din Rusia, fie din alte țări.

Vasta experiență de viață, mediile umane și geografice din cele mai deosebite, pe care autorul le-a cunoscut de-a lungul unei vieți de acțiune, îi dau posibilitatea să prezinte mereu contrastele izbitoare dintre cele văzute în Uniunea Sovietică și tristele realități din țările capitalului.

„Am văzut cu ochii țara păcii“ este o carte pe care o urmărești de la început până la sfârșit cu interes susținut. Notația succintă a autorului face ca în pagini puține să ni se prezinte lucruri atât de numeroase și interesante.

Pentru toate aceste însemnate calități ale cărții, cititorii așteaptă cu nerăbdare și partea a doua a notelor de drum ale Președintelui Prezidiului Marii Adunări Naționale.

Vol. RÎPEANU

Note de călătorie de dr. Petru Groza, Ed. Cartea Rusă — 1955.

Persouri lirice

de Victor TULBURE

NESOCOTINȚA

Deplina frumusețe a țării care-o vezi,
Cu umeri largi de piatră, cu brție de livezi,
Cu satele de mână ținându-se la vale
Spre tirguri unde-s fabrici cu hornuri triumfale;
Și-această primăvară care irezește-n noi
Aflta dor de viață, afltea visuri noi,
Și fiecare cîntec, și fiecare pom,
Și firul crud al ierbii, plăpîndul pul de om
Cu zîmbetul spre lumea deschis, precum un mugur
Cu ochi ca două boabe din cel mai dulce strugur,
Și tot ce înălțarăm, și tot ce-i libertate
Nu le-om lăsa de dușmani zdrobite ori furate.
Spre noi de-o fi să-i poarte cumva nesocotința,
Tîrzile și amară de tot le-o fi cîința.

STEAUA

Multe stele ard pe cer
Seara cînd se-aciună,
Dar se sting pe rînd și pier
Toate-pîn' la ziuă!

Peste timp de slavă plin
Luminînd departe,
Numai steaua de rubin
Arde fără moarte.

CÎNTEC

Șapte dealuri brumării
Și o vale verde...
Murgule, să mi te fii
Urma cînd ne-om pierde.

Pîn' nu intră luna-n nor
Adumbrînd pămîntul,
Hai, așterne-mi-te-n zbor,
Murgule, ca vîntul.

Că te-oi scoate la zăvoi
Unde-i iarbă deasă,
Unde bine e de noi
Seara cînd se lasă.

La izvorul șopotit
Să te-adăpi în pace,
Și să paști nepriponit...
Iarba, cît îți place.

Că și eu voi sta să cat
Cum din sat și-arată
Mîndra pasul legănat,
Umbra-i legănată.

Va veni la pieptu-mi iar
Capul să și-l culce,
Și-ți va da din pumn zahar,
Mie: gura dulce!

FĂRĂ PĂRERI DE RĂU...

E țara ta și-n grija ta e dată,
Descătușat o aperi și-o iubești.
O dragoste adîncă și curată
E-n tot ce faci, în tot ce construlești.

Pe vechea și apusa ta obidă,
Din revărsatul zilei purpurii,
Un suflet pui în orice cărămidă
Și urcă zidul țării tale viu.

Și cînd rețezi cu barda crengi uscate
Nu-ți pare rău de nici un pîrtegal.
Ca-n rodul toamnei viermi să nu se-arate
Îți cureți via și cu var o dai.

Nu-ți pare rău cînd smulgi din grîu neghina,
Cînd șerpiți și strivești din drumul tău.
În turmă iarna dacă-ți dă jivina
De-i slarămii feasta, n-ai păreri de rău.

Și cînd în casa ta vr-un dușman vine,
Din cui nu pregești arma să și-o iei
Și să izbești așa cum se cuvine:
Fără păreri de rău pentru mișei.

Aranjarea vitrinelor și decorarea generală a magazinului — lucruri care fură în primul rînd ochiul vizitatorului — nu se fac la întîmplare. Pe lîngă magazin funcționează un colectiv de talentați pictori și decoratori, care întocmesc măchetele pentru decoruri.

Cercetarea și analiza condițiilor de sugestii și reclamații formează obiectul unei adevărate consfătuiri pe brigăzi și raioane. Gustul și cerința cumpărătorilor vor putea fi pe deplin satisfăcute numai în acest fel.

IN SLUJBA CUMPARATORILOR

Cumpărătorii maturi au asigurate cabine elegante, în care-și pot proba hainele ce le cumpără la raioanele de confecții.

Locuitorilor Bucureștiului, magazinul „Victoria” le este bine cunoscut. Iar pentru vizitatorii din provincie, el constituie unul din primile lucruri care le suscită atenția în Capitală. Și pentru unii, și pentru alții, marele magazin se impune prin marea sa capacitate de desfășurare, prin varietatea și mulțimea sortimentelor de mărfuri, prin serviabilitatea și promptitudinea personalului.

În fiecare zi, timp de opt ore, din ascensoare și de pe treptele scării un șuvoi nesfârșit de cetățeni se împrăștie în cele cinci etaje ale magazinului, în vastitatea cărora sînt răspîndite cele 29 de raioane ale lui. 29 de raioane, fiecare alcătuit în parte un magazin de specialitate, aprovizionat din plin.

Magazinul este vizitat zilnic de 50.000 — 60.000 de cumpărători. Toată această afinență de public e întîmpinată de o armată

de peste 400 salariați, îmbrăcați elegant, în costume de pînză albăstră. Desființarea sistemului de aprovizionare pe bază de cartele și rajii și trecerea la comerțul desfășurat a pus în fața salariaților magazinului, sarcini noi pe linia deservirii cumpărătorilor și întăririi disciplinei comerciale. Ca în orice întreprindere a comerțului socialist el luptă pentru atingerea și depășirea planului de desfășurare, dar sarcina lor principală este de a servi cu dragoste și spirit tovarășesc marele număr de cumpărători, de a deveni pentru fiecare dintre ei un adevărat sfătuitor cinstit și devotat.

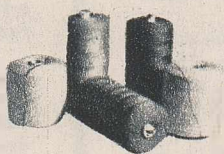
Aranjarea raioanelor reprezintă o adevărată întrecere în gust și imaginație. Iată o brigadă de la „mercerie” împărțînd din experiența tovarășelor lor de la „parfumerie”.

Meseria de vânzător nu e nici simplă, nici ușoară cum cred unii. După 26 de ani de muncă pot declara cinstit că mai am încă de învățat multe lucruri", spune una dintre bătrânele lucrătoare ale magazinului, celor trei tinere care au venit să-i ceară sfaturi.

RULUI

Un prieten de-al meu, căsătorit de curând, s-a înțeles cu soția sa să-și petreacă luna de miere în București. Pentru amândoi soții evenimentul are o dublă semnificație. S-au văzut în sfârșit împreună, iar în al doilea rând, cum sînt amândoi provinciali sadea, vizitează pentru prima oară Capitala.

Așa s-a întîmplat că a trebuit să le devin ghid. Orice provincial mi-am zis eu, cînd sosește pentru prima oară în Capitală, dă, înainte de orice, o tură prin marile ei magazine. E lucrul care-l impresionează și-l fascinează în mare măsură. Iată de ce m-am îndreptat cu cei doi prieteni mai întîi spre magazinul "Victoria". Și-apoi, m-am gîndit: o tînră căsnicie trebuie utilată din vreme cu atîtea lucruri trebuincioase.

La parter vizităm mai întîi raionul de parfumerie, unde — citim noi pe un panou — „lucrează brigada utemistă de bună servire, condusă de Ion Ana". Fetele sînt prompte și serviable, iar tînră soție se declară mulțumită cumpărînd un flacon din noul parfum românesc „Viorele”.

Trecem pe lîngă raioanele „mercerie”, „cusături rominești și marochinerie” și ne oprim la cel de cărți. În trecut fie spus, soțul a avut între timp o intenție lăudabilă: să cumpere consoartei sale o pereche de mănuși de piele. Dar, văzînd tonul cu care vânzătoarele Antoneta Kraus și Gela Peremisei apostrofau un cumpărător care îndrăznise să le ceară o informație, timiditatea sa de provincial l-a îndemnat să renunțe...

La marele raion de cărți și papetărie, tînră soție a răsfoit cartea de curînd apărută „Opere alese” de Saltikov-Scedrin, iar soțul, care e inginer, a cumpărat tot o lucrare

Calitatea bună și varietatea sortimentelor fac ca raioanele în care se vînd țesături să fie permanent aglomerate. →

recent apărută „Tehnologia metalelor”. După ce privim vitrinele-borcane ce expun mărfuri aflate la etajele următoare, liftul ne lasă la primul cat, unde dăm de-a dreptul în marele raion de pînzeturi. Mai încolo, alte două raioane: cel destinat țesăturilor pentru femei — stofe și mătăsuri — și cel pentru covoare și perdele.

E aproape ora 18. Cu tot interiorul lui spațios, magazinul a devenit neîncăpător pentru marele număr de cumpărători. Ascensoarele urcă și coboară întruna, iar pe trepte o lume împeștrită și gălăgioasă dă zor să ajungă mai curînd la etajele superioare. Toată această afluență de public e întîmpinată de o armată de peste

Trebuie multă răbdare și pricepere pentru a satisface gusturile atîtor cumpărătoare, care pretind lucruri bune, ieftine și frumoase. Vânzătorii de la raionul de încălțăminte nu obosesc niciodată, ori-cîte perechi de pantofi ar proba cumpărătoarea... ↑

→ Pentru micuța Mihaiela, deocamdată e destul și o oglindă.

400 salariați, îmbrăcați frumos în costume de pînză albăstră. Spectacolul acesta, neobișnuit pentru un provincial, a făcut-o desigur pe soția prietenului meu să exclame:

— Cîtă lume poate să colinde într-o singură zi magazinul acesta?

O tovarășă de alături — care ni se prezintă apoi: Rașela Klein, inspector al etajului II — îmi dă un ajutor prompt:

— După calculele noastre, magazinul e vizitat într-o zi în medie de 50.000-60.000 cetățeni. Mai ușor de calculat e numărul cumpărătorilor. Pe ziua de 3 ianuarie au cumpărat de la noi peste 13.000 de oameni, lucru care a adus o depășire totală de plan de 203 la sută.

Ceea ce, în corespondenți bănești, înseamnă desigur o sumă foarte mare!

La etajul al II-lea, se află raioanele: „Galanterie bărbătească”, „stofe bărbătești” și „confecții bărbătești”.

Cumpărătorul, pe care am plăcerea să-l însoțesc, admiră și hainele de pluș, și cămășile de poplin, și stofa de paltoane. Garderoba sa fiind bine aprovizionată, își alege o canadiană, gîndindu-se să-și păstreze bani și pentru alte lucruri din celelalte etaje. După ce-i oferă canadiana aleasă, gestionarul Gh. Crețeanu se adresează tinerei căsătorite:

— Eu l-am servit pe dumnealui. Soția mea, Ileana, care lucrează la raionul de confecții femeiești, pe care îl găsiți la etajul al IV-lea, vă așteaptă...

Dar înainte, trecem și pe la întinsul raion de încălțăminte, unde tovarășa noastră, după un vechi obicei al femeilor, încearcă douăsprezece perechi de pantofi, pentru a alege — pînă la urmă — tot prima pe care o probase.

Prin fața raioanelor „jucării” și „confecții pentru copii” de la catul următor, tinăra soție trece grăbită, făcîndu-se a nu auzi aluzia soțului cu privire la o viitoare re-vizitare a acestor raioane... Se

oprește în fața standurilor cu articole de sport și voiaj. Rămîn mai în urmă, căci întîlnesc două cunoștințe: tovarășele Reta Fieraru și Elice Samuel, ambele de zeci de ani în magazin, veterane ale raionului de jucării. Sau după o expresie a lor: „Cînd am sosit aci, intrasem să ne jucăm, nu să vindem.”

După ce tinerii soți s-au oprit asupra picup-ului și radio-ului pe care îl vor cumpăra, trecem pe la sectorul metalo-chimic, unde ne încărcăm pînă peste cap de vase emailate, un reșou, un fier de călcat, cratițe, farfurii, pahare etc. Cu toate acestea, ne putem odihni în voie la etajul următor, căci urmează...standurile pentru femei. Trecem cu bine peste raionul „pălării de damă” dar, ne poticnim la „confecții femei”. Avem noroc de brigada tovarășei Maria Dumitrescu, care o convinge pe soția inginerului că haina probată se asortează de minune cu pantofii și geanta pe care o poartă. Dar cînd fu gata să plece, fetele o opresc căci abia acum au observat că pălăria avea o culoare nepotrivită cu haina. Privind fața disperată a soțului, tovarășa Dumitrescu spune:

— Brigada noastră trebuie să fie înainte de orice un sfătuitor cinstit pentru fiecare client și nu numai să-și realizeze cu ori ce preț planul de producție.

Cei doi soți se simt oboșiți. De aceea vizitează în grabă raioanele etajului cinci, încărcate cu mărfuri speciale și de import: blănuri, stofe, mătăsuri, galanterie și se așază la o masă a marelui restaurant „Victoria” de la același cat.

La întoarcere ne oprim să privim raionul cu biciclete și motocicletele. În buzanarul prietenului meu se află o cutie cu ace de gămatie, pe care a cumpărat-o la perler. Intre ea și aceste motocicletele i s-au înșiruit într-un timp scurt mii de sorturi de mărfuri — cuprinse în cele aproape 29 de raioane.

L. MAIOR

E timpul rezervat aranjării raioanelor, înzestrării lor cu noi sortimente de mărfuri sosite în depozit. Mîine, mîile de cumpărători vor putea găsi din nou și din abundență mărfurile dorite.

ION ANDREESCU

La mijlocul veacului trecut, în 1850, s-a născut la București, într-o mahala umilă, cel care avea să devină marele nostru pictor Ion Andreescu. Ieșit din mica burghezie orășenească, avînd de ruștat cu sărăcia și cu piedicile pe care nedreapta orînduire socială a vremii sale le pune în calea talentelor, Ion Andreescu a urmat Școala de Arte Frumoase din București, pregătindu-se să devină nu pictor, cum ar fi vrut, ci simplu profesor de desen, cum îl constrîngea nevoia. După patru ani de studii academice, în care timp trece și prin clasa lui Theodor Aman, el ocupă în 1872, prin concurs, sînt de nevoi materiale, postul de maestru de desen și caligrafie la Seminarul din Buzău. Abia un an de la această numire, în 1873, se petrece în viața lui Andreescu un fapt decisiv: descoperă, la „Expoziția Amicilor Belor Arte”, pictura nouă, cu totul revoluționară pentru acea vreme, a lui Nicolae Grigorescu, care i-a deschis perspectivele unei arte legate organic de viață. De la această dată începe activitatea creatoare a lui Andreescu, contactul cu opera marelui Grigorescu însemnînd o adevărată cotitură în viața sa de artist. Tînărul profesor de desen nu neglija nici înaintea picturii, așa cum ne-o dovedesc încercările sale din această vreme — „Tărăncuța”, „Cap de copil” etc. — în care se poate vedea că el nu-și însușise încă pe deplin meșteșugul picturii.

După contactul cu arta lui Grigorescu, lucrările lui Andreescu — „Oala cu flori”, „Peștii”, „Crîngul Buzăului” — dovedesc sîrguința artistului de a-și însuși o tehnică menită să redea mai profund realitatea.

În privilegiile de bilciuri din aceeași epocă — în care dacă stăruie încă amintirea peisajelor lui Grigorescu, se face totuși simțită personalitatea puternică a lui Andreescu — pictorul adîncește viziunea artistică și, evitînd orice idilism, ne dă opere grave, aspre, dovedind voința sa tenace de a mărturisi adevărul și de a-l sluji. „Tărăncuța cu broboada verde” sau „Broboada roșie” și altele din această epocă ne arată că Andreescu, ațta timp cît a colindat satele din jurul Buzăului, a luat contact cu țărani, le-a cunoscut felul de trai și nevoile, s-a apropiat cu dragoste de ei și i-a înțeles. Chipurile de fetișug ce n-au avut copilărie — copil cu buze strînse de om chinat, ajuns să simtă de timpuriu jugul exploatarei — nu apar resemnate, ci dîrze și hotărîte să înfrunte greutățile vieții. În peisajele sale din acest răsîmp, înainte de plecarea în Franța, la studii de specializare, se constată de asemenea năzuința de a exprima viața grea a celor exploatați. Protestul viguros al artistului împotriva acestor nedreptăți se vede din „Casa de ciurari”, cocioabă de lut cu acoperișul din paie, scărmanat de vîntoase, cu pereții dărăpănați și nespoși, avînd doar niște găuri negre, ca niște guri de întuneric, drept ferestre și uși.

Peisajul de cîmpie al Buzăului, cu șesul monoton desfășurat spre zarea joasă și cerurile vaste, plumburii și apăsaătoare, ocupînd mai mult de jumătate din suprafața pînzei, cu drumuri prăfuite de lîngă hanuri pustii și izolate, fără pomi împrejur, aduce în tematica picturii romînești din ultimul sfert al veacului trecut o cu totul altă poezie decît cea grigoresciană, de la care pornise pictorul acesta. Artă lui Grigorescu, deschizătoare de drumuri noi în pictura noastră, obliga pe orice pictor al epocii să-și aleagă drumul, pus în fața acestei înnoiri. Unii contemporani i-au adoptat doar temele, fără să-i înțeleagă spiritul. Andreescu îl pătrunde, îl îndrăgește și-l adîncește, ajungînd să-și descopere prin acest mijloc adevărata sa chemare. Mai frămîntată, mai îndelung chibzuită, mai puțin spontană decît a lui Grigorescu, arta lui Andreescu poartă, în gravitatea și sobrietatea ei, pecetea conștiinței artistului, adînc tulburat de nedreptatea de care se izbește ca artist și ca om. Fără a ajunge să-și piardă dragostea și încrederea în frumusețea vieții, pictorul știe să privească realitatea în străfundurile ei tainuite și să ne-o descopere. Și în Franța, unde se alătură ca și Grigorescu grupului de la Barbizon, lucrînd în aer liber, în pădurea Fontainebleau, Andreescu a fost atras mai mult de țărani muncitori decît de burghezia orășenească. Accentul poetic de gravitate și măreție a peisajelor de pădure, care la Grigorescu se asocia cu o notă de veselie, este la Andreescu o mărturisire a forței impunătoare a naturii, monumentale văzute. Peisajul său devine dramatic, prin intensitatea sentimentului și prin amploarea rezonanțelor afective. În „Merii înfloriți”, de pildă, dragostea de viață a artistului irumpe cu o forță de nestăvilit — deși se știa minat de o boală necruțătoare, pe atunci, tuberculoza, și pentru care primăverile însemnau de cele mai multe ori hemoptizii. — Cu atît mai mohorîte ni se par, prin contrast, peisajele sale cu ceruri sure sau iernile ce întroienesc mizeria căsuțe semirustice de țîrg, ca aceea vizibilă în peisajul de iarnă alăturat. „Drumul satului” și „Călărețul în amurg” ne aduc, una toată glorioasă al verii rodnice cu lanuri verzi și aurite, smălțate de moci sîngerii, cealaltă un amurg de toamnă de o mare forță de evocare lirică și de o viziune picturală desăvîrșită, din epoca în care pictorul era stăpîn pe toate mijloacele sale de expresie. Deși n-a avut decît un răgaz de nouă ani ca să spună tot ce avea de spus, fiind smuls din fața șevalețului de nelertătoarea boală ale cărei prognoze rapide îl îmbătrîniseră peste măsură, (cum se vede din autoportretul de la 1882, anul morții sale), Andreescu rămîne o cuime a artei noastre, un om care a descifrat măreția vieții și a iubit-o cu pasiune.

Ion FRUNZETTI

„Popoarele nu cunosc o năzuință mai puternică ca năzuința spre pace” — a arătat N.A. Bulganin în cuvântarea rostită la recenta sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Popoarele Europei occidentale sînt cu alit mai vital interesate în întărirea păcii generale cu cît cercurile conducătoare ale țării lor fac tot mai fățiș jocul incendiatorilor imperialiști din S.U.A., care pregătesc un al treilea război mondial; ele sînt tot mai conștiente că un război atomic le-ar lovi în primul rînd. În fașa primejdiei de moarte care le amenință, popoarele vesteuropene își intensifică sub toate formele lupta împotriva refacerii mașinii de război hitleriste și a pregătirii unui război atomic pustitor.

Fotografiile din această pagină redau doar cîteva aspecte din această luptă.

Popoarele Europei occidentale spun **NU** războiului

ELVEȚIA Elveția n-a cunoscut războiul, dar fiecare cetățean al acestei țări știe că nu ar putea supraviețui unui război atomic. De aceea și în Elveția aceste lupte maselor împotriva folosirii bombei atomice. În fotografie, o demonstrație de strada la Lausanne sub lozincă: „Bomba atomică să fie scoasă în afara legii!”

ANGLIA Nici poporul englez nu vrea să piară în războiul atomic mult visat de imperialiștii americani și de revanșarii hitleristi. Iată, în fotografie, una din demonstrațiile populației londoneze împotriva bombeii cu hidrogen și a refacerii Wehrmachtului hitlerist.

FRANȚA „Unitatea noastră constituie forța noastră” — iată răspunsul clasei muncitoare franceze dat acordurilor de la Paris (în fotografie, una din demonstrațiile de stradă ale muncitorilor parizieni). Întregul popor francez este unit în hotărîrea sa de a zădărnici complotul războinic, al cercurilor agresive din S.U.A., Franța și din celelalte țări ale blocului atlantic. În stînga sus: doi dintre cei mai populari artiști francezi, artistul de cinema Gérard Philippe (la microfon) și cîntărețul Yves Montond, fotografiați la unul dintre recentele mitinguri de protest împotriva reînvierii militarismului german.

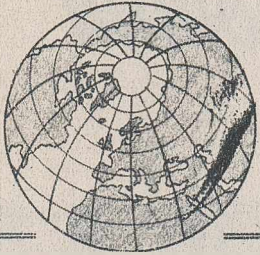

GERMANIA OCCIDENTALĂ Ca și în întreaga Germanie occidentală, și la Kiel au loc tot mai multe demonstrații antimilitariste.

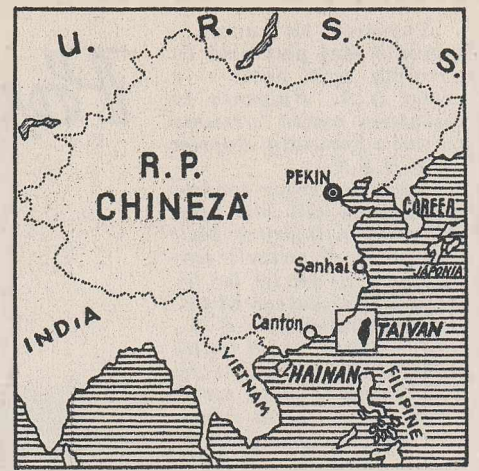

ITALIA Unul din sutele de mitinguri ale tineretului italian împotriva remilitarizării Germaniei occidentale și pentru interzicerea armii atomice.

IN FATA
HARTII

Insula TAIVAN

Desfășurarea evenimentelor a făcut ca, în ultimul timp, atenția întregii opinii publice mondiale să se îndrepte, încordată, spre un ținut îndepărtat și puțin cunoscut altădată: insula Taivan, situată lângă țărmul sud-estic al Chinei.

De fapt sînt cîțiva ani de cînd situația de aci constituie o permanentă sursă de încordare, de amenințare a păcii în Extremul Orient.

În ultimul timp, însă, mai ales de cînd S.U.A. și clica falită a lui Cian Kai-și au încheiat așa-numitul „tratată de securitate mutuală”, Taivanul a fost transformat într-o trambulină de acțiuni pirateresti, de atacuri tîlhărești împotriva Chinei populare.

Dar ce reprezintă în realitate Taivanul, care pe hartă apare doar ca o micușcă pată în comparație cu uriașul teritoriu al Chinei? Pentru a răspunde la această întrebare este bine să facem mai întîi o mică incursiune în trecut.

Trup din trupul Chinei străvechi

În urmă cu milioane sau poate zeci de milioane de ani, un teribil cataclism geologic a rupt din continentul asiatic o fișie mare de pămînt și a scufundat-o în ocean. După alte sute de mii de ani, un nou cutremur al scoarței pămîntului a readus la suprafață o insulă și a brăzdat-o cu un lanț de munți care o străbat de la nord la sud.

Strîmtoarea care desparte insula de continent are o lățime de 150-300 kilometri și o adîncime

care nu trece de 90 de metri. Populația Taivanului numără astăzi aproape 7 milioane de locuitori, în zdrobitoarea lor majoritate chinezi, în afară de un mic grup etnic numit Koa-șan — 150.000 de oameni, de origine mafaieză.

Bogățiile insulei au atras pe primii emigranți chinezi încă în secolul al III-lea î. e. n. Insula a fost apoi masiv populată de chinezi în secolele V și VI ale erei noastre. Din secolul al VI-lea, adică aproape cu o mie de ani înainte ca Cristofor Columb să fi descoperit America, Taivanul a făcut parte din imperiul chinez.

În afară de resursele ei naturale, insula are și o altă mare însemnătate: Taivanul e așezat la încrucșarea unor importante drumuri maritime, care leagă porturile Japoniei, Coreei și Chinei, de țările din sud-estul Asiei și de pe țărmurile Oceanului Indian.

Împrejurară aceasta a atras de timpuriu asupra insulei privirile tuturor aventurierilor. Spre sfîrșitul secolului al XVI-lea, insula a fost „descoperită” de o expediție portugheză, ai cărei conducători, uimiți de frumusețea peisajului și de vegetația luxuriantă, au numit-o cu încîntare: Formosa — insula frumoasă. Și, cu toate că puterile coloniale din vremea aceea întrețineau un comerț regulat cu China, chiar din secolul al XVII-lea au început o luptă cruntă între ele pentru a pune stăpînire pe acest teritoriu chinez. Cînd olandezii au ocupat Java, ei

au încercat să smulgă din mina portughezilor și Formosa, pentru ca de aici să se avînte spre fabulosul Kipangu al lui Marco Polo. În 1626, insula a fost invadată de spaniolii din Manilla.

În toată această perioadă dramatică a istoriei Taivanului, populația insulei și masele populare din China s-au ridicat de nenumărate ori împotriva invadatorilor și, după lupte grele și repetate, i-au zdrobit și alungat. În cea de-a doua jumătate a secolului al XVII-lea insula a revenit din nou la patria-mamă — China.

În veacul al XIX-lea, au apărut noi vulturi de pradă deasupra Taivanului, mai întîi englezii, în 1842, și apoi americanii în 1857.

Neputînd să acapareze Taivanul chinez prin propriile lor mijloace, americanii au început să sprijine expansiunea japoneză, scontînd să ușureze pătrunderea capitalului american în China cu ajutorul politicii „bunelor oficii”. Se știe că, dorînd să jefuiască și să împartă China, Japonia a atacat-o în anul 1894, în mod perfid, fără măcar să-i declare război. Sprijinită de S.U.A., ea și-a asigurat noi sfere de influență în China și a anexat insulele Taivan și Penhuledao. Dominația japoneză a durat pînă la sfîrșitul celui de al doilea război mondial.

Culbul prațiilor

Descrierile de călătorii din vremuri de demult înfățișau Taivanul

ca o țară a abundenței. Într-adevăr, vegetația, caracteristică regiunilor tropicale — Taivanul e străbătut de tropicul Capricornului — e extrem de bogată și variată. Mari plantații de lămii, portocali, trestie de zahăr, banani și orez dau recolte abundente de-a lungul întregului an. În China veche, Taivanul era numit și „Țara camforului”, deoarece insula dădea anual aproape două treimi din întreaga cantitate de camfor produsă în lume.

Subsolul e bogat în cărbune, minereu de fier, aur, petrol, bauxită, aramă, argint, mercur, fosfor. Dar toate aceste bogății sînt acaparate de un pumn de exploatare, în cea mai mare parte monopolurile americane.

Populația muncitoare duce o viață grea și apăsătoare. Moșierii și chiburii stăpînesc 85 la sută din toate pămînturile cultivabile. Țăranii trebuie să zgîrie ogoarele cu pluguri de lemn.

Toate bogățiile insulei iau drumul Statelor Unite, iar dolarii proveniți din exporturi intră în buzunarele afaceriștilor americani, ale moșierilor din Taivan și funcționarilor gomindaniști de toate rangurile.

Pentru a înăbuși revolta populației, banditul Cian Kai-și a transformat insula într-un uriaș lagăr de concentrare. Orașele și satele sînt împînzite de spioni și agenți provocatori. Sînt zile în

Una dintre străzile centrale ale orașului Taipei, de pe insula Taivan, unde-și are biroului clica lui Cian Kai-și.

Pînă și copiii din Taivan sînt supuși militarizării de către bandiții ciankaiști.

care ciankaiștii arestează dintr-o dată câte 4000-5000 de oameni.

Dar, în ciuda acestei terori sălbatice, populația însulei luptă eroic împotriva asupritorilor. Multe sînt diminețile cînd pe stîlpii și casele din Taiwan apar inscripțiile: „Jos cu trădătorul Cian Kai-și“, „Americani, afară din Taiwan!“

Cine are nevoie de război În Extremul Orient

Cunoscuta „Carte Albă cu privire la relațiile dintre Statele Unite și China“, întocmită de Departamentul de Stat al S.U.A., a arătat: „Populația băștinășă a trăit 50 de ani sub stăpînirea unui cîmpitor străin și de aceea ea a salutat trupele chineze ca eliberatoare. În timpul ocupației japoneze, principala speranță a populației a fost realipirea la China continentală“. Recunoașterea acestei situații a făcut ca în Declarația de la Cairo, elaborată în comun la 1 decembrie 1943 de guvernele Chinei, Statelor Unite și Angliei, să se stipuleze că „scopul lor este ca toate teritoriile pe care Japonia le-a răpit Chinei ca, de pildă, Mancuria, Formosa (Taiwan — n.r.) și insulele Pescadore (Pentuhedao — n.r.) să fie restituite Republicii Chineze“.

Dat fiind că această clauză din Declarația de la Cairo a fost unul dintre principalele puncte din programul aliat de război împotriva Japoniei, ea a fost inclusă și în Declarația de la Potsdam, din 26 iulie 1945. Paragraful 8 al Declarației de la Potsdam spune fără echivoc: „Stipulațiile Declarației de la Cairo trebuie să fie traduse în fapt“.

Situația era atît de clară, încît nici măcar fostul președinte al S.U.A., Truman, n-a putut s-o prezinte în alt fel. La 5 ianuarie 1950 el a arătat: „... președintele Statelor Unite, primul ministru englez și președintele chinez au declarat că scopul lor este ca teritoriile pe care Japonia le-a răpit Chinei, de pildă Formosa (Taiwan — n.r.), să fie restituite Chinei. Statele Unite au semnat Declarația de la Potsdam din 26 iulie 1945 în care se spunea că stipulațiile Declarației de la Cairo trebuie să fie traduse în fapt. Stipulațiile acestei declarații au fost acceptate de Japonia în momentul capitulării sale... În cursul ultimilor patru ani, Statele Unite și alte puteri aliate au fost de acord cu faptul că China și-a exercitat puterea pe această insulă. Statele Unite nu au nici un fel de planuri hrăpărețe în privința Formosei sau vreunui alt teritoriu chinez... Ele nu au de asemenea nici o intenție de a folosi forțele lor armate pentru a interveni în situația actuală. Statele Unite nu vor urma calea care ar duce la antrenarea în războiul civil din China“.

Cu alte cuvinte, însuși președintele S.U.A. a recunoscut, în mod public, că Taiwanul face parte integrantă din teritoriul Chinei.

Dar, în timp ce Truman făcea declarația de mai sus, flota a 7-a americană ocupa Taiwanul și pe insulă începea construirea febrilă a unei serii întregi de aerodromuri și baze navale americane sub pretextul „menținerii securității în Pacific“. A cui securitate — le-ar fi fost, însă, greu guvernanților americani să precizeze. A Chinei? Evident, nu! A Statelor Unite? Dar ele nu sînt

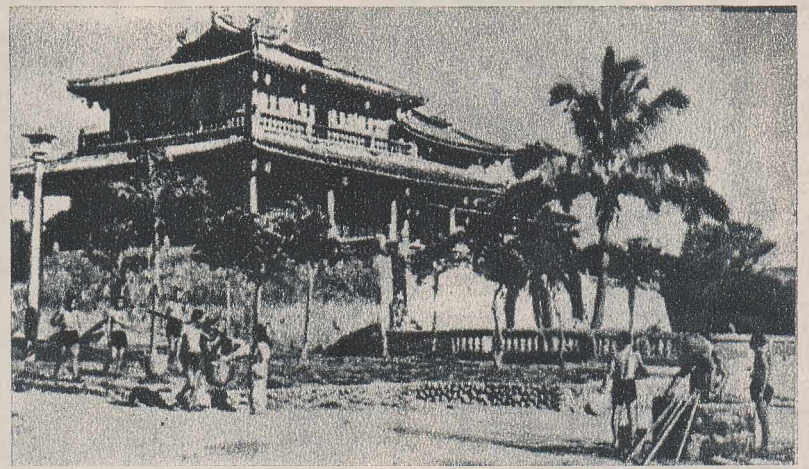
amenințate de nimeni și în orice caz nu flota chineză a ancorat lingă țărmurile Americii, ci flota americană amenință din imediată apropiere coastele Chinei.

Adevăratul motiv al ocupării Taiwanului n-a putut fi ascuns. El a fost dezvăluit și de corespondentul american Robert Allan în ziarul „Mainichi“ din Tokio. Allan a arătat că pregătirile militare din Taiwan „întesc departe“ și a precizat că „s-a dat ordin flotei militare americane să patruleze de-a lungul întregului litoral al Chinei“, iar „forțele armate americane din Taiwan au fost dublate și puse sub comanda contraamiralului Kivette“.

Încercarea imperialismului american de a aprinde focul războiului de-a lungul întregii granițe răsăritene a R. P. Chineze, reprezintă o gravă amenințare pentru cauza păcii în întreaga lume.

Tocmai de aceea popoarele și unele cercuri influente din Anglia, India, Indonezia și din alte țări au condamnat declarația lui Eisenhower, care pretinde că va împiedica poporul chinez să elibereze un teritoriu care aparține de veacuri Chinei. Recenta eliberare a insulei Ikiangan și a altor câteva insule de către Armata Populară Chineză a arătat de altfel că imperialiștii americani își asumă o sarcină ce întrece puterile lor.

Comedia discutării în Consiliul de Securitate al O.N.U. a așa zisei „încetări a focului în strimtoarea Taiwan“ nu urmărește decît menținerea focarului de război la porțile Chinei și camu-

Unul dintre vechile temple chinezești de pe insula Taiwan. Asemenea monumente constituie și ele dovezi ale faptului că Taiwanul este un străvechi teritoriu chinez.

flarea pregătirii unei agresiuni împotriva Chinei continentale.

Călcînd în picioare acordurile internaționale și nesocotind drepturile legitime ale R.P. Chineze asupra Taiwanului, S.U.A. și sateliții săi fac totul pentru a împiedica R.P. Chineză să-și ocupe locul ce-i revine în cadrul O.N.U., ceea ce, pe bună dreptate, a silit guvernul R.P. Chineză să refuze invitația de a lua parte la lucrările Consiliului de Securitate.

Dar oricîte uneltiri ar pune la cale imperialiștii americani, R.P. Chineză este ferm hotărîtă să ducă pînă la capăt lupta sa dreaptă pentru eliberarea Taiwanului.

În lupta sa, R. P. Chineză se bucură de solidaritatea activă a

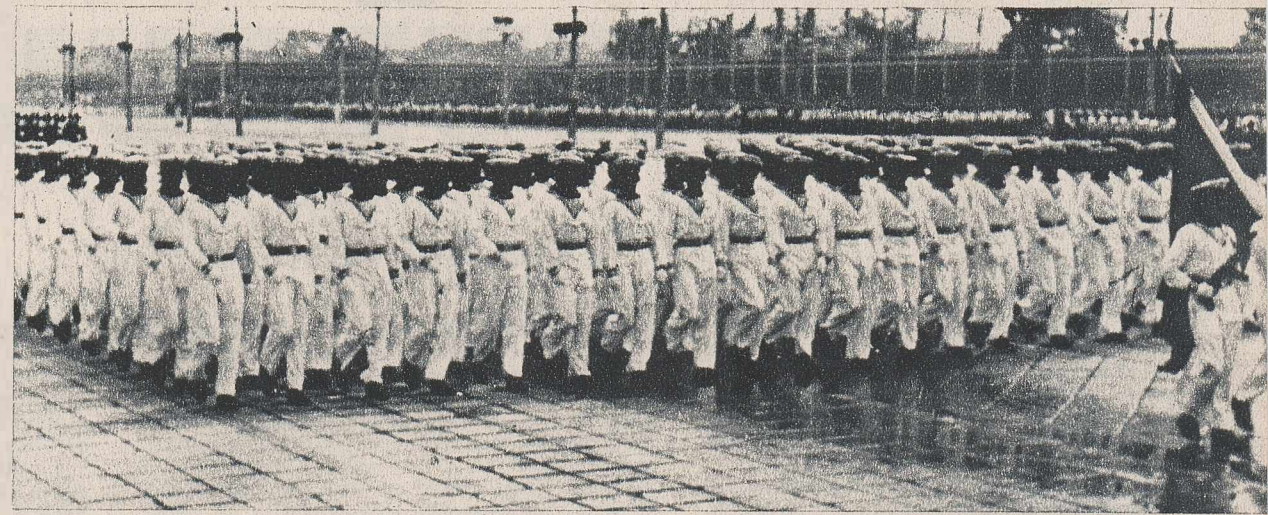
întregului lagăr al păcii și socialismului și a tuturor oamenilor cinstiți de pe glob.

În cuvîntarea rostită la sesiunea recentă a Sovietului Suprem al U.R.S.S., N. A. Bulganin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., a arătat că: „In această cauză nobilă, poporul chinez poate conta pe ajutorul prietenului său credincios — marele popor sovietic“.

Dacă nu vor trage toate consecințele, din lecțiile trecutului, organizatorii de noi agresiuni vor avea, din nou, prilejul să se convingă că, în zilele noastre, politica lor „de pe poziții de forță“ nu poate avea decît un singur sfîrșit: eşecul.

D. H.

TAIVANUL VA FI ELIBERAT!

Republica Populară Chineză este ferm hotărîtă să elibereze Taiwanul din ghearele trădătorilor ciankaiștii și ale patronilor lor americani. Pentru aceasta ea dispune și de forțele necesare. În fotografia de sus: unități ale infanteriei marine chineze în timpul unei parăzi militare la Pekin. Jos: un prim lot de avioane chineze, avînd în mijlocul lor pe Ciu De, vicepreședinte al Comitetului de Stat al Apărării R. P. Chineze.

De cealaltă parte a CURCUBEULUI

— povestire —

de Konstantin PAUSTOVSKI

Ilustrații de Viorel RADU

Norul fu străfulgerat de o vilă albastră. Tunetul începu să bubuie înfundat. Din când în când se înțețea, apoi înceta aproape cu totul. Iar ploaia, supunându-se parcă tunetului, pornea în răstimpuri și mai tare, răpăind din plin peste frunziș. După aceea încetă și peste puțin timp razele soarelui străbătură norul.

Bătrînul pare pușkinian din Mihailovskole și malurile rîpoase ale Sorotului păreau cuprinse de flăcări din pricina argilei roșcate și a ierburilor ude.

Un curcubeu minunat se aprinse deasupra depărtărilor posomorîte. Scînteind, tremura încetisor, înconjurat de coamele norilor fumurii.

Așa cum se întîmpla totdeauna cînd vedea curcubeul, scriitorul Sergheev se gîndi la ascunzătoarea acestuia cu un arc înălțat la notarul unui țînt interzis.

Trecuseră cîteva zile de cînd Sergheev se afla în cătunul Voroniei din părțile Pskovului, aproape de parcul național Pușkin. Sergheev se refugiase aici din Moscova, pentru ca măcar cîtăva vreme să poată lucra în liniște. Tot timpul — și-n tren, și aici, în sat — se gîndise la subiectul noii sale povestiri. Dar acesta se împrăștiă, se îndepărta și, timp de cîteva zile, Sergheev nu reuși să înfrîpe nimic.

Se liniștea cu gîndul că starea asta se datora, desigur, oboseții de la Moscova. Acolo cel mai ușor era să scrii în zilele de sărbătoare, cînd

telefoanele amuțeau, nu se țineau ședințe, iar redacțiile, editurile și instituțiile nu lucrau. Deosebit de chinătoare erau ședințele interminabile, cu oratori ce nu știau să se oprească la timp, în săli îmbiesite de fumul înăcrît de tutun și cu stenografe extenuate de întortoacherea infinită a frazelor. La aceste ședințe, limba rusă se decolora parcă văzînd cu ochii, transformîndu-se într-o îmbinare de sunete lipsite de viață.

Aceste gînduri despre limbă îi reveneau cu o forță aparte, tocmai aici, pe aceste meleaguri unde Pușkin hoinărise cu părul răscolit de vîntul rece al toamnei, ascultase adîncul freacă al vîrfurilor de pini, iscodise, cu ochii mijind, dineotro aleargă norii, rătăcise prin iarmaroace și glumise îndelung cu dădaca, așezat pe podea, lingă soba încinsă, rîsese și cîntase. Prin aceste țînuturi, cu sufletul sugrumat de emoția lirică, cuvinte minunate-l coplesiseră și la urmă totul se îmbinase în strofe de cleștar frumos sănătoare.

Stînd la Voroniei și avîndu-i mereu în fața ochilor pe colhoznici, munca lor de zi cu zi, atît de aspră, mișcările sub cerul palid și sfîlnic, în cele din urmă Sergheev înțelese cît de departe de viața adevărată fusese existența lui, petrecută pînă mai acum cîtva timp între pereții camerei.

„Trebuie să-mi vîntur inima — își spunea. Altmînterî n-am să mai pot face niciodată nimic. N-am să mai știu să scriu...”

În ziua asta umedă și cenușie se hotărî. Se apropia toamna. Încă nu se zărea nici unul din semnele ei. Nici măcar o singură frunză îngălbenită pe crengile copacilor. Dar în liniștea mohorîtă și necropită în mireasma scoarței ude, se simțea de pe acum amărăciunea vestejirii.

La prima vedere, hotărîrea pe care o luase-i părea extravagantă. Curcubeul fusese de vină, deoarece dincolo de arcul lui multicolor se afla țînutul acela enigmatic.

„Totuși, ce-i acolo?” — se întreba Sergheev. Era convins că de cealaltă parte a porților acestora cerești va afla lucruri neobișnuite. Și, fără să mai stea mult pe gînduri, se decise să-și ia rucsacul și s-o pornească, pentru cîteva zile, spre tărîmurile din spatele curcubeului.

Sergheev plecă din Voroniei pe la amurg. La început grăbi pasul, pentru ca înainte de căderea întunericului să se afle cît mai departe de sat. Plănui să doarmă noaptea într-un stog de fîn. Drumul de țară, năpădit de buruieni, trecea prin păduri; pe-alocuri, prin poieni, se aflau căpițe de fîn pus la uscat.

Cu cît pășea mai departe, cu atît pădurea se îndesea mai mult. Dar la un moment dat, din fundul unei văgăuni nisipoase sticlă ogînda unui mic lac. Ținîndu-se de crengile alunîșului sălbatic, Sergheev coborî pînă la apă și bău. Era atît de rece, încît începură să-l doară dinții. Pînza lacului reflecta cornul tulbure al lunii noi.

Sergheev, uimit că n-o văzuse pînă atunci, săltă capul și-o zări la o înălțime amețitoare, deasupra-i. Luna părea un clăbuc de fum și radia o lumină slabă roșietică.

Strălucirea aceasta opalină se revărsa de pretulindeni și împodobea văzduhul. Pesemne că dincolo de perdeaua norilor, soarele apunea, făurind această lumină ursuză și stranie.

După ploaia de adineauri, pădurea susura de picurul mărunț al stropilor ce se prelingeau de pe frunziș. Sub apa băltoacelor cristaline, se afla o iarbă deasă, iar lumina lunii se reflecta și printre firicelele ei.

Întinericul se lăsa în grabă. Sergheev trecu pe lângă mai multe poieni, dar nu văzu nici o căpiță de fin. În depărtare apăru o licărire tremurîndă.

Se opri. Mai încolo, pe drumul de pădure, pășteau cîțiva cai priponiți și se-auzea trosnetul focului. În jurul lui ședeau niște oameni.

Sergheev stătu puțin în cumpănă, totuși se apropie. Nu era pregătit pentru această întîlnire. Încă nu născocise ce să răspundă la întrebarea cine este și încotro merge noaptea. Sergheev știa că sătenilor nu le plac lucrurile nelămurite și mai cu seamă oamenii de neînțeles.

Fără să mai aibă timp să inventeze ceva, Sergheev se apropie de focul în jurul căruia se aflau o femeie în pufoaică și cu cizme de cauciuc, un bărbat cu părul căzut într-un moț peste frunte, îmbrăcat cu o salopetă unsuroasă, și doi băieți cu șepcile trase adînc peste urechi. Îl observaseră de mult pe Sergheev și-l urmăriseră cu atenție în timp ce se apropia.

— Bună seara! — spuse nesigur scriitorul.

— Bună seara, drumețule. — răspunse prelung femeia. Ce faci pe-aici? Controlezi sirmele de telegraf? Ești cumva vreun linior?

Ieșirea din încurcătură îi fusese indicată așa că Sergheev spuse ușurat: „Da — linior“.

— Ești nou pe la noi — observă unul dintre băieți. — Anul trecut umbria altul. Era unul ciupit de vărsat.

— De ce n-ai mas la Voronici? — întrebă femeia. Prin locurile astea nu-i greu să rătăcești calea în timpul nopții. Stai jos și te încălzește.

Sergheev se așeză lângă foc și scoase un pachet de țigări. Bărbatul cu moțul pe frunte se agită. Băieții porniră și ei să se frămînte. Sergheev întinse moțatului pachetul cu țigări, dar băieților nu le dădu.

— Foarte bine! — spuse femeia. Nu trebuie răzgîiați. Mai bine dă-mi mie s-aprind o țigară. Din timpul războiului am început să fumez cîte puțin, și-acuma nu mă pot lăsa de fel.

— Asta așa-i! — spuse moțatul. La război ai da și munți de aur pentru un pic de tabac.

— Da, în timpul războiului am început și eu să fumez — spuse pentru a doua oară femeia. De frică.

Băieții riseră.

— Măi! — se răsti moțatul la ei. De mult n-ați mai fost urechialiți?

— Da' ce-i?... Am ris și noi numai așa... bombăni băiatul cel mare.

— Ce „numai așa“, „numai așa“?! Chiar Mihai Ivanovici Kalinin i-a dat Glașei decorația și voi o luați în ris. Mai întîi ștergeți-vă nasul. Băieții bodogăniră jigniți, dar tăcură.

— Pentru ce-ați fost decorați? — o întrebă Sergheev pe femeie.

— Pentru mormîntul lui Alexandr Sergheevici — răspunse pe neașteptate femeia și zîmbi privindu-l pe Sergheev, care se fisticise. Din pricina zîmbetului, fața i se aprinsese și părea nespus de tînăr.

— Da' de unde! Vrea să vă încurce cu mormîntul lui Pușkin — îl preveni moțatul. — Iacă, eu așa mă gîndesc cîte o dată, că pentru mormîntul lui, replică femeia.

— Poți să crezi și așa, dacă-ți place — răspunse supărat moțatul. Dinspre el răzbătea o adiere de benzină. După toate aparențele era tractorist. — Dacă stăm să vorbim serios, ca la ședință — grai el numai către Sergheev

— păi, decorația a primit-o pentru că nimeni din toată regiunea noastră n-a scărmanat mai mult în decît ea. Inul Glașei este ca o mătase de aur. Îl prefiri cu degetele și cîntă.

— Știe să le spună! — zise băiatul mai mare.

— Am să-ți arăt eu ție spus! — se răsti tractoristul. — Ai ascultat la palavrele muierilor și acum trănecănești și tu acolo...

Femeia tăcea și privea la foc zîmbind. O șuviță de păr bălai și unduios îi ieșea de sub broboadă.

— Totuși, ce-a fost cu mormîntul lui Pușkin? — întrebă încet Sergheev.

Femeia își reveni și ridică ochii întunecați spre Sergheev.

— Pe vremea aceea, sub nemți — răspunse ea foarte încet — trăiam în Sveafie Gori. Mă ascundeam. La noi în sat, în Zimari, era îndălnat de multă vreme obiceiul ca de la mic și pînă la cel mai bătrîn, cu toții să ne mîndrim foarte mult cu Alexandr Sergheevici. Cum să nu te mîndrești? Doar e de-al nostru! De la noi din sat.

— De la noi din sat! — fu de acord tractoristul.

— Am citit mult din el! Ce-i drept, nu înțelegeam tot. Nu chiar tot. Însă orice-ai face, înțelegeți sau nu-nțelegeți, inima începe să-ți bată atît de tare și atît de dureros, încît ți-apoși pieptul cu mîna s-o poți potoli. Da' parcă poți? Tu umbli pe-aici cu uneltele tale de telegrafist și nici nu știi pe unde umbli. Îndrăgesc multe la Alexandr Sergheevici, dar cel mai mult îmi place acolo unde scrie despre locurile noastre, despre adîncul codrilor de pini. Cînd aud sau citesc ceva, mă și pornesc pe plîns.

— Unde-am suferit, unde-am iubit, unde inima mi-am îngropat — spuse pe neașteptate tractoristul.

— Taci, Țișa — se rugă încet femeia. Asta nu pot s-auscult!

Ea tăcu.

— Dar ce-a fost, totuși, cu mormîntul lui Alexandr Sergheevici? — întrebă din nou Sergheev.

— Flori — răspunse femeia. — Și tot felul de frunze și de ramuri. Da' nu le duceam singură. Mergea și Clava cu mine. Culegeam flori din pădure, ne tupaam încet pe lîngă nemți și le puneam pe mormîntul lui. Ne străduiam ca florile să nu se vestejească niciodată. Pe atunci gîndeam că totul se vestejește pe lume, chiar și dragostea...

Tăcu din nou.

Tractoristul icni înclădat, iar băieții, culcați, stăteau tăcuți de parcă nici nu răsufiau: ascultau doar.

— Chiar și dragostea — repetă Glașa. Oare ce altceva, dacă nu dragostea poate să trăiască în inimă cît o ține lumea? Iată, gîndesc eu, toate or vesteji. Dar florile de pe mormîntul lui nu trebuie să se ofilească, nici să se usuce, cum se usucă și se pierde uneori chiar și dragostea...

Vocea Glașei tremură. Se întoarse, privi mult timp în întineric și Sergheev observă cum pe obrazul ei alunecă, scînteind sfios, un bob de lacrimă.

Băieții ațipiră. Adormi și tractoristul, acoperindu-se peste cap cu pufoaica. Numai Glașa mai șezu încă mult timp, privind la foc și punînd mereu gîteje. Într-un timp îi spuse lui Sergheev:

— Tu de ce nu dormi? Ai fi ostenit!...

Sergheev se culcă și-și puse rucsacul sub cap.

Era frig. De aceea somnul se rupea ca un fir de tort prea subțire. Glașa își luă de pe umeri broboada și-l acoperi pe Sergheev.

Undeva, parcă dincolo de capătul pămîntului, în depărtarea de necuprins a întinericului, cocoșii cîntau pe întrecute, vestind crugul nopții.

Sergheev se trezi la revărsatul zorilor. Tractoristul plecase. De partea cealaltă a pădurii se auzea duduind un tractor. Băieții se treziră și ei, se îmbrînciră unul pe altul, mai chicotiră puțin și porniră după cai. Glașa ședea în același loc, lîngă focul care se trecea.

— Întîrziase și eu — îi spuse ea lui Sergheev. — Veneam de la gară și mergeam în sat la mine, în Zimari. Și-am întîrziat. Dar dumneavoastră încotro o să vă-ndreptați acum?

Acuma îi vorbea lui Sergheev cu „dumneavoastră“ și el pricepu că se trădase prin ceva și că Glașa știa că nu e nici pe departe linior.

— Mi-e totuna, răspunse Sergheev și se încurcă.

— Se vede. Atunci haideti la noi, în Zimari. Barem să beți un ceai, să vă încălziți. Ia, priviți ce rouă a căzut.

Sergheev se învoi.

Ieșiră din pădure dînd într-o vale largă. În liniștea dimineții, soarele purpuriu se ridica deasupra negurilor. Numai rareori se auzea din tufișuri țistuitul ascuțit și timid al unor păsări.

Pe coama muncelului, Glașa și Sergheev se opriră. În vale, pe malul lacului, în umbra sălciilor negre, se pitea un mic cătun. Era Zimari.

Cerul era albastru ca azurul. Boarea dimineții se întei, suflă puțin și se potoli de parcă nu avusese alt rost decît să scuture roua de pe arbori și să le răcorească fețele aprinse de jericul focului de noapte.

Glașa îl conduse pe Sergheev în căsuța ei. Era ridicată chiar lîngă lac. Reflexele apei unduiau pe tavan.

În casă nu era nimeni. Era curat. Pe perete, prinsă în pioaneze, fotografia unui marinar cu ochii veseli și puțin mijiiți.

„Iată după cine plînsese aproape toată noaptea — se gîndi Sergheev. — Cine-o fi? S-o întreb, oare?“

Mai stătu cîteva timp la indoială și totuși întrebă a cui e fotografia. Glașa ieși de după peretele despărțitor cu fața răcorită, pieptănată cu părul împletit în două coade. Privi la Sergheev cu ochii ei întunecați și severi și întrebă:

— Dumneavoastră scrieți cărți? Sau nu?

— Scriu — recunoscu Sergheev, luat prin surprindere.

— Am bănuț — spuse Glașa. — Se vorbește că la Mihailovskole vin scriitorii.

Tăcu o vreme privind pe fereastră, desprinsă din perete fotografia marinarului și-o ascunse în sertarul mesei de lemn.

— Acum — spuse ea — nu va mai întreba nimeni de el.

Surîse sfielnic și Sergheev se gîndi că încă niciodată în viața lui nu văzuse un zîmbet atît de deschis și iradiînd o frumusețe liniștită pe care nu o putea înțelege întru totul. Ce se afla în acest zîmbet? Și ce putea fi mai frumos decît o femeie rusă, decît cuvintele ei melodioase, decît ochii ei încrezători, decît sufletul ei fremătător și drag?...

Glașa pregăti de ceai, dar Sergheev refuză și plecă. Nu porni într-acolo unde-l chema cureubeul, ci înapoi spre Voronici.

Mergea repede, grăbindu-se. Deodată avu sentimentul fericirii. De ce, oare — n-a putut ști.

Se prăvăli asupra-i totul, ca o avalanșă — deocamdată în dezordine; gînduri minunate și pline de bucurie, fumegarea norilor, luciul frunzelor muiate de ploaie, liniștea pădurii, o ușoară părere de rău că plecase pe neașteptate și o bucurie adîncă, datorită conștiinței că peste un ceas sau două, de îndată ce va ajunge acasă, se va apuca imediat de scris.

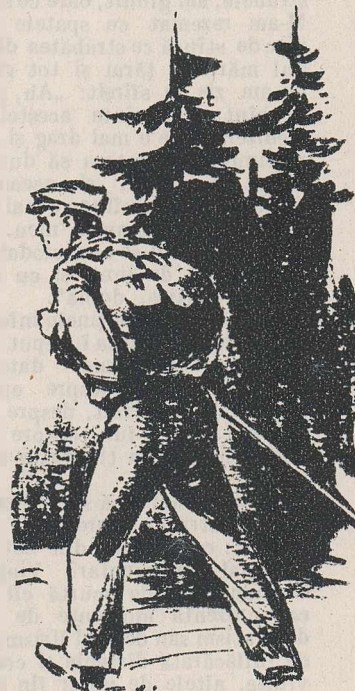
Și nici o forță nu-i va mai putea stăvili elanul sufletesc ce-l poartă acum, fără puțință de întoarcere, așa cum rafalele furtunii poartă ramurile rupte, frunzele și spuma. „Parcă nu s-a întîmplat nimic de cealaltă parte a curcubeului“, gîndea Sergheev.

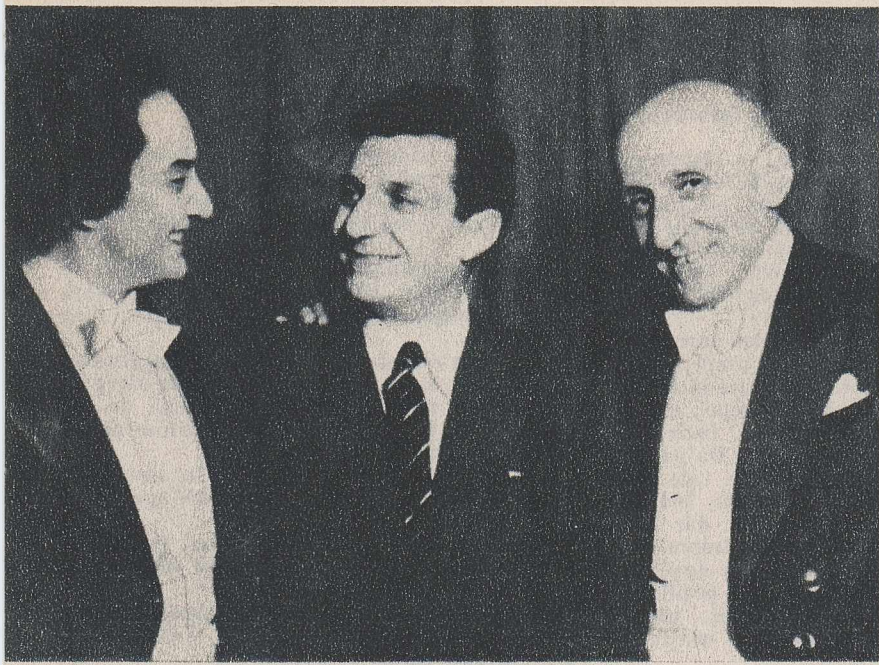
Și, cu toate acestea, s-au întîmplat atît de multe, încît gîndurile sale abia puteau cuprinde totul. Iar principialul fapt ce avusese loc era întîlnirea cu un simplu suflet omenesc.

Iar Glașa ședea la masă, privindu-și mîinile întinse în față, căzută pe gînduri.

A venit un om străin, un necunoscut, și a plecat, însă în urma lui a rămas așteptarea.

Dar știa că așteptarea este și ea un presimțămînt al fericirii.

Ion Dacian, interpretul lui Ciprian Porumbescu, Nicușor Constantinescu, directorul de scenă, și Cherașe Dendrino, compozitorul muzicii pentru opereta „Lăsați-mă să cînt”.

de Liliana DELESCU și Erastia SEVER

Primelile cuvinte despre opereta „Lăsați-mă să cînt” au fost scrise în 1951, pe o fișă de activitate depusă la Uniunea Compozitorilor. Era notată acolo, laconic, dorința care mocnea în noi de vreme îndelungată: aceea de a scrie o operetă inspirată din viața și muzica lui Ciprian Porumbescu. Știam despre acest compozitor — care a dat, acum aproape trei sferturi de veac, prima operetă românească, „Crai Nou” — atât cît ne putuseră spune niște vechi cărți de istoria muzicii și cele cîteva cîntece pe care le auzisem pînă atunci. Dar din aceste puține informații se contura personalitatea unui artist care-și iubea cu pasiune poporul și muzica lui, a unui tînar cu gândire curajoasă și spirit de luptător, al cărui cînt e țîșnit parcă din însăși inima poporului. Pînă la vîrsta de 29 ani, cînd s-a stîns din viață în urma unei boli necruțătoare, Ciprian Porumbescu scrisese circa 300 de piese, în care influența muzicii populare se făcea puternic simțită...

Am pornit de la aceste cîteva date să deslușim un OM, cu simțirea și gândurile lui, pe acel în a cărui creație se păstrează vie și mereu proaspătă dragostea pentru „mugurelul de cîntec românesc”, cărula el i-a dăruit, fără preget, tînăra lui viață. Și iată cum acel pe care fotografiile epocii ni-l înfățișau ca pe un tînar cu frunte înaltă și bărbia voluntară, cu ochi calzi, luminoși, a prins pentru noi viață adevărată, devenit o ființă vie, căreia ne străduiam să-i pătrundem toate fibrele sufletului său...

Dar cunoașterea epocii și a documentelor istorice ne cerea o mai precisă și bogată informație. Institutul de Folclor, căruia ne-am adresat, ne-a indicat ca posesor al materialului muzical pe muzicologul Viorel Cosma, cu care am început să colaborăm în specialitatea d-sale. Și, așezînd acum filă cu filă, rînd cu rînd, l-am cunoscut mai întîi pe preotul din Stupca, Iacolie Porumbescu, tatăl lui Ciprian, care a bătut ani de-a rîndul munții și văile Bucovinei adunînd cîntece și poezii populare, la îndemnul bunului său prieten Vasile Alecsandri.

L-am cunoscut apoi pe micul Ciprian, care vădise de timpuriu înclinații deosebite pentru muzică, cîntînd la vioară împreună cu frații săi, Ștefan și Marioara; l-am urmărit studiînd la Cernăuți unde a prezidat o societate culturală „Arboroasa”, a cărei activitate se desfășura sub semnul luptei de eliberare națională de sub apăsarea imperiului habsburgic (fapt pentru care Ciprian este și întemnițat). L-am aflat pasiunea arzătoare pentru muzica poporului său, manifestîndu-și-o și în creațiile din timpul șederii sale la Viena și Brașov, emoționant mărturisită de el într-o scrisoare trimisă din Nervi, unde plecase să se vindece de cumplicta sa boală: „... Era o seară plăcută să o pui la sîn, cum zice românul... Atunci, scoțînd vioara din scrinaș (vioara pe care, în ciuda recomandărilor categorice ale medicilor de a nu cînta, el a cerut-o insistent din țară, N. R.) și cercîndu-i strunele, am gîndit, oare ce să cînt? M-am rezezat cu spatele de un pisc de stîncă ce străbătea din fundul mării la țarm și tot gîndînd mi-am zis în sfîrșit: „Ah, știu ce să cînt, voi cînta acestei Mări Mediterane ce e mai drag și scump românului, ca marea să ducă acel cîntec oceanului și oceanul să spuie lumii care cîntec e mai scump și mai drag neamului meu... „Am cîntat, pare-mi-se ca niciodată pînă atunci, așa de lung și cu așa de adîncă simțire, doina”.

Și iată că, din puținele informații pe care le-am avut la început, ne-am aflat în fața unor date destul de bogate despre epoca în care Ciprian a trăit, despre oamenii din jurul lui, despre însăși viața și creația tînarului compozitor.

Abia atunci însă s-a desenat în fața noastră un mare semn de întrebare: ce alegem din tot acest material documentar? Viața lui Ciprian, atât de scurtă cît a fost ea, prezenta momente de intens dramatism sau de cald lirism, unele de înflăcărată dirzenie și combativitate, altele de umor fin sau de dușoșie. Firește nu puteam să le cuprîndem pe toate în libretul unei operete care are legile sale specifice, economia ei restrînsă, nu puteam face o întreagă biografie romanțată. Abia atunci ne-am dat

seama ce probleme dificile reprezintă o lucrare care își propune să evoce o personalitate autentică, ale cărei întîmplări de viață, fapte, caracter, înclinații sînt bine cunoscute și care, de bună seamă, trebuie respectate. Unde se sfîrșește redarea absolut autentică a datelor biografice și unde poate începe să lucreze fantezia, desigur bazată pe atenta păstrare a veridicului? Care sînt, din întreaga viață a respectivului personaj, întîmplările, faptele în care ni se dezvăluie mai puternic coordonatele esențiale caracterului său, care este momentul cel mai dramatic, care să ne permită închegarea unei acțiuni strînse, vii, interesante?

Pe foile de manuscris, ce le mai păstrăm încă, deslușim cele cîteva însemnări pe care le făcusem atunci, însemnări ce aveau să contureze pentru noi subiectul libretului nostru: „1882. Ciprian are 28 de ani. E la Brașov, profesor de muzică și dirijor de cor. E un moment crucial din viața sa. Pregătește premiera operetei „Crai Nou”, scrisă pe libretul poetului Alecsandri, bunul prieten al familiei Porumbescu. Întîmplină greutăți: în atmosfera de deznaționalizare impusă de autoritățile habsburgice, el luptă pentru o muzică românească. Nu are alături decît o mină de prieten, iar împotriva-i protipendada și oficialitățile. Izbutește, totuși, și premiera se reprezintă într-o sală de liceu, jucată de o trupă de amatori, în ciuda tuturor opreliștelor.”

Ne-am oprit asupra acestui moment pentru că ni-l prezenta pe Ciprian în toată complexitatea și bogăția personalității sale: înfruntînd cu demnitate și neclintită dirzenie oficialitățile ce voiau să-l rupă de muzica poporului său, păstrîndu-și optimismul robust și încrederea în justetea drumului artei sale, iubind cu dușoșie pe a lui „floare de zmeuriță”, pe Berta Gorgon, și pe prietenii săi dragi — țărani simpli de la care învățase a cînta din trișcă și fluier...

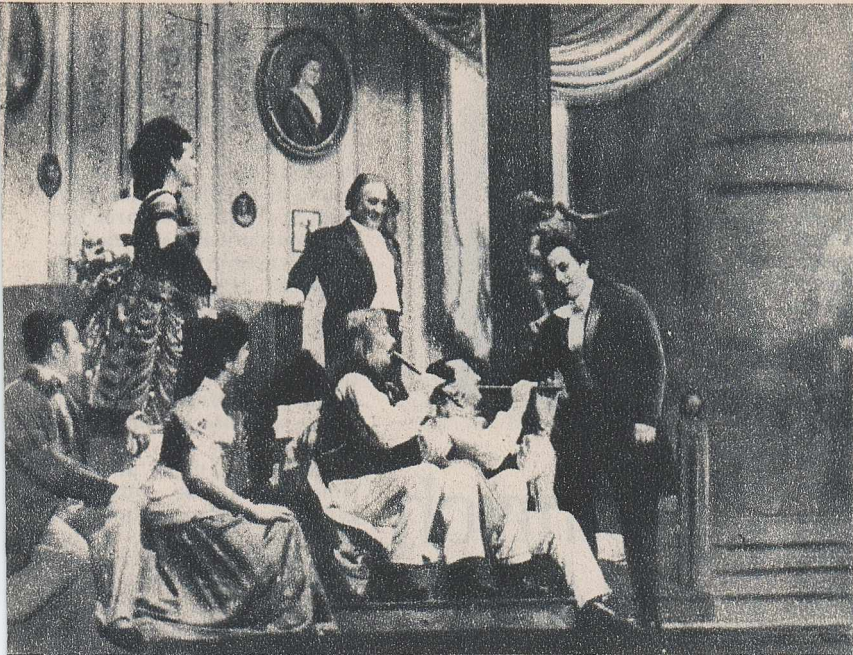
Dar toate aceste idei trebuiau să capete contur literar, adică trebuiau transpuse într-o imagine artistică vie, convingătoare, care să transmită fiorul de emoție al vieții adevărate. Pe firul principal al acțiunii — noi am început

a crea conflictul dramatic și personajele care au gravitat în jurul acestui conflict, ca de pildă: sosirea în Brașov a contelui Lichtenberg, reprezentant al imperiului habsburgic (întrucît noi știam că pe atunci asemenea vizite ale oficialităților erau obișnuite), acțiunile cultural-artistice ale societății „Prietenii artei” (existau pe atunci multe asemenea societăți care adunau, prin manifestările lor, intelectuali și meseriași de toate naționalitățile); am „reconstituit”, ca să spunem așa, scenele petrecute în spatele sălii unde a avut loc premiera „Craului Nou”; vizita lui Eduard Strauss la Brașov sau participarea Bertei Gorgon la toate frămîntările, lupta și izbînda lui Ciprian. Și așa a prins viață atunci personajul Marthei Roth, tînăra acțiță cu suflet generos și înțeleghător, care, deși se lasă vremelnice pradă intrigilor și geloziei, răscumpără totul prin dejucarea în ultima clipă a planurilor dușmanilor lui Ciprian. S-au conturat chipurile mamei Roza, gazda plină de căldură și umor a compozitorului, cel al zburdalniciei Suzănică, fiica gazdei, ori al lui Nastasi, logodnicul ei, flăcăul inimos și dîntro bucată. Și așa, încetul cu încetul, acest mic univers al nostru s-a populat cu eroi pe care noi îi doram cît mai adevărați, mai umani, cu problemele și năzuințele lor, cu bucuriile și slăbiciunile lor. Dar peste tot și toate, mai dragă și apropiată ne era figura lui Ciprian, a cărui frămîntare creatoare ni s-a concretizat în strigătul lui dramatic:

„Lăsați-mă să cînt în pace,
Că doar atîta am și eu!
Pe cînd aveți tot ce vă place,
Lăsați-mi mie cîntecul meu!”

„Lăsați-mă să cînt” însemna însuși Ciprian Porumbescu, „Lăsați-mă să cînt” se impunea a fi și titlul lucrării noastre.

Dar pînă să ajungem la titlu, mai erau multe de făcut. Se vedea pe parcurs că tehnica propriuzisă a libretului de operetă pune probleme dificile. Cum să faci ca proza să se împletească în mod organic cu cîntecul, cum să faci ca aria să nu rupă firul acțiunii, lund-o și scăzîndu-i dramatismul, ci

Scenă din actul I al operetei originale „Lăsați-mă să cânt”.

să țîșnească firesc, din acțiune însuși, exprimînd sentimentul încercat în acele momente de respectivul erou? Iată semnele de întrebare, cărora, pentru a le găsi răspuns, am pierdut multe zile și nopți. Iar acest răspuns a fost uneori mai izbitit, alteori mai puțin. În actul al III-lea, de pildă, am avut o scenă foarte pretențioasă din acest punct de vedere. Este vorba de întîlnirea dintre Berta Gorgon și Martha Roth, un moment psihologic dificil în care, trecînd peste simțămintele de gelozie pe care le încercau una față de cealaltă — întrucît amîndouă îl iubeau pe Ciprian — cele două femei ajung la o înălțătoare comunicare sufletească, legătura dintre ele făcînd-o însuși cîntecul lui Ciprian. Puteam face aici o convorbire în proză — dramatismul scenei ne-ar fi permis-o — dar noi ne-am ferit de așa ceva, pentru că am fi ieșit din specificul operetei. Ne-am străduit atunci să facem o scenă prin excelență muzicală, un dialog muzical care să exprime neconvențional întreaga gamă de sentimente a celor două personaje; nu la fel de izbitit este însă momentul muzical din actul al II-lea (nu ne referim la muzică, ci la momentul dramatic) unde Ciprian, prin cîntecul „Vis de iubire”, trebuie să evocă figura îndepărtată a iubitei sale.

Dar în rezolvarea tuturor acestor greutăți, nu am fost singuri. Din momentul în care, prezentînd Teatrului de Operetă proiectul libretului nostru, el a fost aprobat, a început o muncă colectivă, de zi cu zi, împreună cu direcțiunea, direcția de scenă și mai ales cu secretarul literar, tov. Vasile Timuș.

Fără a scrie roluri anume pentru actori, începuseră totuși să se contureze pentru noi, vizual, asemănări între unii actori și personajele din lucrarea noastră. Îl vedeam pe Ion Dacian dînd viață lui Porumbescu, o vedeam pe Puica Alexandrescu conturînd cu sensibilitatea și puterea ei de interiorizare pe Martha Roth, o vedeam pe temperamentala Virgînica Romanovski în rolul neastîmpăratei Suzanica ori pe Maria Wauvrina în cel al cofetăriei Roza.

Iar într-o zi de august am ajuns cu manuscrisul operetei noastre

(socotit acum de Teatrul de Operetă în fază finală), la fostul Comitet pentru Artă. Ne-am așezat modest pe o banchetă, undeva pe o sală și... am așteptat. Fuseserăm „rugate” să așteptăm — și am așteptat. Ceasuri lungi... zile multe...

Într-o bună dimineață, ușile mult invidiate s-au deschis totuși. Am intrat într-o încăpere unde, pe un birou, ne-am recunoscut manuscrisul. În fața biroului, un tovarăș care primise sarcina de a se ocupa de opereta noastră.

„Hm, da! E un libret bun, dar... actul I e lung, figura lui Ciprian nu-i suficient de conturată, sînt scene inutile. Altele trebuie completate... Din punct de vedere tehnic, actul al III-lea e greu de realizat. Ia să ne gîndim...”

Febrii, tovarășul desenează pe fila albă planuri, decoruri și schițe de costume. Și asta o face cînd cu mîna dreaptă, cînd cu mîna stîngă. Cu ochi mari urmărim cînd desenele, cînd manuscrisul nostru ce se umple de linii verticale, orizontale, desene, puncte de exclamație.

„... Mă înțelegeți? Cum stați cu pregătirea ideologică? L-ați citit pe Stanislavski?... Apoi, un zîmbet larg: „Dar e unul din cele mai bune librete de operetă ce ni s-a prezentat pînă acum. Porniți la modificări — și repede!”...

Lucrarea fusese deci aprobată, noi urma să pornim repede la modificări și concomitent trebuia începută și partitura muzicală, ca

să mai putem intra în repertoriul acelei stagiuni. Eram în 2 octombrie 1953... Ah! tovarășii compozitori care vă plîngeți că nu aveți textieri, libretiști etc.! Cît am alergat după voi cu libretul operetei „Lăsați-mă să cânt” în brațe! Unul nu avea încredere în operele românești. Altul nu putea începe fără un avans material. Un al treilea s-ar fi apucat... dar... „nu-i suna tonul”. Noi ne gîndisem la un compozitor încă de la început; dar în acea perioadă tov. Gherase Dendrino era foarte ocupat. L-am prins, totuși, într-o zi, acasă la el. Lectura l-a furat încetul cu încetul, iar cînd s-a sfîrșit a răsuflet adînc, s-a uitat lung la ultimul rînd pe pe ultima pagină și a spus: „Îl scriem!” I-am încredințat lui Gherase Dendrino, „copilul” nostru și am înțeles din clipa aceea că-l va iubi tot atît de mult ca și noi.

Să vezi un text înghițit de muzică foale după foale, să renunți la atîtea pagini pentru care te-ai străduit, nu-i ușor! Zilnic se nășteau melodii noi, note pe portativ care trebuiau să îmbrace într-o haină nouă libretul. Pagini întregi de proză se preschimbau în tot atîtea pagini de versuri și versurile în muzică.

Nu era de loc ușoară nici munca compozitorului. El trebuia să închege, din piese dispartate ale muzicii lui Porumbescu, un întreg armonios, organic. Trebuia să-și adapteze personalitatea sa creatoare la cea a lui Ciprian, în așa fel încît să nu se simtă diferența dintre melodiile create de el și cele ale lui Ciprian. Și, firește, lucrul acesta nu s-a putut face fără o exigență deosebită, fără o muncă încordată, care l-au dus pe compozitor să creeze, de pildă, acea minunată arie a Marthei: „Te iubesc”, care nu se deosebește de loc ca factură de aria lui Ciprian, „Vis de iubire”.

Probleme dificile a avut de rezolvat și directorul de scenă, Nicușor Constantinescu, începînd cu conturarea personajelor centrale și terminînd cu individualizarea adîncă a fiecărui om din masă.

S-a repetat de zeci de ori, cu diferite interprete, rolul actriței Lizi, (o tînără cam fanfaroană și cabotină, dar cu un fond bun). Din jocul tuturor, ne-am dat însă seama că am îngroșat prea mult personajul. Lizi nu e o caricatură, ci o ființă umană cu defectele și calitățile ei. Se impunea deci o îndreptare în text.

Și așa, zilnic au fost necesare schimbări, tăieturi, atuncări la coș, adăugiri. Libretul operetei noastre

ajunsesse la a șaptea versiune. Dar n-am dat îndărăt.

Ne-a pus pe gînduri și privirea aruncată asupra schițelor de costume.

Lui Nastasi, flăcăul nostru zdrean și cinstit, șugubăt dar dirz, i s-au desenat costume de filfizon! Am îndreptat totul la croitorie, dar am revizuit și scenele cu Nastasi. Unele au căzut. În căutarea comicalui se pare că depășiserăm linia de justă conduită a personajului. Altele s-au creionat mai bine prin adăugiri sau tăieturi în text și totodată printr-o interpretare nouă a actorului. Sînt în special două momente culminante în atitudinea lui Nastasi: scena de revoltă din actul al II-lea (în care îl dă afară pe șeful său, coruptul director de gazetă Martin), și clipa de duioșie din actul al III-lea, cînd, negăsind cuvinte să-și exprime emoția și dragostea față de Ciprian, îi sărută mîna. Desigur, două momente grele. Interpretarea, și astăzi încă pe mîchie de cuțit, aduce în unele spectacole aplauzele de aprobare ale publicului, alteori însă o izbucnire în rîs: aici, comicul a fost departe de intenția noastră pentru aceste două scene...

Machiajul capetelor și coafurile de epocă ne-au atras atenția asupra profesorului Roth, creionat, în masca creată, ca un tip rigid și antipatic. Am revizuit replicile. Masea a luat o altă formă.

... Și astfel, încetul cu încetul, libretul nostru a prins viață scenică, personajele au căpătat și ele grai, suflu. Cu muncă încordată, dar plină de dragoste, cu nesfîrșite transformări, cu ajutor din partea tuturor celor ce au lucrat la acest spectacol — așa s-a realizat o operetă.

Despre cum a reușit, nu ne mai revine nouă să vorbim, ci marelui nostru critic, publicul.

1. Maria Wauvrina, în rolul mamei Roza;
2. Bimbo Mărculescu, în rolul lui Nastasi;
3. Puica Alexandrescu, laureată a Premiului de Stat, în rolul Marthei Roth;
4. Virgînica Romanovski, artistă emerită a R.P.R., în rolul Suzanicei;
5. Sili Popescu, în rolul Bertei Gorgon.

SONIA CLUCERU

de Ion ȘAHIGHIAN,
maestru emerit al artei din R. P. R.

Artista poporului Sonia Cluceru s-a stins din viață.

S-a sfârșit pe patul unei grele suferințe, având la căpățul ei fițele ultimului rol care i se încredinșase — atât de mult și-a iubit teatrul, pe care nu l-a părăsit în întreaga ei viață nici o clipă.

De cîtăva vreme, spectatorii, care o îndrăgeau atât de mult, nu o mai vedeau pe scenă. Aflaseră de boala ei. Și ca și noi, actorii, erau trîști, îndurerăți. La Teatrul Național, ca și în celelalte teatre, ne întrebam cu toții, îngrijorați: „Ce mai face Sonia noastră?”

Și acum cîtăva vreme s-a stins. O dată cu ea a dispărut încă una din marile figuri ale teatrului nostru. Sonia Cluceru a fost, după părerea mea, cea mai strălucită reprezentantă a specificului românesc în arta actorului. Ea își găsește un loc de frunte în galeria marilor figuri actoricești, alături de marele lăncu Petrescu și Mița Ciucurescu. Sonia Cluceru a adus cu ea în teatru, din satul ei natal ardelenesc, acel imponderabil al poporului care a dat stil și durabilitate artei sale. Ce armonioasă îmbinare s-a făcut, în conștiința ei, între învățăturile marilor măștri ai scenei românești și tradiția artistică, pe care secole de-a rîndul au făurit-o nenumărate generații de strămoși țărani! Spirit drept și serios, ea s-a apropiat cu înțelegeră și caldă dragoste de noul ce se înfăptuia în patria noastră.

Cred că în clipele de liniște dintre crizele care o chinau, artista Sonia Cluceru, privind în trecut, trecîndu-și în revistă întreaga muncă, a avut cugetul împăcat și bucuria unei vieți împlinite. Zeci de ani, seară de seară, ea a dăruit desfătare și bucurie, înțelepciune și înnoibilare. Și spectatorii simțeau că acțiunea de pe scenă le transmitea lor, celor din sală, tot ce are mai de preț ca om, ca artist. Umorul și sensibilitatea ei scenică, profunda cunoaștere a psihologiei omenești, au dus-o la neuitate creații ca cele din „Romeo și Julieta” ori „Mînerii”, „Căsătoria” ori „Gaijele”, „Trei surori” ori „Zori deasupra Moscovei”.

Sinceritatea în creație a făcut-o ca, deși avînd puternică ei originalitate scenică, stilul ei propriu, să aducă în fiecare rol ceva nou. Sonia Cluceru nu a rămas niciodată pe loc. Neconținut și îmbogățit mijloacele de expresie scenică. Dar stilul ei a rămas mereu valabil. „Stilul e cheia viitorului” — spunea Victor Hugo — fără stil poți să ai succesul momentului, aplauzele, zgomotul, trimbișarea, coroanele, aclamațiile mulțimii, dar nu vei avea adevăratul triumf, adevărata curcerie, adevărata încununare”.

Stilul Soniei Cluceru i l-a dat adevărul vieții; forma, desenul lui, i-au fost imprimate de însuși poporul din care a purces.

Întotdeauna își dăruia întreaga ei probitate, întreaga forță creatoare. Nu o dată

se întreba asupra calității creației ei, pentru că se socotea răspunzătoare față de spectator. Înțelegea cît de mult așteaptă acesta de la artist și nu voia niciodată să-l dezamăgească. Știa că oamenii nu trebuie să părăsească teatrul fără să ducă cu ei o morală profundă și austeră. Toate acestea le învășase de la ma-

ștrii din trecut, dar le aflase și din contactul cu publicul nou al sălilor noastre. Și acest public nou a răsplătit-o cu dragostea și încrederea lui. Sonia Cluceru și-a găsit adevărata și adîncă prețuire abia în zilele vieții noastre noi. Artista, care a jucat întotdeauna pentru popor, și-a căpătat înalta confirmare a acestei dăruiri prin titlul de artistă a poporului, prin înalte distincții care le-a primit — Ordinul Muncii cl I și a II-a — prin decernarea Premiului de Stat. La începuturile mele în teatru, într-un turneu pe care-l făcusem în Ardeal împreună, îmi povestise cu negrăită

căldură despre profesorii ei, care deveniseră și ai mei, Nottara, Gusti, Soreanu, Mița Ciucurescu, Toneanu, Ion Livescu, Morțun, Constanța Demetriad, toți acești străluciți reprezentanți ai teatrului românesc erau nemîngîiați cînd se vedeau siliți să joace piese bulevardiere, fără conștinut, pretexte pentru un decor fastuos, teatru de negustorie. Cu cîtă autentică vibrație repetau ei, atunci cînd aveau în sfîrșit posibilitatea, în piesele neegatului Shakespeare, ale necruțătorului Caragiale, ale realistului Molière, și cele pline de vervă ale lui Gogol, ale vizionarului Schiller, ale pateticului Victor Hugo sau cele ale vigurosului Delavrancea. Toți aceștia aspirau ca înfăptuirea lor scenică să fie mare și puternică și să meargă adînc în inima acelor nenumărați spectatori însetați de adevăr și frumos. Aceasta a devenit etica Soniei Cluceru. Ea a respectat pe marii măștri cu respectul micilor învățacei; a respectat pe cei mici cu respectul oamenilor cu adevărat mari.

A folosit simpatia spectatorilor pentru a-i învăța, între clipele de desfătare pe care le dăruia, nenumărate adevăruri sociale și morale. Iar dramaturgilor le-a fost o prețioasă colaboratoare prin spiritul ei viu, prin simțul ei dramaturgic. Ca și înaintașii ei, Sonia Cluceru a dorit ca toți colegii întru artă să nu uite rostul pe care-l are arta scenei, răspunderea pe care o are artistul.

Ne doare mult că am pierdut-o dintre noi pe Sonia Cluceru. Dar lacrimile noastre nu trebuie să fie sterile. Noua generație a teatrului nostru trebuie să poarte în inimi amintirea acestei mari actrițe, iar viața ei în artă, dragostea pentru teatru și pentru cei în fața cărora juca, înalta ei etică, să fie un exemplu pentru dezvoltarea lor. Pe umerii tinerelor talente, crescute într-o astfel de etică, se va rezema viitorul teatrului românesc, căruia și Sonia Cluceru i-a dăruit întreaga ei forță creatoare, întreaga ei viață.

Sonia Cluceru,
artistă a poporului din R.P.R.

Heinrich MANN

un mare scriitor
și luptător
pentru progres

Intrat în viața literară a Germaniei în jurul anului 1900, cînd Germania wilhelmiană, ca și restul lumii capitaliste, trecea în epoca imperialismului, Heinrich Mann a știut să întrevadă de timpuriu putregaiul și imoralitatea, cruzimea și corupția claselor dominante, adoptînd o atitudine de critic necruțător al acestora. Marile sale romane din această perioadă: „Schlaraffenland” (cu subtitlul semnificativ — *Un roman care se petrece între oameni bine*), „Professorul Unrat”, cunoscut mai ales sub titlul „Ingerul albastru”, pe care scriitorul l-a adoptat mai tîrziu după filmul cu același nume, și „Supusul” — unice în felul lor în literatura germană a vremii — au rămas pînă azi documente neprețuite pentru cunoașterea societății germane din perioada wilhelmiană, au constituit piatra de temelie a romanului realist german din zilele noastre.

Dornic să găsească în același timp relația adevărată dintre societate și individ, dintre gîndire și acțiune, Heinrich Mann a căutat să afle mai întîi din exem-

plul unor mari înaintași cum spiritul umanist influențează dezvoltarea mișcării care transformă lumea. Aceasta a fost ideea fundamentală care a stat la baza strălucitoarelor sale eseuri despre Voltaire, Hugo și Zola. Prăbușirea imperiului lui Wilhelm al II-lea și instaurarea republicii de la Weimar i-au dat scriitorului, pentru cîtăva vreme, iluzia că sosise vremea cînd „forța și înțelepciunea vor fi una”. Dar primăria singeroasă a mișcării muncitorești revoluționare de către miștrii social-democrați de dreapta, reinvierea camuflată, dar evidentă totuși, a

militarismului german, în curajarea de către autorități a fascismului născînd, îl face să înțeleagă pînă la urmă adevăratul caracter al republicii de la Weimar. Și, în mod firesc, cele ce se petrec în patria sa îl ajută să-și dea seama de realitatea din Uniunea Sovietică, de marea forță înnoitoare a marxismului. Într-o culegere de eseuri, intitulată „Letzte Warnung” (Ultimul avertisment), vorbind despre geniul lui Lenin, scriitorul arată: „Măreția lui mi-a devenit tot mai sensibilă, pe măsură ce am văzut ce se întîmplă în Germania”.

Macabru „dans al morților”, jucat de burghezia germană care se scufunda în propriul ei marasm, îi inspiră scriitorului cîteva romane în care el se grăbește parcă să spună ce mai are de spus înainte de a fi prea tîrziu. Este epoca în care apar romanele sale: „Mutter Marie” (Mama Maria), „Eugénie”, „Die grosse Sache” (Lucrul cel mai important) și „Ein ernstes Leben” (O viață severă). Venirea lui Hitler la putere, arderea pe rug a cărților sale în piața Reichstagului, exilul duros — departe de a fi pentru marele scriitor motive de descurajare și de renunțare la luptă, sînt dimpotrivă tot atîtea îndemnuri pentru începerea bătăliei care trebuie să progătească ieșirea țării sale din întuneric. Mai mult, falimentul republicii de la Weimar l-a făcut pe scriitor să vadă adevăratul drum de salvare a poporului său. Dezvoltîndu-și, de la tribuna Congresului internațional al scriitorilor pentru apărarea culturii, noile sale convingeri la care a ajuns după o experiență de o viață întreagă, Heinrich Mann declară cu mîndrie: „Un democrat cinstit trebuie să-și dea seama că numai marxismul creează premisele unei adevărate democrații”. Apropierea de cauza clasei muncitorești leagă tot mai strîns pe scriitor de poporul său, îl apropie de înțelegera justeții și triumfului inevitabil al luptei revoluționare. Noua concepție despre lume, la care a ajuns el, se vădește cu o forță și o măiestrie remarcabile în romanele sale despre tinerețea și sfîrșitul lui Henric al IV-lea, scrise în emigrație.

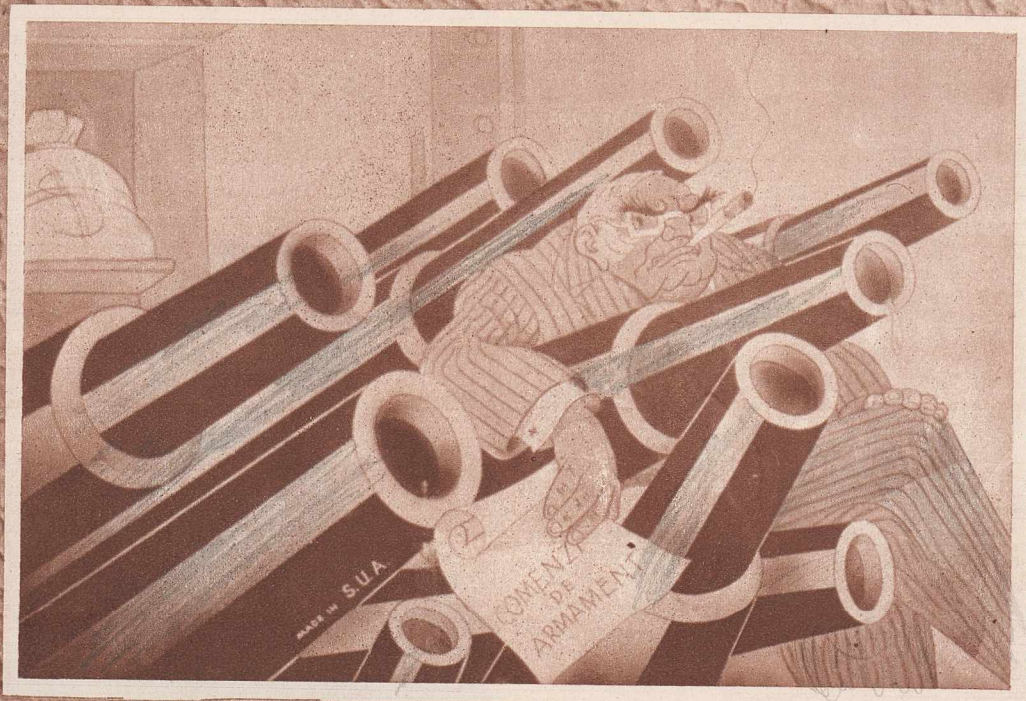
În tot timpul celui de al doilea război mondial, Heinrich Mann, apărătorul înflăcărat al omului și omeniei, a fost un prieten credincios al Uniunii Sovietice, popularizînd și sprijinind lupta ei eroică.

Marele scriitor a murit la 12 martie 1950, cu o lună numai înainte de a pleca spre R.D. Germană, unde fusese ales președinte al Academiei de Arte. Opera sa va rămîne pentru todeauna un bun al întregii omeniri înaintate, o mărturie strălucită a unei mari conștiințe și a unui mare talent.

Dumitru HÎNCU

Caricaturi

DIN
EXPOZIȚIA ANUALĂ
DE STAT A ARTELOR
PLASTICE

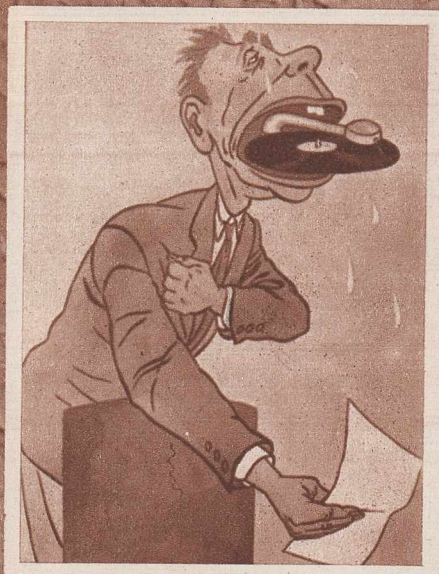

I. ROSS:

Grille Wallstreetmanului.
- Greu e viața când ai atâtea
guri de hrănit..

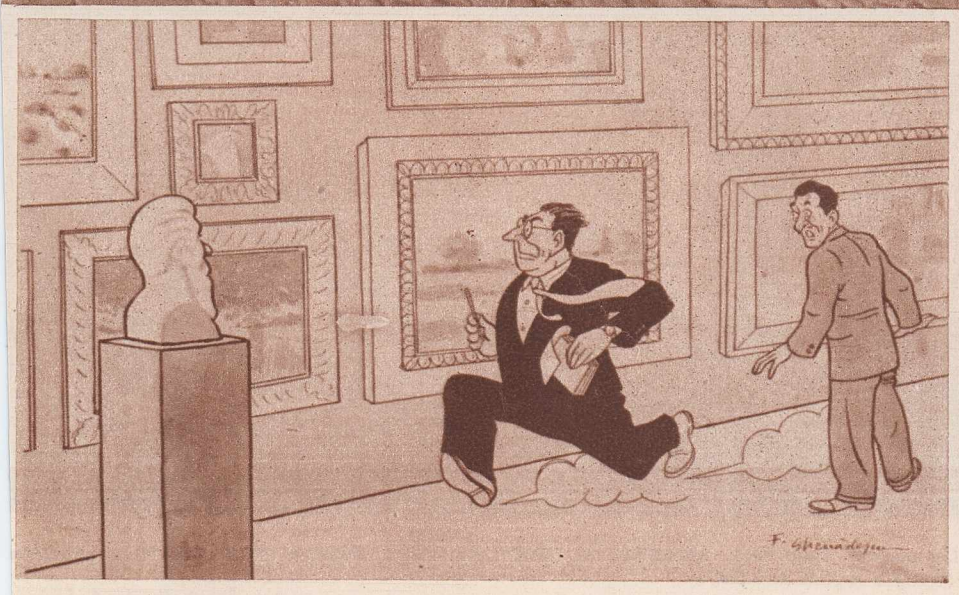
Nell COBAR: „Stimularea” criticii.
Leul: - Și eu sînt pentru
critica de jos!
Cine începe!...

I. DORU: „Autocritică”

H. LERU: - Ce timpuri, mon cher! Nu se măi
găsește nimic
...
- De birfit!

Fred GHENĂDESCU:

Criticul de artă:
- Ce curios! Toate lucrările astea
au aerele că sînt făcute pe fugă!...

Un singur semn, și zeci de vehicule și pietoni s-au oprit. Cu atenție încordată, sergentul de miliție Ecaterina Damian veghează la respectarea strictă a legilor circulației.

Fotografie de A. Lovines

BELA BREINER

Martie 1940... Un număr ca oricare altul din „Scînteia” ilegală. Și, totuși... O fotografie și câteva rînduri de text săgetau inimile tuturor celor cărora ziarul le trecuse prin mîna în acea zi. Fotografia era a lui Bela Breiner, iar textul anunța moartea acestui aprig luptător pentru cauza clasei muncitoare, membru al Secretariatului Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Moartea lui Bela Breiner a îndurerat pe toți luptătorii revoluționari. Căci el a fost unul dintre cei mai apreciați și iubiți conducători ai luptei poporului nostru muncitor pentru eliberarea de sub exploatarea capitalistă, pentru făurirea acelei vieți libere și foricite întruchipată de societatea socialistă.

Ca unul care a cunoscut de la cea mai fragedă vîrstă ce înseamnă exploatarea burghezo-moșierească — părinții săi fiind muncitori, el însuși fiind silit să păsească pragul fabricii la vîrsta de numai 12 ani — Bela Breiner și-a închinat întreaga sa viață luptei revoluționare. Iar în această luptă el a pășit și a rămas tot timpul plin de intransigență revoluționară, convins că — așa cum obișnuia să spună mai tîrziu celor mai tineri — „cînd te afli față în față cu dușmanul de clasă nu există compromis. O dată ce pornești cu gîndul compromisului, aluneci în prăpastie. Nu poate fi revoluționar acel care nu poate rezista oricărei lovituri a dușmanului”. Și Bela Breiner a fost revoluționar pînă în ultima clipă a vieții sale.

Iată-l la numai 14 ani. Tînărul ucenic Bela Breiner se află în fruntea acțiunilor revendicative ale ucenicilor din întreprinderea în care lucra. Mai apoi, doi ani după aceea, în 1912, ieșit cald, luptă ca membru al sindicatului metalurgistilor și ca membru al partidului social-democrat. Dîndu-și seama de adevărata față a conducătorilor acestui partid, în preajma dezlănțuirii primului război mondial, cînd aceștia s-au demascat ca propagatori ai lozincilor războinice imperialiste, Bela Breiner începe să ducă o intensă activitate de demascare, în rîndurile maselor muncitoare, a planurilor imperialistilor și ale lacheilor lor. Trimis disciplinar pe front, el continuă să facă în rîndurile soldaților același lucru, pe care l-a făcut și în rîndurile muncitorilor.

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie îl face să devină și mai aprig propagator al ozincilor leniniste, de întoarcere

a armelor împotriva propriilor exploataitori. Iar cînd în Ungaria izbucnește revoluția, el se află printre cei dintîi care i se alătură și luptă cu arma în mîna pentru apărarea ei. După înăbușirea revoluției proletariatului ungar, el se reîntoarce în țară, la Oradea. Din primul moment la legătura cu mișcarea muncitorească de aci și contribuie activ la pregătirea grevei generale din 1920. O dată în plus, el își dă seama că înfrîngerea grevei se datorește trădării elementelor oportuniste din partidul social-democrat și, ducînd o activitate intensă de demascare a acestora, se află printre cei ce pregătesc înființarea unui adevărat partid de avangardă al clasei muncitoare — Partidul Comunist.

Dar la numai trei ani de la înființarea Partidului Comunist, în 1924, reacțiunea aruncă în întunericul ilegalității Partidul. Aceasta, departe de a-l înspăimînta pe Bela Breiner, nu a făcut decît să-l îndrăjească și mai mult. Acum se pune problema unei juste îmbinări a muncii legale cu cea ilegală. Și activitatea desfășurată de Bela Breiner de aci înainte este un minunat exemplu de ceea ce înseamnă împletirea muncii conspirative cu toate formele legale de activitate în rîndurile muncitorimii. Această calitate deosebită a sa a făcut să i se încredințeze sarcini de răspundere, ca secretar al Comitetului Regional Oradea al P.C.R., apoi ca organizator al tipografiei ilegale a Comitetului Central.

Ghearele nimicitoare ale siguranței burghezo-moșierești îl pîndeau însă. Și, în 1926 este prins, torturat, schingiuit; dar comunistul Bela Breiner a rezistat tuturor acestor barbarii fără să-și trădeze tovarășii. Este aruncat pentru cinci ani între zidurile întunecate ale Doftanei. Aci îndură cu tărie bătaia, lanțurile, H-ul. Și se situează în fruntea luptei deținuților antifasciști, împotriva acțiunilor inchiuzitoriale ale călăilor de la conducerea inchiuzorii. Totodată el este printre primii care au organizat în inchiuzoare studierea învățaturii revoluționare marxist-leniniste.

Eliberat, deși cu sănătatea zdruncinată, se avîntă din nou în luptă. Trebuia organizat Congresul al V-lea al Partidului. Și el este unul dintre cei care contribuie din plin la organizarea acestui Congres de o însemnătate deosebită în viața partidului nostru. Iar la Congres delegații îi dovedesc încrederea și prețuirea ce i-o poartă: Bela Breiner este ales membru al Comitetului Central și apoi al Secretariatului C.C. al P.C.R.

După Congres începe acțiunea de organizare a luptelor eroice ale ceferiștilor și petrolistilor ce aveau să se desfășoare în februarie 1933. Activitatea lui Bela Breiner în această direcție era una dintre cele mai rodnice. Dar copoii siguranței se aruncă din nou asupra lui. Este condamnat la alți trei ani de închisoare. Dar Bela Breiner continuă să lupte. Pentru educarea cadrelor mai tinere, pentru ridicarea propriului său nivel de cunoștințe politice și teoretice. Pentru demascarea tuturor mîșăviilor puse la cale de aparatul de terorizare, prin care se urmărea

distrugerea deținuților politici antifasciști. După eliberare, deși cu sănătatea distrusă, el preia organizarea editării organului central al Partidului „Scînteia”. Și, în ciuda cruntei terori ce domnea în țară, cuvîntul Partidului vede lumina tiparului și este răspîndit în mase tot mai largi, lămurindu-le asupra celor mai importante probleme, înarmîndu-le cu învățătura marxist-leninistă.

Dar anii de temniță, schingiuirile, lupta sa neobosită împotriva agenților siguranței care-l urmăreau zi și noapte, au biruit de timpuriu sănătatea acestui aprig luptător, încă în plină floare

a vîrstei. Și, la 10 martie 1940, Bela Breiner, în vîrstă de numai 44 de ani, se stinge din viață într-una din casele conspirative ale Partidului. Dar amintirea sa nu s-a stins și nu se poate stinge. Astăzi, la 15 ani de la moartea sa, cînd cauza pentru care a luptat și s-a jertfit Bela Breiner — socialismul — se înfăptuiește în țara noastră liberă, viața și lupta dusă de el constituie pentru poporul nostru un îndemn de a lupta cu aceeași intransigență revoluționară, cu aceeași abnegație pentru cauza socialismului ca și Bela Breiner.

I. C.

HORVÁTH István

CINE-I MAI ÎNDURERAT ?

Poezia ce o publicăm mai jos a apărut în 1944. Horváth István a fost prin aceste versuri unul dintre cei dintîi scriitori maghiari din țara noastră care, în acel an de răscruce, au chemat la înfrățirea minorităților naționale cu poporul român.

Tudore Munteanu, frate,
Întru ardeleana soartă
Și în trailul țărănesc,
Mîna-ți dau și îți grălesc :

Din al robilor lor sînge.
Ca să nu-i poată ajunge
Crunta noastră răzbunare,
Ne-nvrăjbiră pe ogoare.

Înima mi-e-n palma grea.
Pacea înflorește-n ea.
Dragoste dintr-însa naște
Și ea ură nu cunoaște.

Știu ei că, împreună,
Am zburci într-o furtună
Ce-ar surpa trufașa lor
Fortăreață-a beznelor.

Împreună-am dus necazul
Și ne-am girbovit grumazul.
Ni-s la fel și viitorul,
Și trecutul — nu-i duc dorul.

Mîna dă-mi, Muntene frate!
Fă în zori, ce-n zori se poate.
Vezi, dacă nu ne-am unit
Și-ntre noi ne-am tot sfădit!

Sub același bici hapsîn
Ne-am deprins, frate român,
Să zidim neagră cetate
Ce-ducea bezna în safe

Pentru-al altora folos —
Moartea holdele ne-a ros,
Semăntînd prin safe jale —
Doar ruini, coșare goale.

Și ne lega de pămînt,
Cum legi mortul de mormînt.
Unguri sau romîni, stăpînii
Tot o haită erau, cîinii!

Cine-i mai îndurerat ?
Înlimile-amar ne baț,
Mii de morți ne muștră, iată
— Asta doar, ne-a fost răsplată.

Îndurare nu aflam
Cînd gemeam și sîngeram!
Baioneta și-nchisoarea,
De zburcea din noi dogoarea!

Dealul, valea, ne acuză,
Ne-nveștește-un giulgi de spuză,
Ne pălește-obrazul cînd
Plugul scurmă în pămînt.

Au scornit două drapele,
Ca — răzbiți de chinuri grele —
Să ne batem între noi,
Ca să poată ei — apol

De ce oare-a fost nevoie
Să ne batem, pe-a lor voie ?
Grea ni-i vina: am slujit
Trupul patriei, stînjit!

Cu cîrlig de fier, prin volburi,
Pescul în ape tulburi
Sufletele nevoiașe —
Iară ei să se îngrașe

Hai, dă-mi mîna! Să ne fie
Glasul-goarnă-n bătălie;
Și-ntr-o oaste fără număr,
Să stăm umăr lîngă umăr.

1944

Din volumul István Horváth — Versuri alese
— ce va apărea la E.S.P.L.A.

Trad. de Petre SOLOMON

IL CUNOASTETI ?

de Andrei BART
Fotografii de C. ZAMFIR și M. RĂDULESCU

L-ați cunoscut, desigur. Este întotdeauna același, deși apare sub aspecte diferite, în împrejurări deosebite. Îl recunoașteți după un semnăment precis: este gata oricând să vă stingherească — într-un fel sau altul.

Ca responsabil al unei cofetării din piața Rosetti, el dă sarcina să se măture la ora 22,35, deși localul se închide la ora 23, pentru ca în acest fel să puteți mânca o prăjitură garnisită cu praf. Ca vecin, el dă drumul la maximum aparatului de radio, la o oră, două, după miezul nopții. Dacă vă e prieten și vă întâlnește pe stradă când sinteți cu copilul de mână, îl sărută dragăstos pe amândoi obraji, deși are un guturai zdravăn, cu care îl poate contamina.

Ca vânzător, el vă poate vinde, ceea ce doriți, însă, cu condiția să „mișcați din urechi”. Când e lăptar, vă vinde apă cu lapte la preț de speculă. Când găsește un fir de păr în supă, îl etalează ostentativ pe masă, pentru a „mări” apetitul comensurilor. În tramvai se urcă numai prin față și ocupă întotdeauna un loc dintre cele rezervate, deși nu e nici mamă cu copil în brațe, nici femeie gravidă, nici invalid. Dacă e paznic, sforăie liniștit în post. Ca milițian așteaptă uneori în cutia-i de sticlă, ținând minute întregi în loc

tramvaie și autobuse cu sute de oameni care trebuie să fie prezenți la lucru, la o oră fixă. Ca spectator sportiv în tribună îți fluieră în urechi pînă îți vine să-i „aplaui” obraji. Deoarece acasă are o soție de loc timidă și de loc tăcută, el se răzună în ședință, bătînd cimpul pe întinderi de kilometri. Ca ospătar la restaurantul „Ambasador”, te privește patrat și te servește cu un suprem dispreț — demn de un valet de casă mare — dacă ai îndrăznit să comanzi un menu fix. Ca garderobieră la Teatrul Național „I. L. Caragiale”, sala Comedia, îți refuză paltonul fiindcă „n-ai mărunțis”. Ca responsabil de „Alimentară”, refuză să-și deratizeze depozitul din subsol pentru că după dispariția șoarecilor n-ar mai avea pe a cui vină să dea unele „minus-uride inventar”. Ca operator de cinematograf îți prezintă un film cu actele inversate, astfel încît întîi moare eroul principal, apoi se însoară, apoi face cunoștință cu soția sa și în cele din urmă se naște. Ca funcționar la spațiul locativ îți primește sezișarea asupra unei locuințe libere, iar cînd revii ca să primești repartiția, află că în casa cu pricina și-amutat dînsul un „prieten”. Ca șef al unei redacții de scenariu de film, îți măcălește în așa hal scenariul încît în film nu-ți mai recunoști

din ce-i al tau, decît semnătura. Ca portar de hotel, nu-ți închiriază o cameră decît dacă-i prezinți buletinul de identitate; și, bineînțeles, dacă în buletin există o hîrtie de cel puțin zece lei... Ca romancier, îți provoacă somn încă de la pagina a cincea a cărții. Ca funcționar la întreprinderea de gaz metan, îți întrerupe într-o bună zi gazul fiindcă lipsesc niște referate, semnături și stampile de pe o hîrtie dintr-un dosar al său, motiv pentru care locatarii casei respective se pot duce la cinema să se încălzească. Ca „fost”, ocupă la fiecare concert simfonic același loc în sala Ateneului, arborînd aceeași ținută de înmormîntare clasa I și strîmbînd din nas cu snobism, cînd se cîntă muzică simfonică romînească. Ca tehnician la cooperativa de producție meșteșugărească „Presajul”, veghează ca lacătele și broaștele sistem „vale”, pe care le produce, să se poată deschide cu indiferență ce cheiță și, în lipsa ei, cu o furculiță sau un plachiu de pantof. Ca activist de stat popular rațional confundă polenizarea cu iarovizarea, pricepîndu-se la agricultură cît se pricepe autorul acestor rînduri la... dresarea tigrilor de Bengal...

Într-o zi, fotoreporterii noștri au întîlnit un asemenea cetățean și

Hotelurile și restaurantele sînt ale Statului, bunuri ale întregului popor. Cele mai multe din Capitală sînt curate, frumoase, atrăgătoare, pentru ca acei ce vor fi găzduiți în ele să se simtă bine. Există însă unii pasageri care țin la luciul pantofilor lor. Cu plușul draperiilor se poate face un lustru bun. Lustragiul i-ar cere bani pentru asta, pe cînd perdelele nu-l costă nimic pe el. Și nici fața de masă a restaurantului, cu care se șterge la gură (în medalion).

Spectacolul a început. Horațiu îi povestește lui Hamlet cum a văzut fantoma nefericitului rege al Danemarcei. Tensiunea dramatică e puternică... Deodată o ușă se deschide și apare o umbră. Nu e umbra tatălui lui Hamlet, căci nu a apărut încă pe scenă; umbra a apărut în sală. Este cetățeanul care vine întotdeauna cu întârziere la spectacole, care ridică în picioare un întreg rînd de spectatori — din care cauză alte zece rînduri din spate pierd scena respectivă. Și mai șoptește cu candoare: „Scuzați, vă rog”...

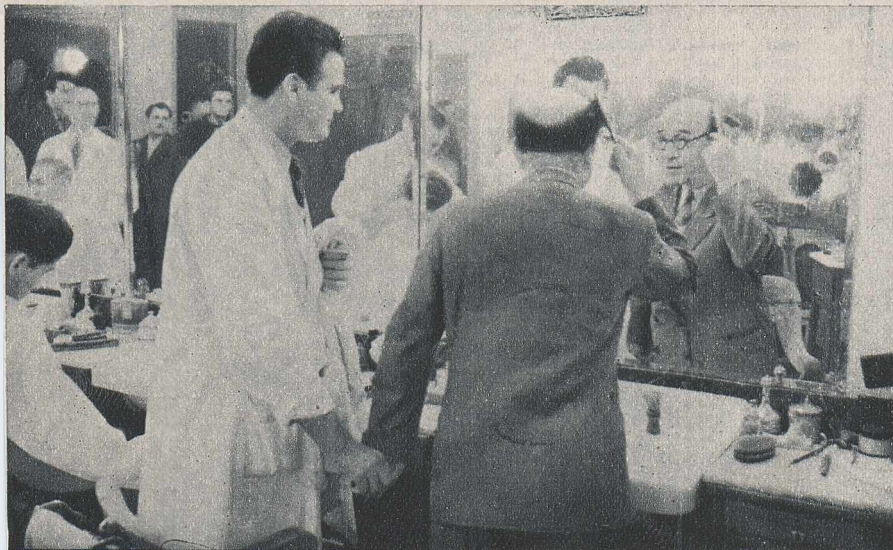

○ servietă, o pălărie, un fular, un palton, o valiză. Acestea sînt semnele care arată că celelalte cinci locuri ale compartimentului sînt ocupate și că veți călători pînă la Oradea pe culoarul vagonului. E ciudat numai faptul că toate aceste obiecte par să aparțină exclusiv cetățeanului care îți spune cațagric: — Nu mai e nici un loc liber!

„Cozile” la spectacole sînt un fenomen pozitiv. Ce te faci, înșă, că nu toți oamenii au răbdare să stea la „coadă”. Unii sînt „nervoși” sau „nrăbiți”. Ca, de pildă, cetățeanul din fotografia noastră. Există, înșă, o opinie publică a „cozii” care strigă în unison: — La coadă! La coadă!

Sînt mai multe categorii de frizeri, și anume: a) unii care refuză bacșișul (am cunoscut unul aieva la Cluj); b) unii care nu-l cer, dar nici nu-l refuză; c) alții care ți-l cer în mod subtil, conducîndu-te la casă, ținîndu-ți paltonul etc.; d) iar alții nu-ți spun nimic atunci cînd în loc de bacșiș le dai bună ziua, înșă cînd te prind a doua oară pe acolo, îți execută o chirurgie facială cu un brici neascuțit. De mentalitatea ultimelor trei categorii răspunde și cetățeanul nostru, care în mod subtil strecoară frizerului bacșișul respectiv.

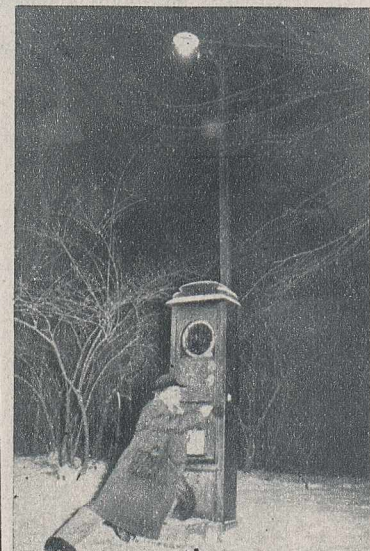

Poate că vi s-a întîmplat vreodată să observați, după ce ați coborît din tramvai, că hainei îi lipsesc vreo doi nasturi, că frumosul dv. pantalon gri are o petă de ulei, că ciorapii de kapron ai soției dv. au suferit o ruptură zdravănă, că pe bereta fiului dv. se văd urmele unei labe de gîscă, deși sînteți sigur că băiatul nici n-a pus piciorul în vreun coteș cu crătăni. Pornind de la această ultimă constatare, vă veți da seama că aceste urme de palmipede se datoresc gîștei din sacoșul cetățeanului care avea și un bidon de ulei, și niște pachete legate cu sîrmă antikapronică, iar pe deasupra, în plină înghesuială, a cerut taxatorului să-i dea și restul la o sută de lei...

Fumul se ridică înalt și gros. Nu-i nici de la furnal, nici de la coșul vaporului, fiindcă așa ceva n-ar putea avea loc în anticamera unei policlinici. Este de la un trabuc. De la trabucul cetățeanului care fumează imper-turbabil, convins probabil că puștiul în vîrstă de doi ani, pe care maică-sa îl ține în brațe, este și el un vechi fumător. Numai că ceilalți nu prea sînt de aceeași părere...

În Cișmigiu e un cîntar, deasupra căruia strălucește becul electric al unui felinar. Vinul a fost prea bun și, poate, prea mulf. Drumul spre casă frece prin Cișmigiu și grozav de mult seamănă becul felinarului cu becul din dormitor. Cetățeanul, turmentat, încercînd să potrivească cheia în încuietoearea cîntarului, exclamă contrariat: — Afurisită chestie... Sus e lumină, care va să zică nevastă-mea nu s-a culcat. Ce-o fi că nu se potrivește cheia?!

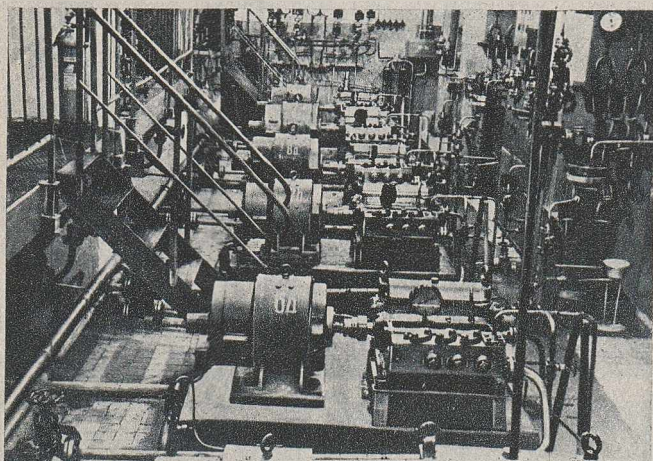
— Aoleu, am apărut în „Flacăra”! Deci minciuna cu ședința care a ținut pînă la miezul nopții nu se mai prinde... Nevastă-mea a aflat totul... Al naibii fotoreporterul ăsta... Din fericire, soția actorului A. Ferat de la Teatrul Armatei știe că soțul ei este un om cumsecade, că el n-a făcut decît să interpreteze acest fotoreportaj cu ajutorul celorlalți interpreți ocazionali, ca, de pildă, frizerul Petre Dimitriu, de la unitatea Higiena nr. 27, — care, fiind la rîndul său un dușman al bacșișului, a acceptat să joace rolul frizerului ce ia bacșiș — ș.a. Drept care a apărut acest mic manual ilustrat pentru uzul celor care ne stingheresc și n-ar mai trebui s-o facă...

Răspundem cititorilor

SOCOTELILE GREȘITE ALE CEROURILOR IMPERIALISTE

Prima centrală electrică industrială pe bază de energie atomică din U. R. S. S. În fotografie: aspect din sala pompelor.

Tov. Dobrota Ioana, muncitoarea la fabrica de săpun „Stela” din București, ne întreabă care este raportul de forțe pe arena mondială în ce privește deținerea armelor nucleare.

După cum se stie, cercurile agresive din Statele Unite au încercat în ultimii ani să facă din arma atomică și din șantajul atomic plăta unghulară a întregii lor politici de presiuni și amenințări, îndreptată împotriva țărilor lagărului socialist. Nu demult, Imperialistii americani se legănau încă în iluzia că dispun de monopolul armelor atomice. Chiar cei mai perspicace dintre reprezentanții lor considerau, în primii ani de după război, că pentru producerea armelor atomice Uniunii Sovietice le vor trebui cei puțin 10-15 ani.

În scrisoarea adresată revistei sovietice „Mejdunarodnaja Jizn” (Viața Internațională), savantul D. Skobelțin atrage atenția asupra părerilor exprimate de cunoscutul fizician englez P.M.S. Blakett, care, într-o serie de articole publicate în revista londoneză „New Statesman and Nation”, face o analiză a situației create în prezent în domeniul armelor nucleare.

Blakett examinează această chestiune din punct de vedere al așa-zisei „doctrină”, potrivit căreia mijloacele atomice de atac (și aviația uneia din părți înarmată cu ele) sunt considerate ca o contrabalansare posibilă a forțelor terestre ale celeilalte părți, în cazul unui conflict militar. Această „doctrină”, scrie academicianul Skobelțin, a apărut în urma faptului că la sfârșitul celui de al doilea război mondial S.U.A. s-au dovedit a fi vremelnic deținătorii monopolului în domeniul producției armamentului atomic, monopol care a dispărut curând, dar care a dus pentru un timp oarecare la o anumită superioritate a forțelor lor în domeniul acestui tip de armament.

Desfășurarea evenimentelor a dovedit că cercurile agresive ale S.U.A. și-au greșit profund socoteliile. Într-un timp scurt, Uniunea Sovietică a obținut noi rezultate strălucite în domeniul arătat, făcând ca lucrurile să se prezinte cu totul alt fel de cât și-au închipuit imperialiștii americani.

În ce constă schimbarea surdității? În articolele sale publi-

cate în revista „New Statesman and Nation”, fizicianul englez P.M.S. Blakett răspunde acestei întrebări în sensul următor: după crearea așa-numitei bombe cu hidrogen, avantajul cantitativ al S.U.A., în armament atomic (avantaj pe care ele l-au avut, poate, imediat după terminarea celui de al doilea război mondial), nu mai poate juca actualmente nici un rol.

În ce privește aspectul tehnic al problemei, savantul sovietic Skobelțin subliniază faptul că realizarea așa-numitei bombe atomice implică procese tehnologice foarte complicate și necesită cheltuieli considerabile, atât de fonduri, cât și de timp. Dar cu bomba cu hidrogen, realizată în urma unor noi descoperiri, lucrurile stau cu totul alt fel. Materia primă pentru producția ei este mult mai accesibilă și mai ieftină, iar prelucrarea ei este departe de a fi atât de complicată și de scumpă. Pe de altă parte, așa cum rezultă din datele preselor americane, forța distructivă a bombei cu hidrogen este aproximativ de o mie de ori mai mare decât cea pe care o aveau bombele atomice aruncate în 1945 de către imperialiștii americani asupra orașelor japoneze Hiroșima și Nagasaki. Dacă s'ar ține seama de faptul că (așa cum se poate conchide din datele publicate) producția de bombe cu hidrogen a fost începută în S.U.A. și în U.R.S.S. ori simultan, ori, poate, în U.R.S.S. chiar mai devreme decât în S.U.A., atunci trebuie — după cum scrie fizicianul englez mai sus-mentționat — să se ajungă la următoarea concluzie inevitabilă: în prezent nu se mai poate vorbi despre o superioritate a S.U.A. în domeniul armamentului atomic. În prezent, avantajul obținut în S.U.A., prin câștigul de timp de la începutul așa-numitei „noi ere atomice”, a fost pierdut.

Această situație și-a găsit o categorică confirmare în raportul „Cu privire la situația internațională și politica externă a Guvernului U.R.S.S.”, prezentat de V. M. Molotov la recolta sesiune a Sovietietului Suprem al U.R.S.S. „Lucrurile au ajuns pînă acolo — arată tovarășul Molotov — încît în producția armelor cu hidrogen oamenii sovietici au obținut un asemenea succes încît nu Uniunea Sovietică s-a dovedit a fi în situația celui rămas în urmă, ci Statele Unite ale Americii”.

Ca atare, e împedat pentru oricine, că șantajul atomic este azi mai mult ca oricînd inoperant. Soluția impusă de realitățile actuale, de necesitatea fetei omenirii de grozavii unui război atomic, apare de la sine: traducerea în viață a interdicției armelor atomice și a celei cu hidrogen.

Pătrunse de conștiința acestei necesități, popoarele iubitoare de pace sprîjină cu toată hotărîrea poziția U.R.S.S. care își continuă neobosit lupta pentru interdicția acestor arme și a tuturor armelor de exterminare în masă, militînd activ pentru folosirea energiei nucleare exclusiv în scopuri pașnice.

acoperirea unui teritoriu foarte întins, de exemplu, suprafața unei țări.

O altă problemă care preocupă astăzi pe savanți și tehnicienii de realizare a televiziunii în relief. Deși principiul pe care aceasta se bazează este destul de simplu, totuși transmiterea imaginilor în relief a rămas încă în stadiul de încercări de laborator.

În ce privește utilizarea televiziunii, în ultima vreme ea a fost extinsă din domeniul ei clasic asociat cu radiodifuziunea, în multe și variate domenii de activitate. Astfel, cu ajutorul ei, studenții în medicină din Moscova și Leningrad pot urmări astăzi, pe ecrane mari, instalate în amfiteatre, operații interesante la care nu pot asista direct decât puținii oameni. Tot în U.R.S.S. folosindu-se televiziunea, s-au putut supraveghea de la distanță unele instalații de lucru fără personal de exploatare și, de asemenea, s-au putut urmări de la distanță unele procese primejdioase pentru un observator apropiat, cum sînt reacțiile termionucleare. De asemenea, cu ajutorul televiziunii, coborîndu-se aparate de captat vederi, s-a reușit să se facă prospectiuni submarine la adîncimi la care omul nu s-a putut cufunda, iar în meteorologie se transmit hărți și schițe necesare în prognoza timpului.

Problema realizării televiziunii și în țara noastră a fost inclusă în planul de lucru al Institutului de specialitate și sperăm că, nu peste mult timp, avînd ajutorul Uniunii Sovietice, se vor putea realiza emisiuni experimentale și la noi.

ÎN DRUM SPRE 70 METRI

Prin materialul de față răspundem tov. Neiberg Sandu de la cooperativa „Radio Progres”, unitatea nr. 33, care se interesează de activitatea eminentului sportiv sovietic Stanislav Nenașev, campion mondial la aruncarea ciocanului.

Nu este înalt, dar nu s-ar putea spune că-i mic de statură. Are picioare puternice, mușchii ulatură perfect dezvoltată și un profil clasic încadrat de un păr blond, care dă aerul de nordic. Nici n-a crede că-i un copil al sudului fierbinte, mai ales că și temperamentul îi e liniștit, mișcă rile line, vocea calmă.

Așa l-a descris un ziarist pe tînrul sportiv sovietic Stanislav Nenașev, cu prilejul car pionatelor europene de atletism de la Berna. Cine ar fi putut bănuși că doar peste patru luni numele acestui talentat aruncător de ciocan va face înconjurul lumii, va fi buzele tuturor celor ce se interesează de sport centimetrilor și al secundelor.

Dar cine este acest sportiv atât de înzestrat? Stanislav Nenașev a văzut lumina zilei la Baku, cetatea petrolului. Tatăl bunicul, străbunicul lui Nenașev au fost muncitori petrolisti și Stanislav, care a îndrăgit de mic pădurea de sonde, e hotărît să-i afle tainele. În fața sa însă stăteau posibilități înfinit mai mari decît au avut înaintașii săi. El a avut fetească se nască în epoca sovietică și nu cunoștea decît din povești vîlașă grea a muncitorilor de pe vremea țarismului, învățat. Mai înțîi școala elementară, apoi pe cea medie, acum este student la Institutul de petrol din Baku.

Dar sportivul... L-a practicat și-l practică ca orice tîn sovietic, dormic să-și oțeleze trupul, să fie mai puternic să poată munci cu mai mult

TELEVIZIUNEA ÎN CULORI

La dorința exprimată de tov. Pulpă Constantin, maestrul strungar la cooperativa „Artamei” din București, de a cunoaște diferitele realizări noi și probleme care se pun astăzi în fața televiziunii, redacția noastră a rugat pe tovarășul conf. univ. Mircea Bubulac, să dea răspunsul.

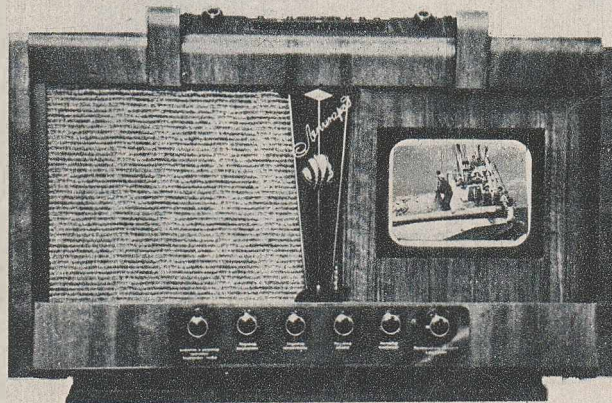
Televisiunea, această cucerire a tehnicii, cu ajutorul căreia se pot transmite la distanță imaginile oferite de scene vii, din natură, a luat în ultimii ani o mare dezvoltare. În primul rînd, lupta perseverentă pe care au dus-o cale de ani de zile savanții și tehnicienii din lumea întreagă pentru realizarea televiziunii în culori, deci pentru transmiterea imaginilor așa cum arată ele în natură — a fost rezolvată cu succes. Astăzi, postul de televiziune din Moscova face emisiuni experimentale în culori pe canalul de frecvențe de la 77,25 megaherți la 83,75 megaherți¹⁾.

Procedeele utilizate în televiziunea în culori se bazează pe faptul că orice culoare din natură se poate obține prin amestecarea în anumite proporții a trei culori fundamentale sau primare: roșu, verde și albastru. Aceasta fiind situația, se vizează obiectul din natură cu trei aparate de captat vederi, fiecare din ele vizînd prin cîte un filtru colorat: roșu, verde, albastru. Semnalele obținute de la fiecare aparat în parte sînt transmise la cîte un tub de prezentat vederi care e prevăzută de asemenea în fața cu un filtru de una din cele trei culori. În felul acesta (iconoscopul²⁾) care vizează prin filtru roșu e impresionat numai de lumina roșie conținută în culorile naturale ale obiectului; de asemenea, la recepție, pe tubul corespunzător

¹⁾ În gama undelor ultracurte sînt rezervate emisiunilor de televiziune anumite sub-game, numite canale de frecvențe. Unitatea de măsură a frecvenței este hertz-ul, megahertz-ul corespunde cu un milion de hertz-i.

²⁾ Aparatul de captat vederi care cu organ principal un tub electronic special, numit iconoscop.

Aparatul de televiziune Leningrad.

Stanislav Nenașev în timpul unui antrenament la Baku.

spor pentru binele patriei și al poporului.

Avea calități naturale excepționale de aruncător. I s-au pus la dispoziție toate condițiile ca să le poată valorifica. În primul an de practicare a

atletismului (1950), ca junior, obține un rezultat de 50,42 m la aruncarea ciocanului, intrând în lista celor mai buni atleți sovietici (locul 9). Un an mai târziu, performanța sa cea mai bună măsoară 54,08 m, cu care trece dintr-o dată pe locul al III-lea în ierarhia aruncătorilor de ciocan ai țării. În 1952 ocupă locul al IV-lea, cu o performanță de aproape 57 m (56,93 m). Era în anul cînd Krivonosov aruncase prima dată peste 60 de metri. Cine ar fi bănuț că, chiar în sezonul următor o luptă pasionantă pentru supremație se va încinge între cei doi atleți. Nenașev număra pe atunci, în 1952, doar 20 de ani. Într-adevăr, la campionatele țării sportivele din Baku îl învinge pe Krivonosov, aruncînd 57,17 m, iar în decembrie al aceluiași an, stabilește un nou record al țării, reușind 60,70 m.

„Duelul” celor doi a continuat și anul trecut. La început Krivonosov își recistigă recordul, aruncînd peste 62 m, iar în august la Berna, devine campion european și recordman al lumii, reușind 63,34 m.

Dar rivalitatea nu fusese definitiv tranșată. Din nou în decembrie, (ca și în 1953), și din nou la Baku, Nenașev obține o performanță de-a dreptul fantastică: 64,05 m (!!) cu care devine recordman al Uniunii Sovietice și al lumii.

Flește că nici Krivonosov nu și-a spus încă ultimul cuvînt. Păreră specialistilor este că disputa celor doi atleți poate împinge recordul lumii aproape de 70 metri.

produs de asemenea cu privire la limitele pe care le fixa pactul. Pînă la urmă însă ele au fost fixate, prevăzîndu-se posibilitatea includerii și a altor țări situate geografic în afara limitelor stipulate în pact. Imperialiștii americani au urmărit prin această clauză să poată include în S.E.A.T.O. — Taiuanul, ocupat de americani prin clica marionetelor, Clan Kal-și, și Coreea de sud, aflată sub dictatura celeilalte marionete imperialiste, Li Sin Man.

Încălcînd în mod flagrant prevederile acordului semnat la Geneva în vara anului 1954, semnatarii pactului S.E.A.T.O. și-au asumat, cu de la ea putere, „apărarea” Laosului, Cambodgiei și Vietnamului budhist, înscriind în acest fel, de fapt, intenția de a torpila pacea atît de greu instaurată în Indochina.

Măsura în care cercurile agresive din S.U.A. au mizat pe S.E.A.T.O., în cadrul politicii lor „de pe poziții de forță”, o dovedește chiar și numai faptul că, pentru crearea acestui pact, congresul american a alocat, la 6 august 1954, suma de 700.000.000 dolari.

Pe aceeași linie a politicii „de pe poziții de forță” și ca un apendice al S.E.A.T.O., a fost încheiat recent tratatul dintre S.U.A. și clica compromisă a lui Clan Kal-și, tratat menit să justifice amestecul S.U.A. în treburile interne ale R.P. Chineze. Încercarea de a împiedica eliberarea de către poporul chinez a Taiuanului este în asemenea măsură dezaprobată de opinia publică mondială, încît poziția S.U.A. în această problemă apare serios compromisă. Acest fapt este dovedit atît de opoziția unor senatori americani, care au refuzat să susțină ratificarea tratatului cu Clan Kal-și, cit și de poziția pe care au adoptat-o majoritatea cercurilor politice occidentale în problema Taiuanului. Ele își dau seama că recunoașterea drepturilor R.P. Chineze asupra Taiuanului este inevitabilă și că, persistînd să se opună acestei necesități, ca și admiterii R.P. Chineze în O.N.U., S.U.A. se izolează tot mai mult.

Destășurarea evenimentelor a declarat din plin conținutul declarației ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., în care s-au ca un avertisment cuvîntele: „... Conferința de la Manila și semnarea „tratului defensiv al Asiei de sud-est” nu pot fi considerate decît ca „acțiuni îndrăpitate împotriva intereselor securității în Asia și Extremul Orient și, totodată, împotriva intereselor libertății și independenței naționale a popoarelor Asiei”.

Că popoarele Asiei au înțeles care sînt intențiile celor care creează blocuri militare agresive sub firmă „defensivă” o arată lupta lor împotriva politicii imperialiștilor americani, englezi, francezi. Forța acestei lupte a popoarelor silite cercurile cîrmuitoare occidentale să recunoască eșecul politicii lor de înrobire și agresiune. „În exemplul Coreei, Indochinei și în cele din urmă al însăși Chinei și Taiuanului — scrie ziarul englez „Telegraph” — se vede că multe probleme nu se pot rezolva prin mijloace de atac... oricît de bune ar fi ele”.

EXPLOZIVI AGRICOLI

Prin materialul de față răspundem unei întrebări ce ne-a fost pusă de tov. Cosciug Ion, din Giurgiu.

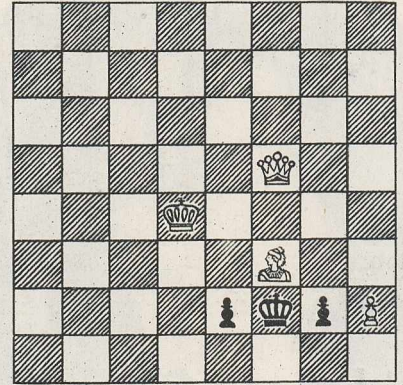
Pînă mai acum o jumătate de secol, întrebuințarea materiei explozibile era considerată ca o operație cu totul excepțională în alte domenii decît acela al armelor de luptă sau de vînatore. A început apoi să fie folosită în mine, în carierele de sare și în construirea drumurilor sau a tunelurilor.

Cînd oamenii sovietici au pornit la marile construcții de canale, baraje, defrișări etc., au înțeles să folosească din primul

ȘAH — ȘAH — ȘAH

L. LOȘINSKI
(U. R. S. S.)

Premiul I la concursul ziarului polonez „Express Wieczorny”-1954.

Mat în 3 mutări

(Controlul poziției. Alb: Rd4, -Df5, Nf3, Ph2; Negru: Rf2, Rp e2, g2).

SE.A.T.O. — INSTRUMENT „AL POLITICII DE FORȚĂ”

Tov. Scondac Dumitru, tînicigiu la întreprinderea „Tehnica Textilă” din București, dorește să afle dedesubturile pactului S.E.A.T.O.

Convocarea la 23 februarie a. c. a conferinței de la Bangkok a acelor țări din sud-estul asiatic, care se află sub influența S.U.A., reprezintă încă un pas al politicii imperialiste pe calea pregătirii războinice în Extremul Orient.

În desfășurarea acestei politici, cercurile agresive din S.U.A. au pus mare preț pe crearea așa numitei „organizații a tratatului pentru Asia de sud-est” sau — după inițialele în limba engleză — S.E.A.T.O. Înghețarea acestui pact regional, variantă asiatică a pactului nord-atlantic, a întîmpinat mari greutăți. Aceasta s-a datorit atît scopurilor tratatului, care este vădit îndreptat împotriva R.P. Chineze și tînde să mențină dominația economică și politică a imperialismului colonialist în unele țări din Asia, cit și contradicțiilor care de regulă răbunesc în asemenea împrejurări între statele imperialiste.

Telurile criminale ale pactului S.E.A.T.O. au trezit indignarea popoarelor Asiei. Marele popor chinez de 600.000.000 de oameni dezaproabă acest pact agresiv. Împotriva pactului s-au declarat și conducătorii ai unor țări ca India,

Birmania, Indonezia, care au laolaltă peste 500.000.000 locuitori. În urma unor presțiuni îndelungate, inițiatorii americani ai pactului au reușit să determine participarea la conferința de la Manila (capitala insulelor Filipine — unde a fost semnat tratatul) doar a două țări sud-asiatice: Pakistanul și Tailandă. Populația acestor țări reprezintă numai o cincime din populația țărilor din Asia de sud-est. Raportată la populația întregii Asii, ea nu atinge nici proporția de o zeceime. Restul țărilor, semnate ale „tratatului pentru Asia de sud-est” fac parte din alte continente decît Asia și anume: Oceania (Filipinele, Australia, Noua Zeelandă), Europa (Anglia și Franța), America (S.U.A.).

Creînd acest pact, cercurile războinice din S.U.A. au sperat să poată pune în practică, cu ajutorul lui, criminala lor formulă „asiatică și lupte contra asiaticilor”. Dar nu au reușit decît să înghebe un pact asiatic, fără asiatic.

În cursul conferinței care a avut loc în luna septembrie 1954 la Manila s-au manifestat vizibil contradicțiile inter-imperialiste. Temîndu-se de reacția negativă pe care ar putea s-o provoace în rîndurile popoarelor Asiei ideea războiului împotriva țărilor lagărului socialist, reprezentanții Marii Britanii au cerut suprimarea cuvîntului „comunist” din textul tratatului S.E.A.T.O. Apriuse divergențe s-au

moment în scopuri pașnice avantațele materiei explozibile. Pentru aceasta, oamenii de știință au întreprins o seamă de studii și experimentări în diferite domenii de activitate, străduindu-se ca toate procesele de folosire a materiei explozibile să asigure o perfectă securitate celor care o manipulează.

În ce privește agricultura, s-a pus de la început în studiu un nou tip de explozibil. Acesta trebuia să posedă nu numai facultatea de a asigura securitatea manipulării, dar și anumite calități particulare, proprii scopului cărui îi era destinat și anume: să fie un explozibil de mare putere, foarte brizant, insensibil la șocuri obișnuite și la flacără, precum și rezistent la umiditate. În plus, el nu trebuie să fie toxic pentru plante, ci, din contră, să constituie un îngrășămint pentru culturi. În sfîrșit, costul lui era de dorit să fie cit se poate de redus.

În scurtă vreme savanții sovietici au produs nu unul, ci mai multe tipuri de explozibili care întruneau toate aceste calități și astfel s-a trecut la producerea lor industrială și folosirea pe scară largă în agricultură.

Toate acele operații care necesitau o muncă grea și migăloasă ca: smulgerea arborilor din rădăcini, plantarea arborilor mari, derocarea, (adică spargerea și înlăturarea stîncilor), săparea pămîntului la mare adîncime, drenajul, irigarea, îngrășarea sistematică a unui teren, precum și uciderea insectelor dăunătoare rădăcinilor unor plante, s-au putut executa mult mai

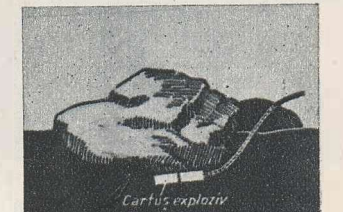
repede și în condiții mult mai bune și mai puțin costisitoare, cu ajutorul explozibililor agricoli.

Standardizat și pus la dispoziția tuturor unităților agricole în cantități suficiente, explozibilul agricol se prezintă sub forma unui cartuş special, ușor de transportat și se întrebunțează plasîndu-se, fără multă complicație, la locul indicat pentru operația respectivă, adică fie la rădăcina unui copac care trebuie smuls din pămînt, fie în jurul unei stînci care trebuie fărâmițată, fie acolo unde trebuie răscolit pămîntul pentru a i se da o altă stratificație și așa mai departe.

Oamenii sovietici au mers și mai departe. Întrebunțînd explozibilul la comprimarea pămîntului de pe fundurile unor lacuri-rezervoare, care din cauza permeabilității solului aveau mari pierderi de apă.

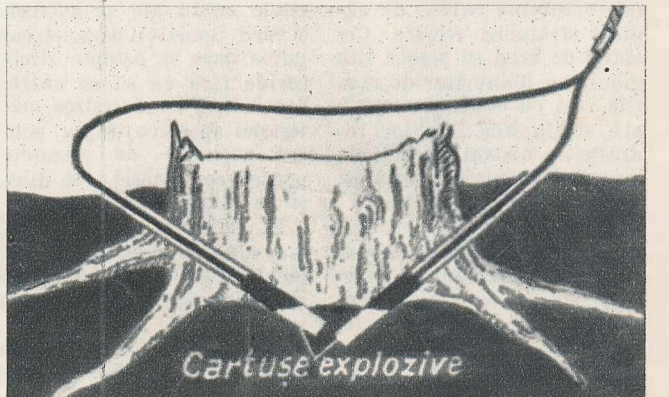
Folosind experiența sovietică oamenii noștri de știință fac astăzi studii pentru folosirea largă și în agricultura noastră a unor asemenea explozibili, care ușurează munca, reduc timpul de lucru și costul unor astfel de operații.

Plasarea explozibilului la spargerea unei stînci.

Cartuş exploziv

Plasarea explozibilului în vederea smulgerii din rădăcina a unui copac.

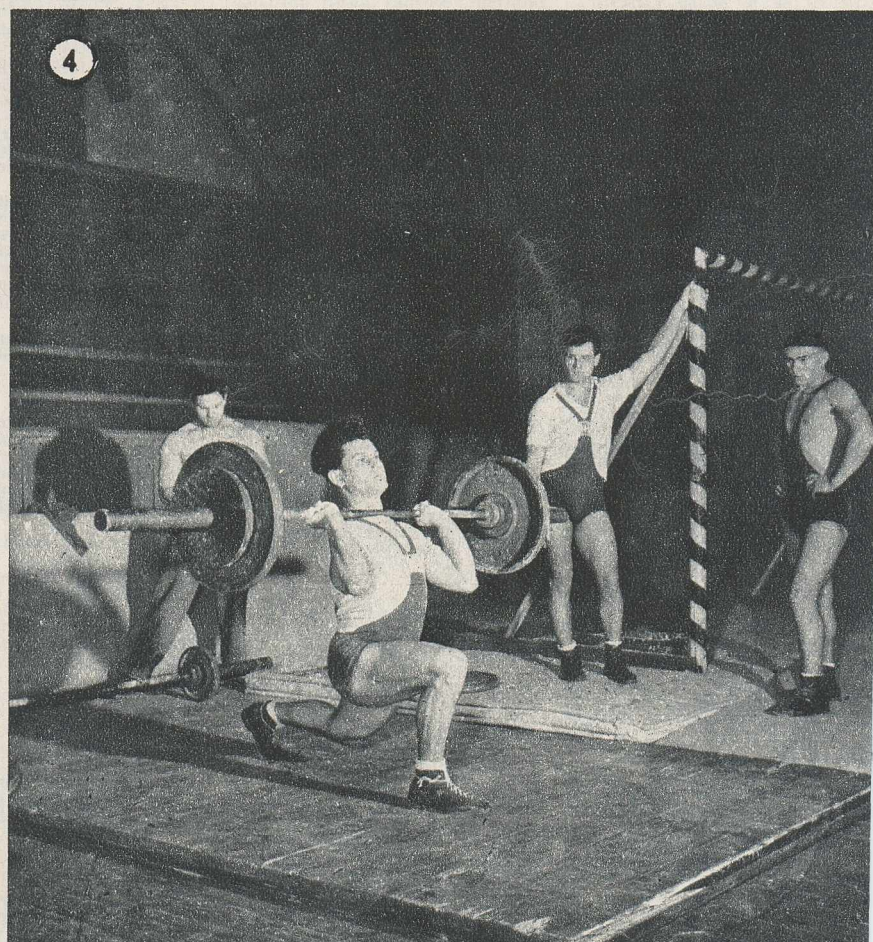
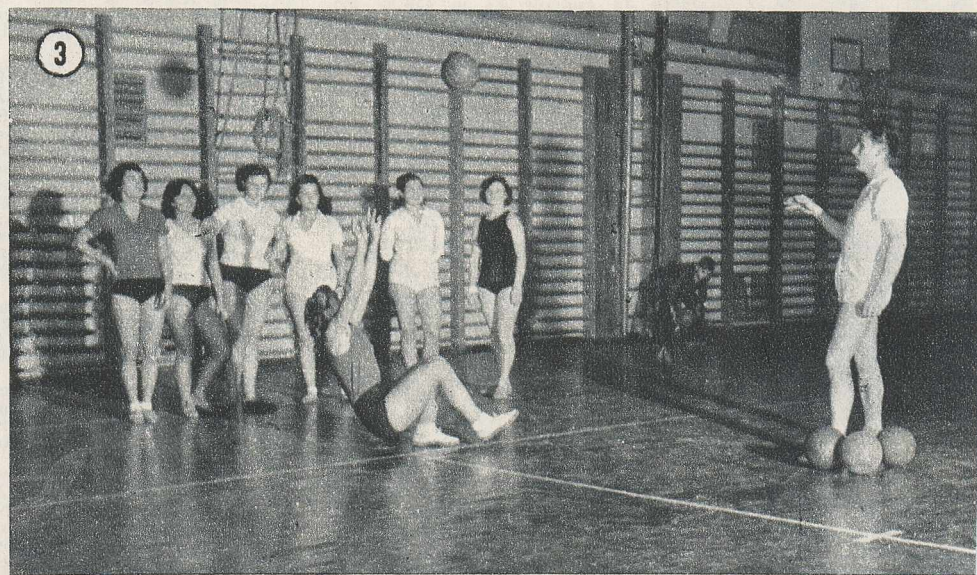
Cartușe explozive

Apărare cu spargere.

Desen de Boris EFIMOV

În întâmpinarea

Soarele, care scaldă munții într-o lumină caldă, dă zăpezii străluciri feerice. Cetinele de brad se pleacă sub greutatea blănușilor de nea. Cît vezi cu ochii, un covor alb, strălucitor... Schiori îndrăzneți coboară pe pârțile munților, alpiniști curajoși bat potecile înzăpezite...

Iarna, care dă viață schiului, bobului, hocheiului, patinajului — minunate sporturi ce oțelesc organismul — nu înlătură nici practica altor discipline sportive care se puteau desfășura

în trecut numai în zilele calde ale primăverii și verii. Sportivii pasionați ar putea oare să aștepte zilele toride fără ca să se antreneze? Nu! Desăvîrșirea măiestriei sportive, lupta pentru zecimile de secunde, pentru centimetri, se ducе și în timpul iernii!...

Și, pentru a ne da seama mai bine de acest lucru, am făcut o scurtă plimbare prin sălile de sport ale Bucureștiului.

Ne-am oprit o clipă în sala „Dinamo”. Aici se an-

trează, zi de zi, sportivii Ministerului Afacerilor Interne. Dacă privești din tribunele ce înconjoară ca un balcon sala, ai impresia că ai pătruns într-un stup de albine. În colțul din stînga se antrenează, pe niște săltele albe, luptătorii, iar sub panou sînt baschetbaliștii. De-a lungul sălii, îmbrăcați în tricouri roșii sprintează cicliștii. Tînărul care execută planșa la inele nu e gimnast: e Mihai Raica, campionul nostru la disc, iar cel de lângă spalier, care-l

privește cu atîta atenție, e Ilie Savel, deținător al recordului R.P.R. la 400 m garduri.

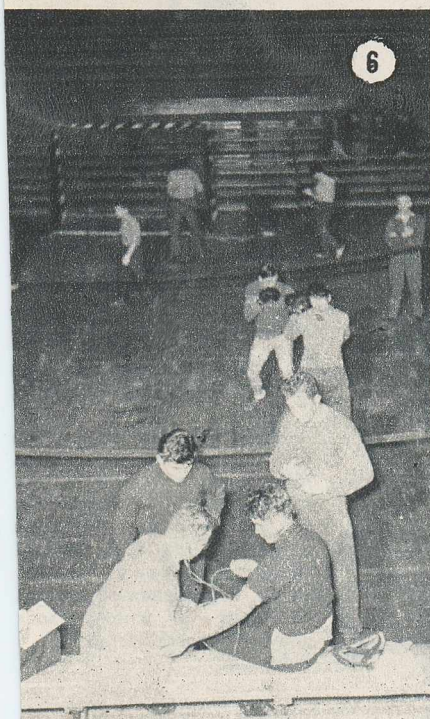
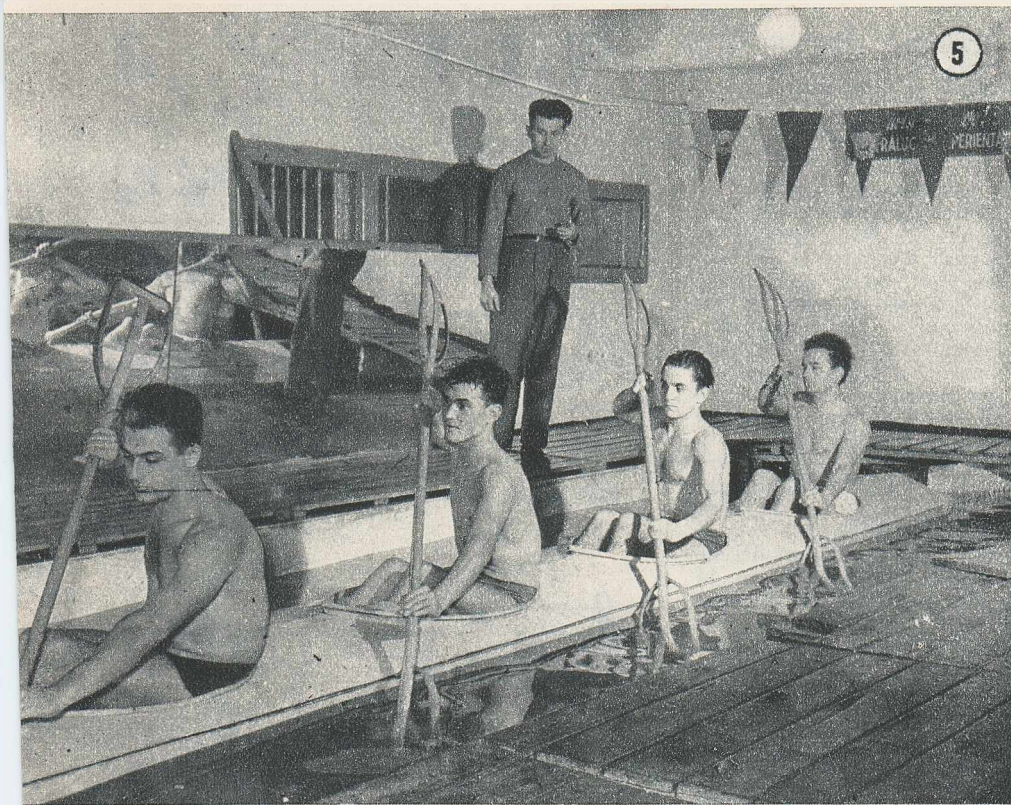
Iată și voleibalistele (foto 3). Și-au terminat încălzirea și au început să facă diferite exerciții. Jeni, Enetopador execută, urmărită de privirile Cornелиei Georgescu, ale Larisei Ionescu și ale altor cocchипiere, un plonjeu pe spate: „Așa e binc!” spunc tov. Lăzăruț, antrenorul echipei.

În limitele categoriei 67,5 kg, Segal Nelu de la Dinamo

a ridicat 295 kg, doborînd astfel vechiul record al acestei probe. Iată-l aici ridicînd halterele în stilu „aruncat”, stil în care sportivul nostru deține titlu de campion (foto 4).

Aceeași muncă neobosită o întîlnești și dacă zăbovești puțin în sala Progresul Finanțe-Bănci. Peste o sută de sportivi, din care 80 la sută sînt tineri sub 25 de ani, alcătuiesc secția de scrimă a asociației. Floretel se încrucișează în permanență și de pretutindeni s

Primăverii

ude făcând ritmic al
amelor de oțel, precum și
trigătele menite să deruteze
e adversar (foto 2).

Una din speranțele scriemei
minime românești este Tur-
reanu Glicheria, clasată
pe locul III în clasamentul
individual al actualului cam-
pionat și pe locul I în campio-
natul de la Sofia (foto 1)...
Am ajuns în sala Floreasca.
În îndrumarea lui Ion Po-
l, lotul R.P.R. de box se
antrenează în vederea viitoa-
lor întâlniri internaționale.
O lecție la mănăși. În
ringul luptă Neacșu și

Mărgărit. Din afara corzilor,
antrenorul Nour urmărește
cu atenție disputa (foto 6).

Grija față de om se mani-
festă pretutindeni. Sportivii
capătă asistență medicală
chiar la locul de antrena-
ment. Imediat după termi-
narea antrenamentului, boxe-
rului i se controlează de
câte medic tensiunea arte-
rială (foto 7).

Când razele calde ale soare-
lui de primăvară vor topi
gheața, bărcile vor porni,
în întreceri, să brâzdeze
iar suprafața lacurilor. Până
atunci, canoteurii de la „Ti-

năruț Dinamovist“, care au
cucerit în ultimii ani multe
dintre probele rezervate ju-
niorilor, nu-și întreprin
nici o clipă activitatea. Pe bacul
de la stadionul „Republicii“,
viitorul „patru“, format din
Grigorescu, Săndulescu, Ula-
nici și Bosie, se antrenează
sub îndrumarea maestrului
sportului Cojocaru (foto 5).

Întreaga iarnă sportivii Ca-
pitalei noastre au avut în fe-
lul acesta posibilitatea să se
antreneze, să se pregătească
pentru primăvară.

V. CONEA

CURSA MORȚII

La sfârșitul anu-
lui trecut, într-unul
din orașele cele mai
de sud ale Mexi-
cului, Tuhtla Gu-
tieres, a fost dat
startul tradiționa-
lei curse de automo-
bilism „Carrera
Pan-Americana“. Traseul acestei
curse, cel mai greu
din lume, măsoară
peste 3000 km șo-
sele accidentate,

Umberto Maglioli

purtând pe auto-
mobiști din punc-
tul cel mai sudic al țării spre cel mai de
miazănoapte oraș al Mexicului, Sîndat
Juarez. Pavajul extrem de dur al drumu-
rilor influențează firește asupra roților
și caroseriei mașinilor. În plus serpentinele
urcă pînă la 3000 m înălțime, iar auto-
mobiștii au de înfruntat viraje grele,
mergînd pe marginea prăpăstiilor la o înăl-
țime amețitoare.

Pentru automobiști, această cursă este
echivalentă cu un joc cu moartea. Stă-
pîniile automobilelor cer viteză maximă,
cer luptă pentru fiecare concurent și pen-
tru fiecare secundă, căci în această între-
cere lupta se dă între toate concernele
automobilistice ale lumii capitaliste. Iar în
raport cu interesele acestora, viața omului
nu valorează nimic...

„Carrera ne va înmormînta pe toți. Este
o adevărată sinucidere. În anul viitor
picioarele noastre nu vor mai ajunge pe
aici“, spun participanții cursei. Dar după
ce trec 12 luni, cei care au scăpat cu
viață se așază din nou în fața volanului,
pentru a cîștiga o bucată de pîine. Orga-
nizatorii acestei curse au reușit să includă
„Carrera Pan-Americana“ în calendarul ofi-
cial, girat de Federația Internațională de
Automobilism. Și astfel, în fiecare an, zeci
de automobiști, veniți din întreaga lume
capitalistă, se angajează în această odioasă
întrecere profesionistă.

Anul trecut, din cele 150 de mașini care
au luat startul, 48 aparțineau concernului
Ford-Lincoln, care erau hotărîte cu orice preț
să ducă trofeul în S.U.A. Dar calculele
americanilor au fost răsturnate, pentru că
victoria a revenit italianului Umberto Ma-
glioli, pe o mașină de producție italiană.
Locul 2 a revenit compatriotului său F. Hill.

Trebuie subliniate și alte „rezultate“
ale cursei. Din 150 mașini numai 65 au
terminat cursa (în 1953 din 186 de mașini
au terminat doar 66, iar în 1951 din
91 de mașini au terminat doar 38).

Carrera Pan-Americana ediția 1954 a
costat viața a 8 concurenți. Acum doi ani
au murit 9 automobiști, iar în 1952
— 6. Comunicatele agențiilor de presă trec
sub tăcere numărul mutilaților și al victi-
melor din rîndul populației locale.

„Cursa morții“, așa cum este supranu-
mită această competiție, pune într-o lu-
mină caracteristica moravurilor sportului
burghez.

I. O.

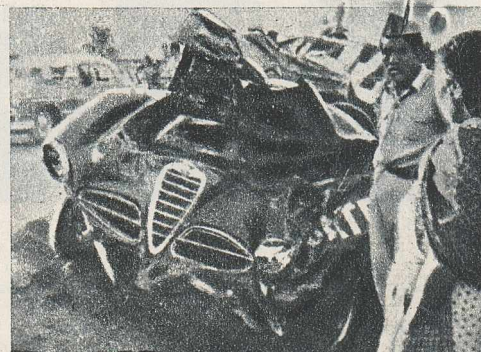
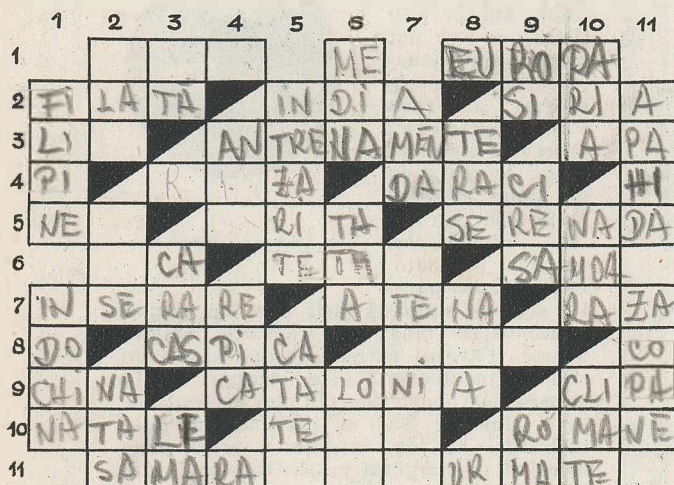

Foto una din mașinile care nu a putut termina cursa.

INCURSIUNE SILABICĂ ÎN GEOGRAFIE

(10 puncte)

ORIZONTAL:

1) Insulă portugheză în Oceanul Atlantic — Mateescu Eugen — Continent. 2) Trecută prin filieră — Tară în Asia — Tară în Asia — Mică. 3) Aluncea pe obraz (Banat) — Exerciții perseverente — Acoperă trei sferturi din suprafața globului pământesc. 4) Literă greacă — Oraș în Argentina — A pieptăna lina — Se găsește în Himalaia. 5) Afluent al Dunării în Banat și afluent al Tibrului, în Italia — Constelația lui Sirius — Cântec nocturn de dragoste, originar din Italia.

6)... ville, localitate în apropiere de San Francisco, (S.U.A.) — Port marocan la Marea Mediterană — Insulă în Oceania. 7) Amurg — Provincie a Greciei antice — Intindere geografică, distanță. 8) Notă muzicală — Mare în U. R. S. S. — Botanist progresist englez (1620-1683) — Orașel în Malaezia. 9) Una din marile țări ale lumii — Provincie în Spania — Moment. 10) Eorul de naștere (plural) — Cutie mobilă în care, la măcinat, cad grăunțele din coșul morii — Unele dintre cele ale lui Jules Verne conțin descrieri

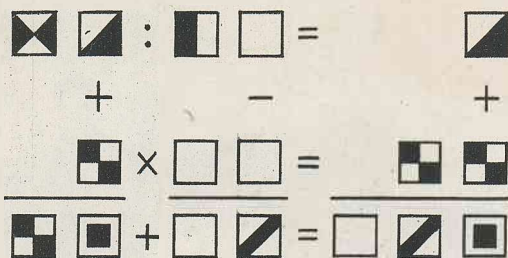
geografice — fantastice. 11) Oraș în U.R.S.S. — Pronume — Succedate.

VERTICAL:

1) Arhipelag în Pacific — Peninsula mare în sud-estul Asiei. 2) Port spaniol la Marea Mediterană — Bilete — Nume feminin rus. 3) Comună în regiunea Timișoara — Se găsește în... imensitate — Capitală sud-americană — Altă capitală sud-americană. 4) Soarele la vechii egipteni. — Mică republică între Franța și Spania — A pica din nou — Roald Amundsen. 5) Intrevăzute — Căutate. 6) Oraș în Arabia — A și împetrișta corpul cu desene colorate — Localitate în sudul Portugaliei. 7) Sanețune — Referitoare la stăbiu. 8) Pronume — Ridicături de teren la țărmul mării, provenite din retragerea apelor — A găuri lemnul — Vechi oraș chaldean. 9) A se îmbujora. — Comună în raionul Turnu Severin — Localitate în nordul Laos-ului — Capitală europeană. 10) Golf în nordul Venezuelei — Provincie în Spania — Totalitatea condițiilor geografice proprii unei regiuni (pl). 11) Nod de cale ferată în Ardeal — Pitorească stațiune climaterică în R. P. Polonă.

CALCUL ENIGMATIC

(4 puncte)

Înlocuind fiecare figură cu o cifră corespunzătoare, căutați să rezolvați toate operațiunile aritmetice indicate în desen, ținând seama că ori de câte ori se repetă figurile, se repetă și cifrele respective.

MONOVERB

(2-7)

(3 puncte)

MONOVERB MUZICAL

(5-9)

(3 puncte)

CRİPTOGRAFIE

(6-2-2-5)

(4 puncte)

D M T

MONOVERB

(3-8)

(2 puncte)

LUNI

INSTANTANEU DIN S.U.A.

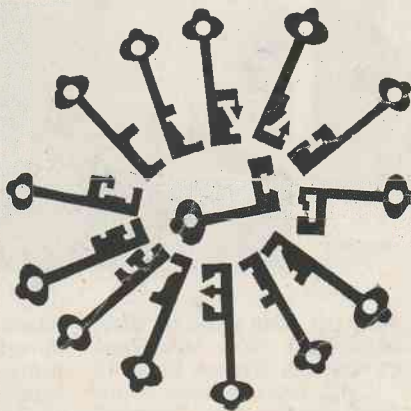

— Sus miinile!

...!!!
Desen de A. PAVEN

JOCUL CHEILOR

(10 puncte)

Aveți în față un număr de 14 chei, pe care le veți decupa și le veți potrivi în așa fel încât să formeze un cuvânt pe care participanții la concursul nostru l-au întâlnit adeseori.

Pentru ca dezlegarea să fie corectă, dezlegătorii vor trebui să trimită nu numai cuvântul rezultat, ci și alcătuirea lui, desenată din elementele date.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Numărul mare de jocuri distractive, primite spre publicare de la cititori, au asigurat necesitățile rubricii noastre, pentru o perioadă îndelungată. Dată fiind această situație, rugăm pe cititorii noștri ca, în perioada ce urmează să nu ne mai trimită jocuri neavând posibilitatea să publicăm.

În jocul „Romb geografic” publicat în seria a II-a a cursului (nr. 2 din 15 ianuarie) definiția 5-a se va citi corect precum urmează: „În nordul țării”.

Careul cu cuvinte încrucișate intitulat „Tot mai mult bunuri pentru oamenii muncii” apărut în seria a IV-a (nr. din 15 februarie) conținea cadrul concursului cu puncte.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Casa Postală 56
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR 3 luni: 9
6 luni: 18
un an: 36

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Șcintei „I. V. Stalin”. Planșele policromii executate la Imprimeria de bilete de bancă și timbre.

BON DE PARTICIPARE
la cel de al treilea concurs de jocuri distractive al revistei „Flacăra” — Seria a